

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Yhteenveto

22.1.2025

VN/27332/2023
VN/27332/2023-SM-271

Lausuntoyhteenveto

Ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Kirkkokatu 12
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 480 171
+358 295 480 171

Faksi
Fax
Fax

09 160 44635
+358 9 160 44635

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Sisällys

Lausuntoyhteenveto.....	1
Lausuntopyyntö.....	3
Yleistä lausunnoista	6
Lausunnot hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta	7
Lausunnot esityksen pääasiallisista vaikutuksista.....	8
Lausunnot asiakokonaisuuksista	9
1. Rahapelilain 1 luku – Yleiset säännökset	9
2. Rahapelilain 2 luku – Yksinoikeustoimilupa, rahapeli-toimilupa ja peliohjelmistotoimilupa	13
3. Rahapelilain 3 luku – Rahapelien toimeenpano	24
4. Rahapelilain 4 luku – Rahapelien markkinointi	38
5. Rahapelilain 5 luku – Valvonta	56
6. Rahapelilain 6 luku – Valvontamaksu.....	64
7. Rahapelilain 7 luku – Rahapeli-toiminnan ja -markkinoinnin kieltäminen	65
8. Rahapelilain 8 luku – Maksuliikenteen ja verkkoliikenteen estäminen ja verkkosisällön poistaminen	67
9. Rahapelilain 9 luku – Seuraamukset	73
10. Rahapelilain 10 luku – Valtionavustukset pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen	77
11. Rahapelilain 11 luku – Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä.....	79
12. Rahapelilain 12 luku – Muutoksenhaku.....	81
13. Rahapelilain 13 luku – Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset	82
14. Arpajaislain muutosehdotukset	84
15. Muut lakiehdotukset	85
Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esityskokonaisuudesta	91

Lausuntopyyntö

Sisäministeriö pyysi lausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi. Ehdotus hallituksen esitykseksi valmistettiin sisäministeriön 24.10.2023 asettaman lainsäädäntöhankkeen (SM053:00/2023) työryhmässä. Hankkeen tavoitteena on selvittää rahapelijärjestelmän uudistamista hallitusohjelman mukaisesti ja valmistella ehdotus lissensijärjestelmään siirtymistä koskevaksi säädösperustaksi. Hallitusohjelman mukaan uudistuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta.

Ehdotus lähetettiin lausunnonlehti 3.7.2024. Lausuntokierros päättyi 18.8.2024. Lausuntoaika oli noin kuusi viikkoa eli lyhyempi kuin laajoilta esityksiltä edellytettävä kahdeksan viikkoa. Lyhyempi lausuntoaika johtui hallituksen tavoitteesta antaa hallituksen esitys eduskunnalle kevädistuntokaudella 2025.

Lausuntopyyntö ja ehdotus ovat olleet saatavilla sisäministeriön [hankesivulla](#).

Lausuntoa pyydettiin seuraavilta tahoilta (tähdellä * merkityt antoivat lausunnon):

Ahvenanmaan maakunnan hallitus*

Aikakausmedia ry

A-Kiltojen Liitto ry

A-klinikkasäätiö*

Alkoholitutkimussäätiö*

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy*

Association of Charity Lotteries in Europe

Automaattivuokraajat ry*

Bauer Media Oy

Betting and Gaming Council

Blic Public Affairs

Digi- ja väestötietovirasto*

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry*

Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto*

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue*

Etelä-Savon hyvinvointialue

Etelä-Suomen aluehallintovirasto* (aluehallintovirastojen yhteinen lausunto)

European Gaming and Betting Association*

Eventio Group Oy*

FiCom ry*

Finanssiala ry*

Finanssivalvonta*

FinFami

Finnplay Technologies Oy*

Helsingin kaupunki*

Helsingin yliopisto CEACG*

Hiihtoliitto

Hyvinvointiala HALI ry*
Itä-Suomen aluehallintovirasto* (aluehallintovirastojen yhteinen lausunto)
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Jatkoaika ry
Jääkiekon SM-liiga Oy*
Kainuun hyvinvointialue*
Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE
Kanta-Hämeen hyvinvointialue*
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskuskauppakamari*
Keskusrikospoliisi*
Kilpailu- ja kuluttajavirasto*
Kreab Oy Helsinki
Kuluttajaliitto*
Kuntaliitto
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin aluehallintovirasto* (aluehallintovirastojen yhteinen lausunto)
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutetun toimisto*
Liikenne- ja viestintäministeriö*
Liikenne- ja viestintävirasto*
Liikennepalvelukauppiat ry*
Lounais-Suomen aluehallintovirasto* (aluehallintovirastojen yhteinen lausunto)
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto* (aluehallintovirastojen yhteinen lausunto)
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue*
Maa- ja metsätalousministeriö*
Markkinaoikeus*
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry*
Medialiitto ry*
MIELI Suomen Mielenterveys ry*
Miltton
MTV Oy*
Nordic Law Oy*
Oikeusministeriö*
Oikeusrekisterikeskus*
Olympiakomitea*
Opetus- ja kulttuuriministeriö*
Opetushallitus*
Commit; Optomed Software Oy*

PAF*
 Palvelualojen ammattiliitto PAM*
 Paytrail Oyj
 Peluuri*
 Pirkanmaan hyvinvointialue*
 Pohjanmaan hyvinvointialue
 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
 Pohjois-Savon hyvinvointialue*
 Pohjois-Suomen aluehallintovirasto* (aluehallintovirastojen yhteinen lausunto)
 Poliisihallitus *
 Päijät-Hämeen hyvinvointialue
 Päivittäistavarakauppa ry*
 RadioMedia ry*
 Rahapeliala ry*
 RETS – Rikoksettoman elämän tukisäätiö
 Rikosseuraamuslaitos
 Sanoma Media Finland Oy *
 Satakunnan hyvinvointialue
 Sininauhaliitto/ Tiltti*
 Sosiaali- ja terveysministeriö*
 Sosiaali- ja terveysministeriö/Rahapelien toimeenpanosta aiheutuvien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä*
 Sosped-säätiö*
 SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry*
 Sovatek-säätiö*
 STEA (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus)*
 Summarum Media Oy
 Suomalainen rahapeliyhdistys ry*
 Suomalaiset kehitysjärjestöt – Finnish Development NGOs Fingo ry
 Suomen Hippos ry*
 Suomen jääkiekkoliitto ry*
 Suomen koripalloliitto
 Suomen Palloliitto*
 Suomen Pokerinpelaajat ry*
 Suomen ulkomainosliitto ry*
 Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry*
 Suomen Urheiluvedonlyöjät ry*
 Svenska Postkodlotteriet AB*
 Takuusäätiö sr. *
 Tampereen yliopisto/Rahapelit digiajassa –tutkimushanke

Tapahtumateollisuus ry*
 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos*
 The Finnish Gambling Consultants Oy*
 Tietosuojavaltuutetun toimisto*
 Trustly Group AB *
 Tuomioistuinvirasto*
 Työ- ja elinkeinoministeriö*
 Ulkoministeriö
 Uutismedian liitto ry*
 Valtioneuvoston kanslia*
 Valtiontalouden tarkastusvirasto
 Valtiovarainministeriö*
 Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
 Varsinais-Suomen hyvinvointialue
 Vastuullinen Lahjoittaminen Vala ry*
 Veikkaus Oy*
 Veikkausliiga
 Vermon Ravirata Oy*
 Verohallinto*
 Yhdenvertaisuusvaltuutettu*

Yleistä lausunnoista

Lausuntoja annettiin yhteensä 126 kappaletta, joista 86 lausuntopyynnön vastaanottajilta ja 40 muilta. Lausuntopyynnössä todettiin, että jakelussa mainitut voivat halutessaan välittää lausuntopyynnön edelleen esimerkiksi jäsenjärjestöilleen ja yhteistyökumppaneilleen. Lausuntoja antoivat mm. ministeriöt ja viranomaiset, oikeuskansleri, rahapelihaitta-asiantuntijat, peliteollisuuden, median ja tapahtumateollisuuden edustajat, urheilualan toimijat, kansalaisjärjestöt, etujärjestöt, maksupalveluntarjoajat, järjestelmäkehittäjät, pelaajien yhdistykset ja yksityiset henkilöt.

Lausuntopyynnön vastaanottajien lisäksi lausuntonsa antoivat:

AB TRAV OCH GALOPP
 Aid Dice Oy
 AKK Sports Oy
 Ammattiliitto Pro
 Betsson Group
 Better Collective Sweden AB
 Brite Payments AB
 Discovery Networks Finland Oy
 Elinkeinoelämän keskusliitto EK
 Ensi- ja turvakotien liitto ry
 Evolution Gaming Ltd
 Forssan Seudun Hippos ry

Hilla Group Oyj
 International Betting Integrity Association IBIA
 Jalkapalloliiga ry
 JCDecaux Finland Oy
 Kindred Group
 Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
 Membrane Finance Oy
 Mindway AI
 Oikeuskanslerinvirasto
 Olympic Entertainment and OlyBet Group
 Palvelualojen työnantajat Palta ry.
 Pelastakaa Lapset ry
 Playtech
 Play'n GO Malta
 Polar Limited
 Sponsorointi & Tapahtumat SPOT ry
 Suomen Ratsastajainliitto ry
 Suomen Urheilijat ry
 Traffic Lab
 Tumes Media Limited
 Verohallinto/Harmaan talouden selvitysyksikkö
 10 Sports Marketing Hub Oy

Lisäksi lausunnon antoi viisi yksityishenkilöä.

Lausunnot ovat saatavilla [lausuntopalvelussa](#) ja [hankesivulla](#).

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä, Opetushallituksella, Pohjois-Savon hyvinvointialueella ja Tuomiois-
tuinvirastolla ei ollut lausuttavaa.

Ehdotus piti sisällään useita hankkeessa käsiteltyjä asiakokonaisuuksia, joihin annettiin runsaasti myös keskenään eriäviä näkemyksiä. Tämän vuoksi myös lausuntoyhteenveto on katsottu tarkoituk-
senmukaiseksi jakaa asiakokonaisuuksiin. Asiakokonaisuudet sisältävät muutamaa poikkeusta lu-
kuun ottamatta oman yhteenvedon sekä lausunnonantajakohtaisesti kannanotot ja muut asiakoko-
naisuutta koskevat huomiot. Lausuntoyhteenveton loppuun on koottu lausunnonantajien EU-oikeu-
delliset ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevat huomiot esityskokonaisuudesta.

Lausunnot hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Yhteenveto

Lausuntojen perusteella hallituksen esityksessä hallitusohjelmataavoitteet toteutuvat osin. Suuressa osassa lausuntoja tuotiin esiin, että ehdotetulla säädöskokonaisuudella hallitusohjelmataavoite kana-
vointiasteen paranemisesta hyvin suurella todennäköisyydellä toteutuu, mutta ehdotettu säädös-
konaisuus on ristiriidassa hallitusohjelman haittojen ehkäisemistä ja vähentämistä koskevan tavoit-
teen kanssa. Edelleen pääosassa lausuntoja todettiin, että esitys todennäköisesti kasvattaisi raha-
pelihaittoja yhteiskunnassa, koska erityisen haittariskin sisältävien pelien tarjonta, kysyntä ja

kokonaiskulutus tulee todennäköisesti lisääntymään eikä ehdotettu sääntelymalli tarjoa riittäviä työkaluja, kuten väestötasolla toimeenpanoa koskevia rajoitteita ja markkinoinnin rajoitteita, pelihaittojen hallintaan. Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoi, että hallitusohjelmataavoite yhteistyöstä ei ole toteutunut.

Lausunnot esityksen pääasiallisista vaikutuksista

Yhteenveto

Lausunnoissa otettiin kantaa sekä esityksen vaikutusten arviointia koskevan osuuden kattavuuteen sekä arvioitujen vaikutusten laatuun. Lausunnoissa tuotiin esiin toisistaan hyvinkin poikkeavia näkemyksiä esityksen vaikutusten arviointia koskevan osion kattavuudesta. Osa lausunnonantajista katsoi, että vaikutusten arvioinnit ovat monipuoliset ja kattavat, kun taas osa lausunnonantajista nosti esiin, että arviointien tulisi olla monipuolisempia tai niitä tulisi täydentää jonkun tietyn näkökulman osalta. Lausunnoissa toivottiin täydennettäväksi seuraavia näkökulmia:

- toimitilapamaksusta aiheutuvat vaikutukset (markkinalle tuloa estävä vaikutus)
- Veikkauksen omistusrakenteesta aiheutuvat vaikutukset (kilpailun vääristyminen)
- sukupuolivaikutusten arviointi (erityisesti nuoret miehet)
- lapsivaikutusten ja nuoriin kohdistuvien vaikutusten arviointi (tarkennusta)
- mielenterveysvaikutusten arviointi esim. vaikutukset itsemurhiin (puuttuu)
- vaikutukset järjestökenttään ja sosiaali- ja terveysjärjestöihin (kuormittaa)
- vaikutukset rikollisuuden ja väärinkäytösten ehkäisyyn (lisääntynee)
- esitutkintaan tulevien rahapelitoimintaan ja kilpailumanipulointiin liittyvien rikosasioiden kasvu (lisääntyvät)
- vaikutukset kilpailumanipulaation torjuntaan (riittävätkö ehdotetut säännökset)
- työllisyysvaikutukset (Veikkaus)
- vaikutukset ongelmallisesti pelaavien ja rahapeliiriippuvaisten läheisiin (kuormittaa)
- vaikutukset asiamiehiin (epäselvät)
- vaikutukset kryptovaratoimijoihin (syrjivät)
- henkilöstövaikutukset Rahanpesun selvittelykeskukseen (työmäärä lisääntynee)
- henkilöstö- ja järjestelmäkuluvaikutukset Oikeusrekisterikeskukseen (lisääntynee)
- henkilöstö- ja järjestelmäkuluvaikutukset Verohallintoon (lisääntyvät)
- vaikutukset markkinaoikeuteen ja korkeimman oikeuden resursseihin (lisääntynee)
- vaikutukset poliisiin ja LVV-viranomaiseen
- vaikutukset tietosuojavaltuutettuun (työmäärä ja päällekkäinen toimivalta)
- vaikutukset julkisen hallinnon tiedonhallintaan

Lausuntopalaute esityksen vaikutuksista rahapelihaittoihin oli vaihtelevaa. Useassa lausunnossa todettiin, että vaikutusten arvioinnit eivät ole johdonmukaiset suhteessa esityksen tavoitteisiin tai valittuihin ratkaisuihin. Tämän katsottiin johtuvan siitä, että esityksen vaikutuksesta pelihaitat ja yhteiskunnalliset haitat todennäköisesti tulevat kasvamaan, eikä tuloja välttämättä tule lisää verrattuna nykyjärjestelmään. Joissakin lausunnoissa sen sijaan katsottiin, että esityksen takia valtion tulot tulevat kasvamaan, kanavointiaste tulee paranemaan eivätkä pelihaitat tule lisääntymään.

Lisäksi suuressa osassa lausuntoja kiinnitettiin huomiota kilpailuvaikutuksiin. Lausuntopalautteen mukaan lisenssitoimijat mahdollistavassa mallissa voi olla myönteisiä kilpailuvaikutuksia, jos varmistetaan kilpailuneutraliteetti tulevan Veikkauksen monopoliyhtiön ja Veikkauksen kilpaillulla markkinalla toimivan yhtiön välillä. Suuressa osassa lausuntoja kuitenkin arvioitiin, että ehdotetun luonnoksen mukaiseen sääntelyratkaisuun sisältyy kuitenkin riski monopolin kilpailuedusta.

Lausunnoissa otettiin kantaa myös esityksen vaikutuksiin kansalaisjärjestöihin. Lausunnoissa arvioitiin, että esityksen takia yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaedellytykset heikentyvät, koska käynnissä on leikkaukset 3. sektorin rahoitukseen ja saman aikaisesti esityksellä vapautettaisiin rahapeli-toiminta, joka kuormittaa peliongelmiin vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn kohdistuvaa järjestötyötä, ja esitetty lakiluonnos käytännössä sulkee järjestöt rahapelimarkkinan ulkopuolelle. Markkinoinnin vapauttamisen arvioitiin aiheuttavan myös huomattavaa kuormitusta julkiselle hoito- ja palvelujärjestelmälle.

Lausunnoissa nostettiin esiin myös vaikutukset urheiluun ja mediakenttään. Lausunnoissa katsottiin, että uudistus tuo uusia mahdollisuuksia erityisesti urheilun sponsorirahoitukseen. Toisaalta katsottiin, että ehdotetun sääntelyn takia markkinointipanostukset ohjautuvat suomalaisen urheilun ja urheilijoiden sijasta ulkomaisessa omistuksessa oleville media- ja alustayhtiöille. Ehdotetun sääntelyn vaikutuksia mediakenttään pidettiin myönteisinä. Toisaalta katsottiin, että sääntely aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia affiliate-toimijoiden toimintaedellytyksiin markkinoilla. Lisäksi lausunnoissa nostettiin esiin, että luonnos jättää haavoittuvuuden rahanpesulle ja sisältää riskin kilpailumanipulaation osalta. Esiin nousi myös näkemys siitä, että esityksestä aiheutuu haittaa pokerinpelaajille ja vedonlyöjille (mm. verotus ja blokeeraukset).

Lausunnot asiakokonaisuuksista

1. Rahapelilain 1 luku – Yleiset säännökset

Luvussa yksi ehdotetaan säädettäväksi yleisistä säännöksistä ja se sisältäisi pykälät lain soveltamisalasta, määritelmistä ja rahapelitoiminnan yleisistä säännöksistä.

Yhteenveto

Lausunnoissa kiinnitettiin jonkin verran huomioita lakiesityksen yleisiä säännöksiä koskevaan 1 lukuun (1–4 §). Erityisesti lausunnonantajat esittivät tarkennuksia sellaisiin luonnoksen sisältämiin määritelmiin, joilla on merkitystä lain soveltamiseen sen voimaan tultua. Lain soveltamisalaa ja tarkoitusta koskeva 1 § sisältää 3 momentissa säännöksen, jonka mukaan lakia sovellettaisiin valtakunnan alueella harjoitettavaan tai sinne suunnattuun rahapelitoimintaan. Valtakunnan alueelle suunnatun rahapelitoiminnan tarkkarajaisempaa määritelmää pidettiin lausunnoissa ensiarvoisen tärkeänä muun muassa Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövallan loukkaamattomuuden sekä toimiluvatta rahapelejä valtakuntaa tarjoavien toimintaan puuttumiseksi ja säännellyn rahapelimarkkinan suojaamiseksi. Sama tarkkarajaisuusvaatimus esitettiin joissakin lausunnoissa 4 §:n määritelmien markkinoinnin ja markkinoinnin kohdistamisella valtakuntaan osalta.

Lausuntopalaute sisälsi lisäksi yksittäisiä termejä koskevia tarkennus- lisäys- tai muutosehdotuksia sekä ehdotuksia määritelmien kautta selventää eräiden rahapelien kuten virtuaalivedonlyönnin asemaa uudessa toimilupajärjestelmässä.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

1–4 §

Oikeusministeriö (OM) tuo esille Bryssel I ja Rooma I -asetusten yhteydessä annetun tulkintalausuman suhteessa esitettyyn 4 §:n määritelmään markkinoinnin kohdistamisesta valtakuntaan ja katsoo, että jatkovalmistelussa määritelmää on vielä harkittava.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö (STM) pitää tärkeänä, että rahapelipolitiikan vakiintuneen tavoitteenasettelun, voimassa olevan lainsäädännön ja hallitusohjelman kirjausten kanssa yhteensopivasti rahapelilain tarkoitus on kirjattu auki ja se on selkeä. STM katsoo, että tavoite on tärkeä pitää selkeänä ja esitetysti rajattuna siten, että se kattaa vain pääasiallisen lain tavoitteen, ja että esimerkiksi kanavointi tulee pitää tavoitepykälän ulkopuolella. STM huomauttaa, että koska yksittäiset kanavointiastetta parantavat toimet ja säännökset ovat vaikutuksiltaan joko haittoja ehkäiseviä tai niitä koskevia riskejä lisääviä, on tärkeää, että tavoitteenasettelu on esitetyn kaltaisesti selkeä ja yksiselitteinen. Kanavoinnin nostaminen rahapelipolitiikan tavoitteeksi tai tavoiteltavan kanavointiasteen määrittely olisi STM:n näkemyksen mukaan ristiriidassa haittojen torjumisen kanssa. STM:n mukaan on lisäksi tärkeää, että lainsäädännön tarkoituksessa tunnistetaan rahapeli-toiminta erityisenä haitallista riippuvuutta ja haittoja aiheuttavana kulutushyödykkeenä. STM katsoo, että kansalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta vaarantavien vaikutusten vuoksi rahapeli-toimintaa on tarpeen rajoittaa.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo, että esityksessä on edelleen tarkennettava mitä valtakunnassa harjoitettavalla tai sinne suunnatulla rahapeli-toiminnalla tarkoitetaan. Maakunnan hallituksen näkemyksen mukaan luonnoksessa esitetyn kaltainen soveltamisalan laajentaminen "valtakuntaan kohdistuvaan" rahapeli-toimintaan olisi valtakunnan lainsäädäntötoimivallan ylittävää. Edelleen Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo, että koska sääntely ei saa ulottua ahvenanmaalaisiin rahapeli-toimintoihin, jää sääntely edelleen epäselväksi, sillä kuluttajansuojaa koskeva lainsäädäntövalta kuuluu valtakunnalle, eikä esityksessä tehdä eroa ahvenanmaalaisiin rahapeli-toimintoihin ja valtakunnan kuluttajien välillä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue katsoo, että uuden rahapelilain ensisijaisen tarkoituksen tulee olla kansanterveysperustainen rahapeli-toimintoihin ehkäisy. Rahapeli-toimintoihin lisenssijärjestelmän toimeenpanossa tulee olla rajoituksia, jotka ovat perusteltuja rahapelaamisesta aiheutuvien sosiaalisten, taloudellisten ja terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Poliisihallitus esittää useita hallituksen esitys -luonnoksen 3 §:n määritelmiin ja termeihin liittyviä muutoksia ja tarkennuksia. 2 §:n 3 momentissa mainittu arvontalaite tulisi Poliisihallituksen näkemyksen mukaan määritellä 3 §:ssä omana kohtanaan. 3 §:n 2 kohdassa termin "periminen" tulisi Poliisihallituksen mukaan olla yhdenmukaisuuden vuoksi "lunastaminen", pykälän 20 kohtaan tulisi lisätä termit voitto ja tappio, ja 21 kohdan pelitilitalpahtuman määritelmää voitaisiin yksinkertaistaa. Poliisihallitus toteaa lisäksi, että 3 §:n 13 kohdan raha-automaatti on määritelty ainoastaan laitteeksi. Määrittely mahdollistaa minkä tahansa rahapeli-toiminnan pelaamisen raha-automaattipelinä, mikä tulisi ottaa huomioon perusteluissa ja harkita raha-automaattipeli-toiminnan rajaamista. Poliisihallitus huomauttaa, että hallituksen esityksen perusteluissa tulee käyttää vain joko "valtakuntaa" tai "Manner-Suomea" ja katsoo lisäksi, että käytetty termi tulisi määritellä laissa. Poliisihallitus katsoo, että mikäli voitto ja tappio lisätään käsitteinä pelitalpahtuman määritelmään, tulisi ne määritellä lain 4 §:ssä. 4 §:n 1 kohdassa tulisi Poliisihallituksen näkemyksen mukaan myös tarkentaa, että rahapeli-toiminnalla tarkoitetaan "peliohjelmistojen valmistamista, toimittamista, asentamista tai mukauttamista". Poliisihallitus katsoo myös, että toimeenpanon ja markkinoinnin suuntaamista rahapeli-toimintoihin tarkoitetuille toimilupamarkkinoille tulee voida arvioida mahdollisimman laveasti muun muassa pelivalikoiman ja muiden seikkojen osalta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) pitää ensiarvoisen tärkeänä, ettei kanavointi ole sisällytetty esityksessä lain tarkoituspykälään.

Rahapeli-alan toimijat

AB Trav och Galopp (ATG) katsoo, että valvontaviranomaisen tulee pystyä puuttumaan toimiluvatta toimiviin peliyhtiöihin ilman velvollisuutta osoittaa, että peli- tai markkinointitoiminta on kohdistettu nimenomaan suomalaisiin kuluttajiin.

The Finnish Gambling Consultants Oy (FGC) katsoo, että rahapika-arpaiset tulee sisällyttää digitaalisten kasinopelien kategoriaan, tai että rahapika-arpaiset säädetään toteutettavaksi siten, että niiden tekninen ja visuaalinen toteutustapa eroaa digitaalisten kasinopelien toteutuksesta.

Kindred, Asianajotoimisto Legal Gaming Oy, Nordic Law Oy, Rahapeliala ry ja Suomen Pokerinpelaajat ry esittävät, että määritelmää markkinoinnin kohdentamisesta valtakuntaan tulee tarkentaa.

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy katsoo, että digitaalisen pokerin, livekasinon ja virtuaalisen vedonlyöntipelin määritelmät tulisi lisätä määritelmäpykälään.

Ålands Penningautomatförening (Paf) katsoo, että valtakunnassa harjoitettavan tai valtakuntaan suunnatun rahapelitoiminnan määritelmää tulee tarkentaa sekä lain soveltamiseen liittyvien vaikeuksien välttämiseksi että lain säännösten kiertämisen ehkäisemiseksi.

Rahapeliala ry pitää perusteltuna ratkaisuna erottaa toisistaan arpajaislaki ja rahapelilaki. Yhdistys huomauttaa nettipokeriin viitattavan lakiehdotuksen perusteluissa ja esittää joko sen määritelmän lisäämistä lakiin tai pelimuodon sisällyttämistä digitaalisten kasinopelien määritelmään. Yhdistys katsoo kohdennetun markkinoinnin määritelmän 4 §:n 8 momentissa aiheuttavan epäselvyyttä, sillä se sisältää laajoja ja määrittelemättömiä käsitteitä, kuten "suomalaista kuluttajaa erityisen kiinnostava sisältö" ja epämääräisyyttä, kuten "tai muilla vastaavilla tavoilla". Epätarkkuuden vuoksi alan toimijat eivät yhdistyksen näkemyksen mukaan voi tietää minkälainen markkinointi kuuluu lain soveltamisalaan ja miten lakia tulisi tulkita. Lisäksi lakiehdotuksen perusteluissa todetaan, että ruotsin- tai englanninkielinen sisältö voitaisiin katsoa kohdennetuksi suomalaisille. Kun otetaan huomioon, että monilla toimijoilla on toimilupa Ruotsissa, Isossa-Britanniassa ja/tai Maltalla, joissa nämä kielet ovat yleisesti käytössä, voi epämääräinen ja laaja sanamuoto johtaa ongelmallisiin tulkintoihin lainsäädännöstä. Yhdistys katsoo, että Suomessa ja maailmanlaajuisesti seurattua huippu-urheiluun liittyvää sisältöä ei ole kohtuullista rajoittaa.

Suomen Pokerinpelaajat ry katsoo, että ruotsin- tai englanninkielisen sisällön katsominen kohdennetuksi suomalaisille on liian laava muotoilu.

Veikkaus Oy kannattaa rahapelitoimintaa koskevan sääntelyn eriyttämistä omaan lakiinsa ja toteaa ratkaisun selkeyttävän huomattavasti rahapelien sääntelyn systematiikkaa. 1 luvussa määritelty lain tarkoitus vastaisi Veikkaus Oy:n näkemyksen mukaan nykyisen arpajaislain sääntelyä sekä noudattaisi rajoittavan rahapelilainsäädännön vaatimuksia Euroopan unionin oikeudessa. Veikkaus Oy toteaa, että luonnoksen soveltamisalaa koskevassa rajauksessa voitaisiin huomioida arpajaislaissa omaksuttu rajaus, jonka mukaan laki ei koske sattumanvaraisen edun tarjoamista markkinoinnissa, jos edun saaminen ei edellytä muuta vastiketta kuin hyödykkeen ostamista tai ostotarjouksen tekemistä. Veikkaus Oy katsoo, että rahapelien toimeenpano virtuaalisesti tulisi olla mahdollista myös rahapelilain sääntelyllä. Veikkaus Oy esittää 3 §:n 6 ja 7 kohtiin cash-out pelimuodon määrittelyn lisäämistä ja tarkentaa termillä tarkoitettavan, että vedonlyöntipeleissä pelaaja voi lunastaa voiton kokonaan tai osittain, vaikka vedonlyönnin kohteella ei vielä ole tulosta. Veikkaus Oy katsoo lisäksi, että perusteluja olisi täydennettävä niin, että pokeriturnauksen turnauskaavio voi olla sellainen, että satelliittiturnauksessa seuraavan turnauksen osallistumispaikkaan oikeuttava voitettu tiketti ei ole sidottu tiettyä ajankohtana käytävään turnaukseen vaan oikeuttaa osallistumaan eri ajankohtana järjestettäviin turnauskaaviossa saman tasoihin osaturnauksiin. 3 §:n 9 kohdan osalta Veikkaus Oy katsoo, että sähköisen rahabingon määritelmässä tulee kiinnittää huomiota pelien erotettavuuden säilymiseen erityisesti siten, että sähköinen rahabingo eroaa riittävästi yksinoikeustoimiluvan nojalla toimeenpantavista veikkauspeleistä. Saman pykälän 19 kohdan osalta tulisi Veikkaus Oy:n näkemyksen mukaan pelisivuston määritelmän perusteluja muokata niin, että rahapelien pelaamiseen tarkoitettu mobiiliapplikaatio rinnastuisi kohdassa määriteltyyn pelisivustoon. Veikkaus Oy katsoo myös, että oheispeli tulee määritellä ja mahdollistaa yksinoikeustoimiluvan nojalla toimeenpantavissa peleissä. Veikkaus Oy huomauttaa, että rahapelilain 72 §:n viittaussäännöksen vuoksi on tarpeen lisätä yhdistelmäpelin määritelmä 3 §:ään.

Muut yritykset

Eventio Group Oy katsoo, että esitysluonnoksen rahapelitoimintaa koskevissa peruslinjauksissa on yleishyödyllisten toimijoiden näkökulmasta haitallisia elementtejä. Tällaisina tuodaan esille rahapelien toimeenpano-oikeuden ja toimeenpanossa käytettävien ohjelmistojen toimittamisen lupamenetely, jonka Eventio Group Oy katsoo aiheuttavan alan konsolidoitumista ja palvelevan alan suuria

toimijoita kuten Veikkaus Oy. Eventio Group Oy katsoo rahapeliin jaotellun yksinoikeus- ja kilpaillun toimitusmarkkinan välillä olevan erittäin haitallinen. Eventio Group Oy katsoo jaotellun tuovan Suomeen epäreilun kilpailutilanteen yleishyödyllisten toimijoiden järjestämän tavara-arpajaisiin pohjautuvan bingon ja sähköisen rahabingon kesken ja esityksen rikkovan arpajaislakia, jonka mukaan bingon toimeenpano-oikeus on rekisteröidyllä yhdistyksellä, itsenäisellä säätiöllä tai muulla sellaisella yhteisöllä, jolla on yleishyödyllinen tarkoitus ja jonka kotipaikka on Suomessa. Arpajaislaissa sanotaan yksiselitteisesti, että bingopelillä tarkoitetaan arpajaisia, joissa voittajia ovat ne, joiden pelilipukkeissa tai muussa sitä vastaavassa sähköisessä muodossa olevassa tositteessa on arvotut numerot pelin sääntöjen mukaisessa järjestyksessä, ja joissa voi voittaa tavaraa tai tavarahan palveluihin vaihdettavissa olevia lahja- tai ostokortteja. Eventio Group Oy katsoo, että sen ja sen edunsaajien näkökulmasta bingopelien yleishyödyllisyys ja selkeä rajaus tavara-arpajaisiksi on arpajaislain keskeinen viesti. Eventio Group Oy esittää esitysluonnosta kehitettävän siten, että edellä mainitut lain kohdat toteutuvat käytännössä.

Nordic Law Oy pitää 1 luvun rakennetta, asettelua ja siinä tehtyjä linjauksia, kuten soveltamisalaa, tarkoitusta ja rahapelialaa koskevia yleisiä säännöksiä, hyvin laadittuina ja esitystä jakaa rahapeliin toimeenpano-oikeus yksinoikeus- ja rahapelitoimitukseen sekä erottaa näistä alalla toimivat peliohjelmiston tarjoajat oikeana.

Nordic Law Oy katsoo, että englannin kielellä tehtyä muualla kuin valtakunnassa tapahtuvaa markkinointia ei tule pitää markkinoinnin kohdistamisena valtakuntaan, ellei markkinointisisältöä kohdisteta konkreettisesti valtakuntaan. Nordic Law Oy esittää, että lakiehdotusta muutettaisiin siten, että englannin kielellä tehtyä, muualla kuin valtakunnassa tapahtuvaa markkinointia ei tulisi lähtökohtaisesti pitää markkinoinnin kohdistamisena valtakuntaan, ellei olisi selvää näyttöä siitä, että markkinointisisältöä kohdistetaan jollain konkreettisella tavalla valtakuntaan. Tällaisia merkkejä voisi esimerkiksi olla täysin suomenkieliset sivulla olevat mainokset. Sen sijaan sen toteuttaminen, että jokin seikka on tai ei ole "suomalaisia kuluttajia kiinnostava sisältö" vaikuttaa korostuneen tulkinnanvaraiselta, sillä suomalaisia kuluttajia kiinnostanee nykyisessä nopean tiedon liikkumisen mahdollistavassa yhteiskunnassa hyvin monenlainen ja täysin Suomeen liittymätön sisältö.

Nordic Law Oy ja **Rahapeliala ry** katsovat, että käsitteet "suomalaisista kuluttajista erityisen kiinnostava sisältö" ja "tai muilla vastaavilla tavoilla" tulee poistaa luonnoksesta.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että huolenpitovelvollisuus tulee määritellä luonnoksessa ja käytetty termi "raha-automaatti" tulee muuttaa "rahapeliautomaatiksi". Raha-automaatti-termin osalta CEACG toteaa, että termi on harhaanjohtava ja luo mielikuvan siitä, että rahapeliautomaateista voisi todellakin saada rahaa (vrt. käteisautomaatit). CEACG viittaa vuonna 2020 julkaistuun Rahapeliin haittariskien arviointiryhmän rahapeliautomaatteja koskevaan selvitykseen, jonka osana on konsultoitu Kotimaisten kielten keskuksen Kielineuvonta -palvelua. CEACG toteaa Kielineuvonnan asiantuntijan näkemyksen mukaan raha-automaatti olleen käsitteenä puutteellinen ja suosittelun termin "rahapeliautomaatti" käyttöä.

STM/Rahapeliin haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että rahapelilain tavoitteen tulee olla selkeästi haittojen ehkäisy ja vähentäminen, eikä muita tavoitteita tule nostaa sen rinnalle. Arviointiryhmä katsoo, että esityskokonaisuus on ristiriitainen esitetyn tavoitteen kanssa, mikä ilmenee myös esityksen vaikutusten arvioinnista.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Automaattivuokraajat ry katsoo, että raha-automaattien lisäksi rahapelilakiin tulee lisätä säännös pienten voittojen ja pienten panosten raha-automaatista.

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry (EHYT ry) katsoo, että luonnoksen tarkoituksena on asianmukainen ja korostaa, että rahapelilain päätarkoituksena ja -tavoitteena on ennen kaikkea rahapelihaittojen ehkäisy ja vähentäminen väheksymättä tarvetta turvata rahapeleihin osallistuvien oikeusturva ja estää erilaiset väärinkäytökset. EHYT ry katsoo lisäksi, että kanavointia (saati tarkkan kanavointias-teen määrittelemistä) ei voi pitää rahapelilain tarkoituksena, eikä se siten kuulu tarkoituksenaan.

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) pitää esitysluonnoksessa omaksuttua soveltamisalaa valtakunnan alueella harjoitettavasta tai sinne suunnatusta rahapelitoiminnasta perusteltuna. EK kannattaa

esitysluonnoksessa omaksuttua sääntelyratkaisua, jossa asiamiesten toiminta on 2 §:n 3 momentissa rajattu toimiluvan ulkopuolelle eikä asiamiehiltä edellytetä rekisteröintiä.

Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry kannattaa, että asiamiesten toiminta on rajattu toimiluvan ulkopuolelle 2 §:n 3 momentissa eikä niiltä edellytetä rekisteröintiä. Valmistelussa arvioitu rekisteröintivelvollisuus lisäisi asiamiehinä toimivien yritysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry katsoo olevan riittävää, että rahapeliyhtiö pitää kirjaa asiamiehistään.

Urheilusektori

Jalkapalloliiga ry katsoo, että liiketoimintaedellytysten huomioiminen markkinointimahdollisuuksissa on paras väylä ohjata luvalliseen toimintaan ja siten toimivien keino kasvattaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta. Lisäksi Jalkapalloliiga ry:n näkemyksen mukaan markkinoinnin rajaaminen lisenssin piirissä olevilta toimijoilta heikentää järjestelmän kanavointikykyä ja markkinoinnin kieltojen sijaan markkinoinnin rahapelihaittoja aiheuttavaa vaikutusta on lähtökohtaisesti perusteltua vähentää markkinoinnin sisältöä koskevilla säännöksillä, joita lakiesitykseen on kirjattu.

Suomen Palloliitto pitää rahapelijärjestelmän uudistamista ja siirtymää lisenssijärjestelmään perusteltuna ja tukee uudistuksen tavoitteita ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta.

Jääkiekon SM-liiga Oy:n mukaan rahapelijärjestelmän tulee mahdollistaa riittävät liiketoimintaedellytykset rahapeliyhtiöille, jotta ne haluavat hakea suomalaista pelilisenssiä, mikä varmistaa rahapelijärjestelmän kanavointikyvyn nostamisen nykyiseltä tasolta ylöspäin, lähelle 100%. Jääkiekon SM-liiga Oy katsoo, että rahapelijärjestelmän tulee olla lisenssiyhtiöille tasapuolinen ja toimintasääntöjen tulee olla kaikille yhteneväiset ja toivoo, että suomalaisen rahapelilisenssin saannille asetettavilla vaatimuksilla taataan lisenssiyhtiöiden korkea taso ja laatu. Liiga katsoo lisäksi, että jatkossa valtion ja erityisesti rahapeli toiminnan valvovan viranomaisen on pyrittävä ehkäisemään kaikin keinoin rahapelaamista Suomen virallisen järjestelmän ulkopuolelle.

2. Rahapelilain 2 luku – Yksinoikeustoimilupa, rahapeli-toimilupa ja peliohjelmistotoimilupa

Luvussa kaksi ehdotetaan säädettäväksi yksinoikeus-, rahapeli- ja peliohjelmistotoimiluvista sekä niiden hakemisesta ja myöntämisestä.

Yhteenveto

Yksinoikeustoimilupaa ja rahapeli-toimilupaa koskevien pykälien (5–6 §) osalta lausunnonantajat kiinnittivät huomiota pelien toimeenpanomuotojen ehdotettuun jakautumiseen ja erityisesti esitetyn jaottelun vaikutuksiin rahapelihaittoihin, EU:n sisämarkkina- ja kilpailuoikeuteen sekä hevostalouteen. Useat lausunnonantajat, erityisesti hevossektorin edustajat katsoivat, että totopelien tulisi olla rahapeli-toimiluvan alla. Järjestökentän edustajat puolestaan esittivät, että yleishyödyllisille toimijoille tulisi säätää yleishyödyllisen toiminnan rahapeli-toiminnan lisenssi. Lisäksi lausunnoissa otettiin kantaa yhdistelmäpelien kieltämisen ja sallimisen puolesta, bingo-pelien epäselvään tilanteeseen sekä tarpeeseen selvittää lisenssinhaltijoiden mahdollisuutta tarjota nettipokeria. Edelleen esityksessä toivottiin selvennettäväksi, voiko yhdellä rahapeli-toimiluvan haltijalla olla useita nettisivustoja ja pelitilejä per pelaaja.

Useat lausunnonantajat kannattivat peliohjelmistotoimilupaa. Eräät lausunnonantajat kyseenalaistivat sääntelyn välttämättömyyden ja ehdottivat arvioimaan, voitaisiinko sääntely rajata koskemaan vain rahapelien toimeenpanoon keskeisesti liittyviä peliohjelmistoja. Lisäksi pyydettiin selvennettäväksi, miten peliohjelmistojen käyttöönottoa koskeva siirtyminen tulee käytännössä rahapeliyhtiöiden osalta menemään. Lisäksi ehdotettiin, että peliohjelmistotoimiluvan sijasta otettaisiin käyttöön kevyempi rekisteröintimenettely. Lisäksi ehdotettiin, että rahapelijärjestelmässä tulee hyväksyä muissa EU-maissa sertifioidut pelit, ja pelitoimittajilta tulisi vaatia tiettyä sertifiointi. Esityksessä tulisi myös selvittää sääntelyn soveltumista pelejä välittäviin yhtiöihin, eli aggregaatteihin.

Toimilupien myöntämisen edellytyksiä koskevien pykälien osalta (8–9 §) lausunnoissa korostettiin Veikkaus-konsernin eriyttämisen tärkeyttä kilpailuneutraaliteetin näkökulmasta. Useat

lausunnonantajat totesivat, että esityksessä olevat elementit ovat olennaisen tärkeitä tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisessa (markkinaehtoisuus, asiakasrekisterit, pelitilit). Lausuntopalautteessa myös katsottiin, että ehdotettua sääntelyä tulisi täydentää eriyttämisen osalta. Ainakin tulisi säätää siitä, kuinka yhtiön nykyiset asiakkaat voi siirtää lisenssillä toimivalle yhtiölle. Useat lausunnonantajat myös toivat esiin, että eriyttämistä tehokkaampi vaihtoehto olisi, että yksinoikeustoimija ja lisenssitoimija eivät kuulu samaan konserniin. Lisäksi katsottiin, että Veikkauksen erityistehävän on säilyttävä myös tulevassa järjestelmässä, ja Veikkaus tulisi säilyttää valtion kokonaan omistamana.

Hakijan ja sen omistajien ja johdon luotettavuutta koskien (10–11 §) koskien lausunnoista nousi esiin ehdotuksia säännösten täydentämiseksi, kuten 10 §:n muokkaaminen niin, että toimiluvan saannin edellytyksenä on rekisteröityminen Verohallinnon rekisteriin verovelvollisuuksien täyttämiseksi. Viitauksen y-tunnukseen katsottiin puolestaan antavan virheellisen kuvan sijoittautumispakosta Suomeen. Samoin esitettiin harkittavaksi, voisiko sääntely soveltua myös oikeushenkilöön, joka on tuomittu yhteisöosakkoon, ja tulisiko omistajien ja johdon luotettavuuden ja sopivuuden edellytyksenä olla, ettei kyseisillä tahoilla ole ollut huomattavia veroihin liittyvien velvollisuuksien hoitamisen laiminlyöntejä. Lisäksi esitettiin harkittavaksi, voitaisiinko velvoitteidenhoitoselvitystä käyttää toimiluvan hakijan luotettavuutta ja sopivuutta arvioitaessa. Esityksen perusteluihin toivottiin myös täsmennyksiä ja esimerkkejä 10 ja 11 §:n sääntelyn tarkemmista sisällöistä. Osa lausunnonantajista kannatti 10 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaista ns. cooling off -säännöstä, kun taas osa vastusti sitä tai esitti siihen tarkennuksia, kuten huomioitavan ajan lyhentämistä ja säännöksen rajaamista koskemaan vain rikoksia. Mainitun säännöksen osalta myös todettiin, että se on nyky muodossaan kierrettävissä hakemalla toimilupaa sisar- tai tytäryhtiön toimesta.

Lisäksi toivottiin selvennettäväksi millä tavoin eri rekistereistä tarvittavat tiedot tulee toimittaa valvontaviranmaiselle, ja minkälaisia vaikutuksia tällä on Oikeusrekisterikeskuksen (ORK) resursseihin.

Toimilupahakemusta koskevan 12 §:n osalta lausunnonantajat esittivät täydennyksiä ja tiettyjä poistoja toimilupahakemuksessa pyydettyihin tietoihin. Lausunnoissa ehdotettiin mm., että hakemuksessa tulisi edellyttää selvitystä haittojen ehkäisytoimista ja huolenpitovelvollisuuteen liittyvistä toimituksista. Toisaalta katsottiin, että toimilupahakemuksessa ei tulisi vaatia yksityiskohtaisia tietoja markkinoinnista. Lisäksi toivottiin selvennystä ulkomaisten toimijoiden toimittamiin tietoihin ja määrittelyyn. Lisäksi lausuntopalautteessa nousi esiin, että vaatimus rikosrekisteriotteen välillisestä toimittamisesta on ollut Suomessa lähtökohtaisesti kiellettyä.

Rahapelitoimiluvan haltijan edustajaa koskevan 13 §:n osalta tuotiin esiin, että vaatimus kotipaikasta Suomessa eroaa elinkeinotoimintalain 6 §:n 2 momentin vaatimuksesta, jonka mukaan ETA-alueella asuva edustaja on riittävä. Yksi lausunnonantaja vastusti ehdotettua säännöstä ja yksi lausunnonantaja totesi, että rahapelitoimiluvan haltijalla tulisi olla velvollisuus omata edustaja Suomessa riippumatta haltijan sijaintipaikasta.

Toimiluvan sisältöä koskevan 14 §:n osalta lausuntopalautteessa tuotiin esiin muutamia täsmennyksiä. Ensinnäkin pykälästä ehdotettiin poistettavaksi maininta sallituista rahapelien toimeenpanokanavista ja markkinointikeinoista. Lisäksi nostettiin esiin, että ei ole selvää, kuinka montaa brändiä yhden toimiluvan perusteella voidaan operoida. Lisäksi ehdotettiin, että toimilupien myöntämisen ehtoihin sisällytettäisiin maininta tällaisen visualisoinnin ja suunnittelun kiellosta.

Toimiluvan voimassaoloaika koskevan 15 §:n osalta toivottiin esimerkkejä siitä, mitkä olisivat viranomaisen katsomia perusteltuja syitä myöntää lupa viittä vuotta lyhyemmäksi. Lisäksi nostettiin esiin, että 15 §:n 3 momentin osalta on epäselvää, missä olosuhteissa ja mistä ”oikeutetuista syistä” yhden vuoden lupa voidaan myöntää. Ilmoitusvelvollisuutta ja toimiluvan muuttamista koskevan 18 §:n osalta lausuntopalaute koski pääasiassa ilmoitettavien tietojen täsmennyksiä.

Yksinoikeustoimiluvan haltijan suorittamaa korvausta koskevan 19 §:n osalta valtaosa lausuntopalautteesta koski ehdotetun pykälän puutteita. Pykälää pidettiin ensinnäkin vaikeaselkoisena. Useat lausunnonantajat pitivät välttämättömänä, että pykälään sisällytetään nykyistä tarkemmat kriteerit yksinoikeustoimiluvasta suoritettavan korvauksen suuruuden määrittämiseksi ja pykälään lisätään mekanismi, jossa maksutasoa on mahdollista jälkikäteen korottaa. Yksinoikeustoimijan tuottojen ennakointi kymmenen vuotta etukäteen on käytännössä mahdotonta ja luo riskin ylituottojen kerryttämiselle. Lausunnoissa todettiin, että pykälän tai sen perustelujen perusteella ei ole mahdollista arvioida tarkemmin, miten korvauksen suuruus käytännössä määräytyisi ja varmistaisiko se, ettei yksinoikeustoimiluvan haltija saisi ylituottoa. Pykälässä käytettyjä käsitteitä toivottiin avattavaksi

yksityiskohtaisemmin (esim. kohtuullinen tuotto). Lisäksi nostettiin esiin, että 10 vuoden tuotto-odotukset saattavat vaikeuttaa haittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen tähtäävän sääntelyn kehittämistä, jos toimet voisivat heikentää toimiluvan haltijan kykyä maksaa valtiolle sovittua maksua.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

5–6 §

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) katsoo, että komission valtioneuvoston päätös tulisi arvioida uudelleen, jos hevospelit sijoittuisivat kilpailtuun toimilupajärjestelmään.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) viittaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) lausuntoon ja toteaa, että fyysisissä myyntipisteissä tarjottujen vedonlyöntipelien jättäminen yksinoikeuteen on vaikeasti hyväksyttävä EU:n sisämarkkina- ja kilpailuoikeudellisen sääntelyn näkökulmasta. Veikkaukselle aiheutuu etua lisenssimarkkinalla toimiviin kilpailijoihin nähden, kun samaa peliä myydään sekä online- että fyysisessä kanavassa ja lisenssimarkkinan kilpailijat vain onlinekanavassa.

Valtioneuvoston kanslia (VNK) katsoo, että peliryhmien jakautuminen yksinoikeustoimiluvan ja rahapelitoimiluvan välillä on oikea.

7 §

TEM toteaa, että peliohjelmistoimiluvan välttämättömyys ja oikeasuhtaisuus suhteessa vähemmän rajoittaviin keinoihin tulee arvioida uudelleen.

Valtiovarainministeriö (VM) katsoo, että esityksessä on tarkennettava, mitä ohjelmistoa toimiluvan haltijat voivat käyttää vuonna 2027.

8–9 §:t

OM katsoo, että yhtiöoikeudellisesti ei ole estettä järjestää yksinoikeustoimilupaa, rahapelitoimilupaa ja peliohjelmistotoimilupaa koskevien toimintojen eriyttäminen Veikkaus-konsernin sisällä taikka sen ulkopuolella itsenäisissä yhtiöissä.

STM katsoi lausunnossaan, että esitystä tulee tarkentaa yksinoikeuteen jäävän rahapelitoiminnan järjestämismallin EU-oikeudellisten vaikutusten ja haittojen ehkäisyyn ja vähentämisen näkökulmasta. Lisäksi esityksessä tulee tarkentaa valtion ohjausmahdollisuuksia yksinoikeuteen jäävän rahapelitoiminnan osalta, kun kyse on pelihaittojen ehkäisemisestä. STM toteaa lisäksi, että valtion osin omistaman yhtiön ulkomailta tapahtuva kasvun tavoitteluun perustuva liiketoiminta haittoja aiheuttavalla alalla on suuri periaatteellinen asia, jossa valtion rooli tulisi arvioida. STM katsoo, että lakisääteinen yksinoikeusmalli ratkaisisi tarpeen ongelmallisesta ja epäselvästä yksinoikeustoimilupakorvauksesta.

TEM toteaa, että konsernin eriyttäminen on vähimmäisedellytys kilpailun näkökulmasta, ja että 9 §:n 2 momentissa mainitut elementit ovat olennaisen tärkeitä tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisessa (markkinaehtoisuus, asiakasrekisterit, pelitilit). Lisäksi TEM katsoo, että eriyttämistä tehokkaampi vaihtoehto on, että yksinoikeustoimija ja lisenssitoimija eivät kuulu samaan konserniin.

VNK kannattaa maksullisen yksinoikeustoimiluvan myöntämistä valtion enemmistöomistamalle yhtiölle, ja katsoo, että yksinoikeudesta on suoritettava markkinaehtoinen korvaus ja yhtiön arvon määrittäminen mahdollistavat omistusjärjestelyt EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.

10–11 §:t

OM toteaa, että 10 §:ssä ei ole otettu kaikilta osin riittävästi huomioon ETA-alueen yritysten erilaisia palvelujen tarjoamisen tapoja ja säännös saattaa käytännössä ohjata pakolliseen rekisteröitymiseen Suomessa. Erityisesti 2 mom. 1 kohta voi riitatilanteessa mahdollisesti johtaa siihen, että säännöstä saatetaan pitää tapauskohtaisesti EU-oikeudellisesti syrjivänä.

TEM katsoo, että 10 §:ää tulee muokata niin, että toimiluvan saannin edellytyksenä on rekisteröityminen Verohallinnon rekisteriin verovelvollisuuksien täyttämiseksi. Viittaus yleisesti YTJ-lain mukaiseen y-tunnukseen antaa virheellisesti sen kuvan, että sijoittautuminen Suomeen olisi edellytyksenä luvan saannille.

VM toteaa, että 10 §:n 2 momentin 2 kohdan osalta on tarkasteltava lainkohdan soveltamista oikeushenkilöön, joka on tuomittu yhteisösakkoon. Lisäksi on harkittava, tuleeko toimiluvan hakijan rahapelilain 11 §:n mukaisten merkittävien omistajien ja johdon luotettavuuden ja sopivuuden edellytyksenä olla rahapelilain 10 §:n hakijan luotettavuutta ja sopivuutta vastaavasti, ettei kyseisillä tahoilla ole ollut huomattavia veroihin liittyvien velvollisuuksien hoitamisen laiminlyöntejä. Lisäksi on huomioitava oikeushenkilöön työ- tai virkasuhteessa olevan henkilön ja oikeushenkilön toiminnassa tehty rikos, jonka tekijää ei saada selville. Jos tunnustetaan tarve velvoitteidenhoitoselvityksen hyödyntämiselle luotettavuuden ja sopivuuden edellytysten arvioinnissa, tulisi selvityksen käyttötarkoitus lisätä lakiin sekä huolehtia selvityksen pyytäjän riittävästä tiedonsaantioikeuksista.

12 §

OM kiinnittää toimilupahakemuksen osalta huomiota siihen, että vaatimus rikosrekisteriotteen välillisestä toimittamisesta on ollut Suomessa lähtökohtaisesti kiellettyä.

13 §

TEM toteaa, että vaatimus kotipaikasta Suomessa eroaa elinkeinotoimintalain 6 §:n 2 momentin vaatimuksesta, jonka mukaan ETA-alueella asuva edustaja on riittävä.

14–18 §:t

Ei lausuntoja.

19 §

TEM toteaa, että komission kanssa neuvotellaan parhaillaan toimenpiteistä, joilla pyritään estämään valtiontuen muodostuminen toteutettavien järjestelyjen yhteydessä. Esitystä voidaan joutua täydentämään, jos komissio katsoo, ettei nykyinen malli riitä poistamaan ylituottoa. Lisäksi TEM nostaa esiin, että pykälän tai sen perustelujen perusteella ei ole mahdollista arvioida tarkemmin, miten korvauksen suuruus käytännössä määräytyisi ja varmistaisiko se, ettei yksinoikeustoimiluvan haltija saisi ylituottoa. TEM katsoo, että käsitteitä tulee avata yksityiskohtaisemmin (esim. kohtuullinen tuotto). Perusmaksu perustuisi esityksen mukaan ennalta arvioitavaan 10 vuoden toimikauden pelikatteeseen, eikä esityksessä ole määritelty kuinka suurta osaa edeltävän vuoden pelikatteesta yksinoikeustoimiluvan haltijan vuosimaksu vastaisi (suhteellinen osuus). TEM huomauttaa vielä, että korvausmekanismi toimisi vain toiseen suuntaan (korjaus alaspäin).

VM toteaa, että on heikosti perusteltua, että korotettua vuosimaksua ei mahdollistettaisi, jotta yhtiölle jäisi kannustimia kehittää liiketoimintaa kannattavammaksi.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

5–6 §

Lapsiasiavaltuutetun toimisto katsoo, että haitallisimpien rahapelien vapauttaminen kilpailulle ja markkinoinnille on lapsen edun vastaista.

KKV katsoo, että fyysisissä kanavissa myytävien vedonlyöntipelien sisällyttäminen lisenssijärjestelmään perusteltua.

Poliisihallitus katsoo, että yhdistelmäpelejä ei tule sallia, ja että kivijalkavedonlyönnin vapauttaminen lisää olennaisesti rahanpesuriskiä.

7 §

Poliisihallitus katsoo, että 7 § tulisi muuttaa velvoittavampaan muotoon, jotta peliohjelmistoimiluvan hakemisen välttämättömyyden osalta ei ole epäselvyyttä.

8–9 §

KKV katsoo, että Veikkaus Oy:n eri osien sijoittaminen samaan konserniin ja niiden väliset kytkökset lisäävät riskiä kilpailun vääristymisestä. Konsernirakenne mahdollistaa lähtökohtaisesti yksioikeustoiminnan tuottojen käytön kilpailuilla markkinoilla tapahtuvaan toimintaan (esim. konserniavustus, yhteisten resurssien hyödyntäminen). KKV toteaa, että parhaiten riskiä kilpailun vääristymisestä voitaisiin ehkäistä, jos yksinoikeuden piiriin jääviä pelejä ja kilpailun markkinan pelejä tarjoavat yhtiöt eivät kuuluisi samaan konserniin. Konsernirakenne johtaa väistämättä yksityiskohtaiseen sääntelyyn ja sen noudattamisen jälkikäteiseen valvontaan. Konsernirakenteen ei voida katsoa synnyttävän sellaisia hyötyjä, jotka puoltaisivat sen sallimista. Esityksessä on oikeansuuntaisia elementtejä, joiden ei kuitenkaan voida katsoa riittävästi ehkäisevän kilpailun vääristymisen riskiä. Lisäksi KKV toteaa, että valtion luopumisessa 100% osakekannasta olisi yhtiöoikeudellisia heijastusvaikutuksia yhtiöiden hallintoon ja johtamiseen (esim. osakeyhtiölain osakkeenomistajien yhdenvertaisuutta ja vähemmistöosakkeenomistajien suojaa koskevat säännökset).

Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo, että pykälästä tai perusteluista tulisi käydä selvästi ilmi, että PAF:n kaltaiset julkisoikeudelliset yhdistykset voivat saada rahapeliluvan valtakunnassa.

Oikeuskanslerinvirasto (OKV) toteaa, että peliohjelmistotoimiluvan myöntämisen edellytykset eivät koske sitä, onko peli suunnattu lapsille tai nuorille. Tulisi harkita, tuleeko pelien suunnittelua ja sisältöä tavalla tai toisella säännellä enemmän.

Poliisihallitus katsoo, että yksinoikeustoimija tulee erottaa tarpeeksi selkeällä tavalla toimiluvanhaltijoista. Tämä tarkoittaa paitsi eri nimeä niin myös erilaisia tunnuksia, eri verkkosivustoja ja mobiilipalveluita, erilaista audio-visuaalista ilmettä ja muutoinkin erilaista brändikuvaa. Näin sekoittumisvaaraa ei olisi eikä yksinoikeustoimijan tekemä markkinointi antaisi toimilupamarkkinoilla toimivalle saman konsernin yhtiölle epäreilua etua muihin toimiluvanhaltijoihin nähden.

10–11 §:t

Aluehallintovirastot (AVIt) toteavat, että esityksen perusteluihin tulee sisällyttää esimerkkejä siitä, milloin hakijan ei varallisuutensa puolesta katsota kykenevän huolehtimaan toiminnasta ja velvollisuuksistaan (esim. olisiko kyse vakavaraisuuden arvioinnista vai jostain muunlaisesta varallisuusaseman arvioimisesta).

Harmaan talouden selvitysyksikkö (HTSY) toteaa, että jatkovalmistelussa tulisi harkita velvoitteidenhoitoselvityksen käyttöä toimiluvan hakijan luotettavuutta ja sopivuutta arvioitaessa. Lisäksi HTSY katsoo, että hakijan luotettavuutta ja sopivuutta arvioitaessa tulisi voida tutkia merkittävien omistajien ja johdon luotettavuus 10 §:n 2 momentin kohtien mukaisesti.

Finanssivalvonta (Fiva) toteaa kannattavansa taustatietojen selvittämistä toimilupamenettelyssä.

Poliisihallitus nostaa esiin, että 10 §:n 2 momentin 8 kohdan säännös on muotoiltu siten, että se on kierrettävissä hakemalla toimilupaa sisar- tai tytäryhtiön toimesta. Lisäksi Poliisihallitus katsoo, että esityksessä tulee huolehtia siitä, että lupaviranomaisella on riittävä tiedonsaantioikeus myös ulkomaalaisilta viranomaisilta, ja luotettavuutta ja sopivuutta arvioitaessa mitään rikosnimikettä pl. arpa-jais- tai rahapelirikos tai uhkapelin järjestämistä ei tule kategorisesti pitää toimiluvan myöntämisen esteenä. Poliisihallitus myös katsoo, että valvontaviranomaisella tulisi olla mahdollisuus hylätä hakemus, jos on perusteltu syy olettaa, että hakijan ohjelmistot eivät ole luotettavia tai niiden auditointi ei ole riittävää.

ORK kiinnittää huomiota siihen, että sakkorekisteristä luovutetaan laajasti tietoja ja enintään kolmen vuoden ajalta otteen muodostamishetkestä lukien, poikkeavasta ajasta säädettyä, tämä aiheuttaa kustannuksia. ORK katsoo, että esityksessä on selvennettävä eri maiden rikosrekisterisääntelyä (mm. käyttötarkoitukset joihin otteita mahdollisuus luovuttaa) ja edellytettäviä rekisteriotteita tapauksissa, joissa esim. asuinvaltio vaihtunut. Lisäksi ORK toteaa, että esityksessä on selvennettävä konkreettinen tapa toimittaa tarvittavat tiedot osin salassa pidettävistä rekistereistä ja vaikutukset ORK:n resursseihin.

12 §

ORK nostaa esiin, että pykälässä viitataan vain toimitettavaan rikosrekisteriotteeseen, vaikka sakko-rekisteritiedot mainitaan 10 §:ssä luotettavuuden ja sopivuuden arvioinnissa huomioitavina tietoina. Lisäksi ORK toteaa, että ulkomaisten toimijoiden toimittamien tietojen osalta ehdotettu sääntely ja määritelmät ovat epäselviä.

13–14 §

Ei lausuntoja.

15 §

Poliisihallitus kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä ei tällä hetkellä ole yhtään esimerkkejä siitä, mitkä voisivat olla viranomaisen katsomia perusteltuja syitä myöntää lupa viittä vuotta lyhyemmäksi.

16 §

Poliisihallitus katsoo, että valvontaviranomaisen harkintavalta luvan voimaantuloajankohdan osalta on epäselvä.

17–18 §

Ei lausuntoja.

19 §

KKV katsoo, että pykälään on välttämätöntä sisällyttää nykyistä tarkemmat kriteerit yksinoikeustoi- miluvasta suoritettavan korvauksen suuruuden määrittämiselle ja lisätä mekanismi, jossa maksuta- soa on mahdollista jälkikäteen korottaa. Ehdotetussa sääntelyssä on merkittävä riski siitä, että kerty- neitä ylituottoja käytetään Veikkaus-konsernin muiden toimintojen rahoittamiseen (EU:n kilpailuo- keus ja kansallisen kilpailuneutraliteettisääntely).

THL toteaa, että pykälä mahdollistaa tuoton maksimoinnin tavoittelun, mikä on riski rahapelihaittojen näkökulmasta. THL:n näkemyksen mukaan 10 vuoden tuotto-odotukset saattavat vaikeuttaa haitto- jen ehkäisyyn ja vähentämiseen tähtäävän sääntelyn kehittämistä, jos toimet voisivat heikentää toi- miluvan haltijan kykyä maksaa valtiolle sovittua maksua.

Rahapelialan toimijat

5–6 §

ATG toteaa lausunnossaan, että se ei hyväksy totopelien kuulumista yksinoikeuslisenssiin. Rahape- lilisenssi kattaa muuttuvakertoimisen hevosvedonlyönnin ja totopelien määritelmä voidaan poistaa laista.

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy ja Suomalainen Rahapeliyhdistys ry katsovat, että totopelit ja pika-arvat tulee siirtää rahapeli-toimilupaan.

FGC ja Rahapeliala ry katsovat, että totopelaamisen tulee olla osa rahapeli-toimilupamarkkinoita.

PAF katsoo, että totopelit tulee säilyttää yksinoikeusjärjestelmässä. Lisäksi PAF kannattaa, että kaikki online-pelit (pl. arpajaiset ja hevospelit) verkkobingo mukaan lukien kuuluvat rahapeli-toimilupa- paan.

Rahapeliala ry katsoo, että yhdistelmäpelit tulee sallia.

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry toteaa, että esityksessä on perusteltu riittämättömästi tuoteryh- mäjako ja sen vaikutukset.

Suomen Pokerinpelaajat ry katsoo, että totopelit tulee sisällyttää rahapelilisenssiin, ja tältä osin se tukee Suomen Hippoksen lausuntoa. Lisäksi Suomen Pokerinpelaajat ry katsoo, että esityksellä on selvennettävä, että lisenssinhaltijat pystyvät tarjoamaan nettipokeria.

Veikkaus Oy toteaa, että 5 §:ssä määritellyt yksinoikeustoimiluvan mukaiset toimeenpanomuodot eivät sanamuotonsa mukaan kata kaikkia 3 §:ssä määriteltyjä toimeenpanomuotoja.

7 §

Aid Dice Oy pitää peliohjelmistotoimilupaa tarpeellisena ja toteaa, että uudessa rahapelijärjestelmässä tulee hyväksyä muissa EU-maissa sertifioidut pelit, kun pelin muut toiminnot täyttävät Suomen asettamat vaatimukset. Pelitoimittajilta tulisi vaatia myös ISO27001 ISO sertifiointi.

PAF kannattaa peliohjelmistotoimiluvan vaatimusta, ja toteaa, että se tulisi ottaa käyttöön samankaltaisesti rahapeli-toimilupaa koskevien säännösten kanssa. Lisäksi PAF toteaa, että peliohjelmistotoimiluvan myöntämisen arvioinnin tulisi kattaa myös hakijan lähiyhtiöt. Peliohjelmistotoimiluvan haltijan tulisi vastata, että markkinoille tarjotut pelit on sertifioitu ja hyväksytty rahapelilain vaatimusten mukaisesti.

Playtech katsoo, että peliohjelmistojen toimiluvan ei tule olla pakollinen, ja sille voidaan selvittää asianmukaisia vaihtoehtoja, kuten pelitoimittajarekisteri. Toisen EU-/ETA-jäsenvaltion tai Suomen viranomaisten hyväksymä kolmannen valtion myöntämän voimassa olevan toimiluvan tulisi riittää myös Suomessa. Lisäksi Playtech toteaa, että sääntelyssä tulisi olla kevyt lähestymistapa peliohjelmistojen toimilupiin tai (paremminkin) rekisteröintivaatimuksiin, ja sääntelyn kanssa tulisi odottaa Ruotsin tuoreen sääntelymuutoksen vaikutusten arviointia. Rahapelilaisissa tulisi sallia myös toimittajien yleiset toimiluvat, joka kattaa vastuun omista alihankkijoista ja tytäryhtiöistä.

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry kannattaa peliohjelmistotoimilupaa ja siirtymävaihetta niiden osalta.

Veikkaus Oy kannattaa peliohjelmistotoimiluvan tarkoitusta ja tavoitetta, mutta toteaa, että sen mukana tulee riski epävarmuudesta liiketoiminnan jatkuvuudelle ja kustannusriskejä yksinoikeus- tai rahapeli-toimiluvan saaneen liiketoiminnalle. Veikkaus Oy katsoo, että peliohjelmistolupaa koskeva vaatimusta on tulkittava suppeasti, ja vaatimus tulisi rajata koskemaan ainoastaan rahapelien toimeenpanoon keskeisesti liittyviä ohjelmistoja. Vaihtoehtona olisi seurata Ruotsissa voimaan tulleesta vastaavan kaltaisesta sääntelystä saatuja kokemuksia ja vaikutuksia

8–9 §

ATG toteaa, että Veikkaus-konserniin kuuluvat yritykset, joista toisella on yksinoikeus ja toisella pelilisenssi, eivät voi käyttää samoja resursseja kilpailua vääristävällä tavalla. Veikkaus-konsernin yhtiöiden ei pidä myöskään voida käyttää yhteisiä rahapelaamiseen liittyviä teknisiä ratkaisuja. Lisäksi ATG katsoo, että esityksessä tulee nimenomaisesti säätää, kuinka yhtiön nykyiset asiakkaat voi siirtää lisenssillä toimivalle yhtiölle, jotta se ei voi hyödyntää monopoliaseman ansiosta saatua asiakaskuntaa.

FGC katsoo, että esityksessä tulee säätää, että Veikkaus-konsernin yhtiöt eivät Ruotsin mallin mukaisesti saa käyttää yhteisiä rahapelaamiseen liittyviä teknisiä ratkaisuja.

PAF katsoo, että 9 §:ssä tai perusteluissa tulisi selventää, että PAF voi hakea ja saada toimiluvan valtakunnassa.

Rahapeliala ry katsoo, että useat ehdotetuista säännöksistä johtavat nykyisen monopolirytyksen suojaamiseen tulevassa järjestelmässä, mikä vääristää reilua kilpailua. Rahapeliala ry toteaa, että ehdotus samaan konserniin sijoittamisesta harkitsematon ja avaa mahdollisuuden oikeustoimiin. Ehdotus mahdollistaa monopolivoittojen käytön kilpailupuolella, mitä on mahdoton valvoa eikä ristiin-subsventointia voi estää. Konsernirakenteessa sisäisten hinnoittelujen valvonta on myös käytännössä mahdotonta. Rahapeliala ry:n näkemyksen mukaan Veikkaus tulee jakaa kahdeksi eri yhtiöksi, joilla on eri toiminnot ml. asiakastietokannat, pelitilit, markkinointi ja tietojärjestelmät.

Veikkaus Oy katsoo, että olemassa olevia asiakaskantoja tulee voida hyödyntää markkinan avautuessa.

10–11 §

Betsson katsoo, että 10 §:n 3 mom. 8 kohdan mukaiset määräajat tulee laskea aikaisintaan rahapelilain voimaantulosta. Lisäksi Betsson toteaa, että toimiluvan myöntämisen estävä vaikutus on suhteettoman ankara seuraamus, eikä sitä tule ottaa käyttöön. Joka tapauksessa luotettavuuden arviointi on rajattava vain rahapeleihin liittyviin rikoksiin, ja toimiluvan epäämisen aiheuttamana tapahtumana tulisi pitää lainvoimaisen tuomion mukaisen rikoksen tekopäivää. Jos hallinnolliset seuraamukset pysyvät, tulee toimiluvan epäämisen määräytyä hetkestä, kun kieltopäätös tai seuraamusmaksu on annettu. Betsson mukaan kohtuullinen aika moitteettomuudelle olisi korkeintaan kaksi vuotta. Rikostuomioiden arviointi tulisi myös 10 §:n 11 §:n 2 momentin 1 kohdan yhteydessä sitoa tekohetkeen tuomion antohetken sijaan. Lisäksi Betsson toteaa 11 §:n 2 momentin 2 kohdan osalta, että rikostuomioiden arviointi tulee sitoa tekohetkeen tuomion sijaan.

Kindred toteaa, että 10 §:n 2 momentin 8 kohta on poistettava. Edellytys rahapelitoimiluvan haltijan luotettavuudesta ja sopivuudesta on lain tavoitteisiin nähden liian ankara.

Olympic Entertainment Group (OEG) ja OB Holdings (OlyBet) pitävät hyvänä, että aiemman lainsäädännön vastaisella toiminnalla on seurauksia lisensoidun pelimarkkinan käynnistyessä (10 §:n 2 momentin 8 kohta). Uudistuksen yhteydessä tulisi olla siirtymäaika, jonka aikana toimilupaa hakevat toimijat eivät saa toimia Suomen markkinoilla voimassa olevan lainsäädännön vastaisesti. OEG ja OlyBet toteavat, että tulisi selvittää, voiko vuonna 2025 Poliisihallituksen maksuliikenne-estolistalle asetuilta yrityksiltä evätä mahdollisuus hakea rahapelitoimilupaa vuoden 2026 alusta lähtien.

PAF toteaa, että 10 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaista hakijan soveltuvuutta ja luotettavuutta koskevassa harkinnassa on otettava huomioon hakijan lähiyhtiöt säännöksen kiertämisen estämiseksi, onko hakija toimeenpannut tai markkinoinut rahapelejä arpajaislain vastaisesti.

Rahapeliala ry toteaa, että 10 §:n 2 momentin 8 kohdan sääntelyssä on kyse taannehtivasta seuraamuksesta, joka estäisi rahapelitoiminnan harjoittamisen, ja samaan tavoitteeseen voidaan päästä aloittamalla moitteettoman ajanjakson soveltaminen vasta säännösten voimaantuloa. Lisäksi Rahapeliala ry toteaa, että edellytys luotettavuudesta ja sopivuudesta on liian ankara ja epäselvä määräajan määräytymisen osalta, ja ainoastaan 1.1.2026 alkaen annettujen tuomioiden tulisi toimia toimiluvan esteenä. Tapahtumana tulisi pitää rikoksen tekopäivää (lainvoimainen tuomio). Toimiluvan myöntämisen esteenä tulisi pitää vain rahapelilain voimaantulon jälkeen luvan hakemista edeltävän kahden vuoden aikana tehtyä tahallista rahapelirikosta, josta lainvoimaiseksi jäänyt tuomio.

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry kannattaa 2 momentin 8 kohdan mukaista säännöstä (tuo esiin pelotevaikutuksen, joka jo toimii). Lisäksi Suomalainen Rahapeliyhdistys ry toteaa, että viranomaisella tulee olla harkintavallan rajoissa mahdollisuus arvioida hakijoiden kelpoisuutta ja soveltuvuutta suhteessa laittomaan toimintaan ennen toimilupajärjestelmän voimaantuloa. Säännöksen osalta tulisi arvioida, voitaisiinko huomioitavaa ajanjaksoa lyhentää 2–3 vuoteen. Lisäksi on huomattava, että sanamuodon mukaisen tulkinnan ei voida katsoa kattavan samaan yritysryhmään kuuluvia muita yhtiöitä.

12 §

PAF katsoo, että toimilupahakemuksessa ei tule vaatia yksityiskohtaisia tietoja markkinoinnista.

13 §

Playtech toteaa, että se suhtautuu kielteisesti edustajan kotipaikkavaatimusta koskevaan sääntelyyn.

OEG ja OlyBet toteavat, että rahapelitoimiluvan haltijalla tulisi olla velvollisuus omata edustaja Suomessa riippumatta haltijan sijaintipaikasta.

14 §

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy katsoo, että pykälästä tulisi poistaa maininta sallituista rahapeliin markkinointikeinoista ja -tavoista. Lisäksi Asianajotoimisto Legal Gaming Oy toteaa, että ei ole selvää, kuinka montaa brändiä yhden toimiluvan perusteella voidaan operoida. Jatkovalmistelussa tulisi arvioida myös toimilupia koskevia käsittelymaksuja, jos toimiluvanhakijalla on useita brändejä.

Veikkaus Oy toteaa, että se ei kannata toimeenpanokanavien ja markkinointikeinojen sisällyttämistä lupaan.

15 §

Rahapeliala ry toteaa, että 15 §:n 3 momentin osalta on epäselvää, missä olosuhteissa ja mistä ”oikeutetuista syistä” yhden vuoden lupa voidaan myöntää.

16 ja 17 §

Ei lausuntoja.

18 §

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy toteaa, että usean muun maan toimilupajärjestelmissä toimiluvan vanhakijalla on ilmoitusvelvollisuus pelitoimittajan tai maksupalveluiden tarjoajan muutoksesta. Perusteluissa tulisi selventää, mitä tarkoitetaan toimiluvan haltijaan, sen toimintaan, omistukseen, johon ja taloudellisiin toimintaedellytyksiin liittyvillä olennaisilla muutoksilla. Perustelujen nykyinen muotoilu jättää tulkinnanvaraiseksi sen, mikä voidaan katsoa olennaiseksi muutokseksi.

Veikkaus Oy toteaa, että valvontaviranomaisen mahdollisuutta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen sallittujen toimeenpanomuotojen osalta ei tule rajata vain toimiluvassa sallittujen toimeenpanomuotojen osalta. Muutoksen hakeminen tulisi mahdollistaa myös muiden 14 §:ssä mainittujen toimiluvan sisältöä koskevien seikkojen osalta.

19 §

Rahapeliala ry katsoo, että pykälään tulee lisätä mahdollisuus maksujen korottamiseen ylituoton kertyessä. Lisäksi Rahapeliala ry toteaa, että se ei hyväksy maksujen määräytymisen perusteluja. Lisäksi yksinoikeustoimijan tuottojen ennakointi kymmenen vuotta etukäteen on käytännössä mahdotonta ja luo riskin ylituottojen kerryttämiseksi. Ylituottoriski yhdistettynä ehdotettuun konsernirakenteeseen luo selvän riskin ristisubventoinnille. Rahapeliala ry katsoo, että konsernirakenteessa sisäisten hinnoittelujen valvonta on käytännössä mahdotonta.

Muut yritykset

5–6 §

Commit; Optomed Software Oy (Commit Oy) toteaa, että esityksessä on selvennettävä, tarkoitako 6 §:n mukainen säännös, että yhdellä luvalla ja maksulla rahapelitoimiluvan haltijalla voi olla useita nettisivustoja, useita pelitilejä per pelaaja ja monen tyyppistä pelitarjontaa.

Eventio Group Oy toteaa, että arpajaisten (paperiset/sähköiset) kuuluminen yksinoikeustoimilupaan on merkittävä negatiivinen asia, ja 5 ja 6 §:n rahapeliin toimeenpanomuotojen jaottelu tulee perustella yksityiskohtaisemmin. Lisäksi Eventio Group Oy katsoo, että bingoilun tilanne on epäselvä ja se tulee selvittää. Eventio Group Oy suhtautuu peliohjelmistotoimilupaan epäillen.

Vernon ravirata Oy katsoo, että kaiken hevospelaamista koskevan rahapelitoiminnan on kuuluttava rahapelitoimilupajärjestelmään sisään.

7 §

Commit Oy toteaa, että ohjelmistotoimiluvan haasteena on, että alihankintaketjuissa yksinoikeus- tai rahapelitoimiluvan haltijalle pelejä välittää yhtiö (ns. aggregaatti) jolla on useamman peliohjelmistotuluvan haltijan pelejä valikoimassaan.

8–9 §

Ei lausuntoja.

10–11 §

Nordic Law Oy 10 §:n 2 momentin 8 kohdan edellytys ennen lain voimassaoloa tapahtuneille teoille on taannehtiva seuraamus, joka ei ole ollut teon hetkellä ennakoitavissa. Lisäksi Nordic Law Oy katsoo, että edellytys olisi rajoitettava koskemaan vain rikoksia, joista on olemassa lainvoimainen tuomio lain voimaantumisen jälkeen.

12–18 §

Ei lausuntoja.

19 §

Eventio Group Oy katsoo, että kymmenen vuoden toimilupa rajoittaa liikaa mahdollisuuksia kehittää lakia muuttuvassa toimintaympäristössä.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

5–6 §

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että totopelit ja todennäköisesti myös e-arvat on sisällytettävä yksinoikeuteen. Lisäksi CEACG kannattaa sitä, että yleishyödyllisten toimijoiden järjestämät arpajaiset sisältyvät yksinoikeuteen.

7 §

STM/Rahapeliain haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että peliohjelmistotoimilupaa koskeva sääntely on tarkoituksenmukainen.

8–9 §

STM/Rahapeliain haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että yksinoikeuden ohjausta ei ole riittävästi arvioitu rahapelihaittoihin liittyvien vaikutusten osalta.

Peluuri toteaa, että yksinoikeustoimiluvan alainen ja muu liiketoiminta tulee eriyttää täysin, toiminnassa ei saa tapahtua ristiinmarkkinointia tai muuta päällekkäistä asiakasrekrytointia. Lisäksi asiakasrekisterit ja pelitilit tulee pitää täysin erillisinä.

12 §

STM/Rahapeliain haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että toimilupahakemuksessa tulisi edellyttää selvitystä markkinoinnin ohella haittojen ehkäisytöistä ja huolenpitovelvollisuuteen liittyvistä toimista.

Peluuri katsoo, että toimilupahakemukseen tulisi liittää huolenpitovelvollisuussuunnitelma.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

5–6 §

Eventio Group Oy, Pelastakaa Lapset ry, Suomen Palloliitto, Suomen Olympiakomitea, Svenska Postkodlotteriet ja Vastuullinen Lahjoittaminen Vala ry (Vala ry) katsovat, että yleishyödyllisille toimijoille tulisi säätää edullinen ja verovapaa pienimuotoisen rahapelitoiminnan lisenssi.

Suomen Hippos ry ja Suomen Ratsastajainliitto ry katsovat, että totopelit tulee siirtää rahapelitoimilupaan, siirto myöhemmin ei ole kestävä vaihtoehto, ja että hevoskohteiden eriyttäminen vedonlyöntipeleistä ei perusteltua. Lisäksi hevosalan valtion rahoituksen toteutuminen tulee varmistaa järjestelmämuutoksessa. Rahapelitoimiluvan tulee kattaa myös oikeus tarjota hevospelejä sekä digitaalisissa että fyysisissä myyntikanavassa (raviradat ja pelipisteet).

Forssan Seudun Hippos ry vastustaa totopelien jättämistä Veikkauksen yksinoikeudeksi.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK) katsoo, että hevos pelaaminen tulee sijoittaa rahapeli-toimiluvan alaisuuteen.

EHYT ry, Peluuri ja Sovatek-säätiö katsovat, että yhdistelmäpelit on kiellettävä. Ensi- ja turvakotien liitto jakaa huolen yhdistelmäpeleistä.

EHYT ry, OKV, Peluuri ja Sovatek-säätiö toteavat, että sähköiset kasinopelit, rahabingot ja raha-automaattipelit aiheuttavat eniten riippuvuutta ja pelihaittoja erityisesti nuorille, ja siksi 5 ja 6 §:ssä esitettyä jaottelua tulee perustella yksityiskohtaisemmin. Ensi- ja turvakotien liitto ei kannata eniten haittoja aiheuttavien pelien avaamista yksinoikeuden ulkopuolelle. MIELI Suomen Mielenterveys ry (MIELI ry) katsoo, että esityksessä on ristiriitaista, että eniten haittoja tuottavat rahapelit avaamassa kilpailulle.

Takuusäätiö sr. ja SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry (SOSTE) kannattavat esityksen mukaisen rahapelien pitämistä yksinoikeudessa.

Palvelualojen ammattiliitto (PAM) toteaa, että Veikkauksen yksinoikeuden purkaminen online-pelaamisen osalta hyväksyttävää. Yksinoikeus tulee sen sijaan säilyttää fyysisten automaattipelien ja pelipöytien osalta.

7 §

EHYT ry kannattaa peliohjelmistotoimilupaa.

EK toteaa lausunnossaan epäilevänsä joidenkin elementtien tarkoituksenmukaisuutta peliohjelmistotoimiluvassa.

8–9 §

EHYT ry katsoo, että Veikkauksen erityistehtävän on säilyttävä myös tulevassa järjestelmässä, ja Veikkaus tulisi säilyttää valtion kokonaan omistamana. Lisäksi EHYT ry katsoo, että rahapeleihin ja muuhun liiketoimintaan liittyvät toiminnot on eriytettävä, asiakasrekisterit ja pelitilit on ehdottomasti pidettävä erillään, eikä konsernin sisällä saa tapahtua ristiinmarkkinointia.

Kuluttajaliitto yhtyy KKV:n täydentävään lausumaan ja toteaa, että konsernirakenteen salliminen on haitallista kilpailunäkökulmasta. Esityksen eriyttämistä koskevien säännösten tulisi koskea esim. konsernin yhteisen ja jo aiemmin tunnetuksi tulleen brändin hyödyntämistä markkinoinnissa.

MIELI ry katsoo, että Veikkaus Oy:n tulee toimia Suomessa valtio-omisteisena erityistehtävayhtiönä.

Takuusäätiö sr. katsoo, että yksinoikeustoimilupa tulee olla valtion omistamalla yhtiöllä.

10–11 §

EHYT ry kannattaa 2 momentin 8 kohdan mukaista kirjausta.

12 § - Ei lausuntoja.

13 § - Ei lausuntoja.

14 §

Sovatek-säätiö yhtyy OKV:n ja EHYT ry:n huoleen erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin vetoavaan visualisointiin ja suunniteluun ja ehdottaa, että toimilupien myöntämisen ehtoihin sisällytetäisiin maininta tällaisen visualisoinnin ja suunnittelun kiellosta.

15–18 § - Ei lausuntoja.

19 §

EHYT ry toteaa, että pykälä tulisi kirjoittaa uudestaan, koska se on vaikeaselkoinen. Lisäksi EHYT ry katsoo, että yksinoikeustoimijan tuottojen luotettava arviointi kymmenen vuotta etukäteen on

äärimmäisen vaikeaa, eikä pykälään sisälly keinoa varmistaa, ettei ylituottoa synny. EHYT ry ilmaisee huolensa siitä, että säädöksen logiikan takana saattaa olla pelituoton maksimoinnin tavoittelu, mikä on riski rahapelihaittojen ehkäisylle ja vähentämiselle.

Peluuri ja Sovatek-säätiö yhtyvät KKV:n lausumaan ja toteavat, että yksinoikeustoimiluvan tuottoja on mahdoton arvioida 10 vuotta etukäteen. Lisäksi Peluuri ja Sovatek-säätiö esittävät, että pykälään sisällytetään mekanismi maksujen tarkistamiseksi ylös- tai alaspäin.

Media-ala

5–13 § - Ei lausuntoja.

14 §

Sanoma Media Finland Oy katsoo, että luvassa ei tule yksilöidä markkinointikeinoja ja -tapoja, sillä ne on erikseen jo lueteltu laissa. Lisäksi se toteaa, että valvontaviranomaisen harkintavalta ei saa olla perusteettoman laaja toimijoiden oikeusvarmuuden näkökulmasta.

Urheilusektori

5–6 §

Suomen Olympiakomitea toteaa, että tavara-arpajaiset, bingopeli ja nettibingo tulisi rajata yleishyödylliseen tarkoitukseen.

Yksityishenkilöt

5–6 §

Yksityishenkilö 4 katsoo, että rahapelitoimilupaa ei tule myöntää fyysisen myyntikanavan vedonlyöntipeleihin.

8–9 §

Ei lausuntoja.

10–11 §

Yksityishenkilö 5 katsoo, että rahapelitoimiluvanhaltijalta on edellytettävä vakavaraisuutta, esim. kuukauden peliliikkeitä vastaava vakuus, suomalaisen tytäryhtiön kautta toimittaessa on noudatettava A-eläkesäätiötä koskevia vakavaraisuussäännöksiä.

12–13 §

Ei lausuntoja.

3. Rahapelilain 3 luku – Rahapelien toimeenpano

Luvussa kolme ehdotetaan säädettäväksi erilaisista toimeenpanoa koskevista asioista. Luvussa säädettäisiin muun muassa pelaajien rekisteröinnistä, rahapelaamisen ikärajasta ja toimeenpanoa sekä pelaamista koskevista rajoituksista.

Yhteenveto

Lausuntopalautteessa tuotiin esille runsaasti muutos- ja täsmentämistarpeita esityksessä ehdotettuihin säännöksiin. Lausunnoissa esitettiin toisistaan poikkeavia näkemyksiä, joissa näkyi painotukset rahapelihaittojen torjuntaan ja toisaalta kanavointiasteen parantamiseen. Rahapelihaitta-asiiantuntijat katsoivat, että ehdotetut pelaamisen hallinnan välineet ovat riittämättömiä haittojen torjuntaa koskevan hallitusohjelmataavoitteen saavuttamiseksi ja että erityisesti kulutusrajat tulisi olla yhteisiä ja kaikkia toimiluvanhaltijoita koskevia. Rahapelihaitta-asiiantuntijat pitivät selkeänä puutteena myös sitä, että esityksessä ei ehdotettu raha-automaattien osalta niin sanotusta hajasijoitusjärjestelmästä

luopumista ja raha-automaattien siirtämistä arkisista ympäristöistä erillisiin ikäraja- ja valvottuihin tiloihin. Rahapelihaitta-asiantuntijat esittivät myös rahapelaamista koskevan vähimmäisikärajan nostamista vähintään haitallisimpien rahapeliin osalta. Lausuntopalautteessa myös esitettiin, että esityksen mukaisia peliäsihteja tulisi säännöstarolla vielä monipuolistaa esimerkiksi mahdollistamalla viranomaiselle tehtävällä ilmoituksella pelaaminen myös peliryhmäkohtaisesti tai toimilupa-tyyppin mukaisesti. Lisäksi esitettiin, että toimiluvanhaltijat tulisi velvoittaa informoimaan pelaajia keskitetyn peliäsihtein mahdollisuudesta. Osa rahapeliäsihteinasiantuntemusta edustavista järjestöistä esitti, että rahapeliäsihtein neuvottelukunnan kaltaiselle toimielimelle on tarvetta myös uudessa järjestelmässä, neuvottelukunnan työlle on entistä suurempi tarve ja että toimielimessä tulisi olla riittävä edustus rahapeliäsihtein asiantuntijoita. Peliteollisuuden edustajat toivat lausuntopalautteessa muun ohella esille, että bonusten tarjoamisen kieltä voitaisiin kielteisesti kanavoitettiin, sillä järjestelmän ulkopuoliset toimijat tarjoavat asiakkailleen bonuksia. Peliteollisuuden edustajat katsoivat myös, että kansainvälinen yhteistyö rahapeliin toimeenpanossa tulisi mahdollistaa myös EU/ETA-alueen ulkopuolisten rahapeliäsihtein yhtiöiden kanssa. Lisäksi lausuntopalautteessa esitettiin, että voimassa olevan lain mukainen säännöstaron estämisvelvollisuus pelikasinoon ja pelisaliin tulisi rajata koskemaan ainoastaan pelikasinoa

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

20–27 §

Ministeriöt

OM katsoo, että esityksessä tulisi osoittaa mihin tietosuoja-asetuksen artiklaan henkilötietojen käsittelyä koskevat erityissäännökset perustuvat. Ministeriö on esittänyt lausunnossaan myös sääösteknisiä huomioita.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Verohallinto kiinnittää 20 ja 21 §:ään liittyen huomiota siihen, että sen kannanotossa 1.1.2024 (VH/6915/00.01.00/2023) Lotto- ja muiden arpajaisvoittojen jakaminen usean henkilön kesken käsitellään tunnistautumisedellytyksen täyttymiseen perustuen sitä, milloin osuus arpajaisvoitosta on saajalleen verovapaa arpajaisvoitto ja milloin lahjaveronalainen lahja tai veronalaista tuloa.

Poliisihallitus katsoo, että asuinpaikkavaatimusta koskevan säännöksen osalta vakinaisen oleskelun määritelmä tulisi kirjata lakiin. Lisäksi tulisi määritellä, koskeeko pelaamisen estäminen ainoastaan uusien pelien ostamista siitä hetkestä alkaen, kun päätös pelaamisen estämisestä on tehty. Pelitilille tulisi sisäministeriön asetuksessa määritellä selkeä enimmäissaldo. Poliisihallitus katsoo, että tulisi arvioida, pitäisikö vedonlyönnin toimeenpanon rajoitukset koskea myös yksinoikeustoimijan toimeenpanemia totopelejä. Tulisi myös olla mahdollista antaa tarkempia määräyksiä ja rajoituksia vedonlyöntiin soveltuvista kohteista estämään kilpailumanipulaatiota erityisesti alempien sarjojen otteluissa.

Rahapeliäsihtein toimijat

Rahapeliäsihtein ry katsoo, että asiakassuhteen aikaisen asuinpaikan todentamisvelvollisuuden osalta tulisi selventää määritelmää "säännöllisesti". Rahapeliäsihtein ry katsoo, että ei tulisi sisällyttää kategoriasta bonus- ja tarjouskieltoa.

Veikkaus Oy katsoo, että esityksessä ei tulisi mahdollistaa muualla kuin Manner-Suomessa vakituisten asuinpaikan omaavien asiakkaiden rekisteröintiä ja pelaamista. Asuinpaikkavaatimuksen ei tulisi koskea pelikasinoa. Veikkaus Oy katsoo olevan ongelmallista, jos asuinpaikkavaatimus rajattaisiin vain sähköisesti välitettäviin peleihin. Yksinoikeustoiminnan osalta tulisi olla mahdollisuus yhteiseen, myös pelikasinon asiakkuuksia kattavaan asiakasrekisteriin. Veikkaus Oy katsoo, että vedonlyöntiä koskeva kieltä tulisi ulottaa myös sellaisiin peleihin, joita toimeenpannaan toisessa lainkäyttöpiirissä, mutta Suomessa vastaavan pelin toimeenpaneminen kuuluisi yksinoikeustoimiluvan piiriin.

European Gaming and Betting Association (EGBA) suosittelee esimerkiksi bonusten kieltämistä pelaajille, joilla on viitteitä ongelmallisesta pelaamisesta.

Kindred Group ehdottaa luopumista kategorisesta bonusten ja tarjousten kiellosta ja ehdottaa 25 §:n 3 momentin ja 49 §:n kohdan 8 muuttamista. Kindred Group katsoo, että esityksessä tulisi mahdollistaa bonuksien tarjoaminen rekisteröityneille asiakkaille.

PAF katsoo, että tietynlaiset bonukset tai alennukset tulisi sallia.

Playtech katsoo, että talletusbonukset, uskollisuusohjelmat ja ilmaiskierrokset tulisi sallia. Kampanjan laajuuteen ja paikkaan (esim. alusta, jolla bonuksesta kerrotaan) voitaisiin soveltaa lainsäädännön vaatimuksia täydellisen kiellon tai rajoittavan lähestymistavan sijaan. Playtech suosittelee, että bonusten ja kampanjoiden käyttö sallitaan viranomaisten valvontatoimien edellytyksellä.

Suomen Pokerinpelaajat ry katsoo, että ehdotonta bonuskieltoa ja luottokortin käyttökieltoa tulisi arvioida uudelleen. Kielto hyödyttää lähinnä järjestelmän ulkopuolisia pelintarjoajia.

FGC katsoo, että kieltoa käyttää luottokorttia rahansiirroissa tulisi arvioida uudelleen. Mikäli totopelit jätettäisiin monopoliin, tulisi esitystä täydentää niin, että kiinteäkertoiminen vedonlyönti hevoskilpailujen tuloksesta olisi mahdollista.

Muut yritykset

Brite Payments katsoo, että esityksessä voitaisiin edellyttää suljettua maksukiertoa (maksuja suoritetaan vain samalta henkilöltä ja samalle henkilölle esim. vahvan tunnistautumisen avulla) tai "vastatiliin" rekisteröimistä. Maksuvälineet voitaisiin rajat vain Suomessa liikkeelle laskettuihin maksuvälineisiin. Brite Payments ehdottaa, että myös muiden kuin keskuspankkien liikkeeseen laskemat kryptovaluutat kielletään.

Commit Oy katsoo, että pelaajalle pitää tarjota kattava näkymä omista pelitileistään ja pelaamisestaan. Pelaajalla tulisi olla yksi pelitili toimiluvanhaltijan kaikkiin peleihin ja sivustoihin. Commit Oy ehdottaa 25 §:ään uutta 4 momenttia: Sähköisesti välitettävissä kasinopeleissä pelaajalle voidaan tarjota pelikierroksen voittona pelirahaa kun: 1) peliraha ei perustu satunnaisuuteen, 2) peliraha ei perustu pelaajan pelaamiseen käytettyyn aikaan, 3) eikä peliraha perustu peleihin käytetyn rahan määrään. Pelirahaa ei voi vaihtaa rahaksi ja voitettu peliraha on käytettävissä vain saman peliryhmän peleihin.

Nordic Law Oy ehdottaa, että ilmaispelien ja alennusten tarjoamisen kiello koskisi vain uusia pelaajia, mutta niitä saataisiin tarjota tietyn palveluntarjoajan palveluja vakituisesti ja omaan varallisuustasoonsa nähden kohtuullisesti käytäville asiakkaille.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Helsingin yliopisto/CEACG ehdottaa, että lakiesitystä tulisi kehittää huomattavasti ja tarkentaa etenkin pelipiirteiden, rajoituskokonaisuuden, ikärajojen, huolenpitovelvollisuuden, tietosuojan ja rahapeliautomaattien sijoittelun osalta.

A-klinikkasäätiö, Helsingin yliopisto/CEACG, EHYT ry, Ensi- ja turvakotien liitto, Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto (EPT-verkosto), MIELI ry, Peluuri, Sininauha-liitto ry, Sovatek-säätiö, Takuusäätiö sr. sekä **SOSTE** katsovat, että kaiken rahapelaamisen, tai vähintään korkean riskin raha-pelitoimilupaa edellyttävien rahapelien, ikäraja tulisi nostaa 20 ikävuoteen.

A-klinikkasäätiö, EHYT ry, Ensi- ja turvakotien liitto, Peluuri, Sininauhaliitto ry, Sovatek-säätiö, Takuusäätiö sr. sekä **SOSTE** pitävät tärkeinä 25 §:ään sisältyviä kieltoja.

EHYT ry katsoo, että alaikäisten suojelemiseksi rahapelihaitoilta 26 §:n kohta kaksi muutettaisiin muotoon "vedonlyöntipeliä tapahtumasta tai tuloksesta kilpailussa, jonka osallistujissa on alle 18-vuotiaita".

A-klinikkasäätiö, EHYT ry, EPT-verkosto, Peluuri ja SOSTE ehdottavat, että rekisteröinnin yhteydessä tehtäisiin asiakkaan vahva tunnistus. Pelitilille kirjauduttaessa tarvittaisiin kaksivaiheinen tunnistus salasanan ja käyttäjätunnuksen lisäksi.

STM/Rahapelien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä pitää tärkeinä 25 §:ään sisältyviä kieltoja.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

A-klinikkasäätiö katsoo, että tulisi säätää, että rekisteröitynyt voi siirtää pelitilille varojaan vain henkilökohtaiselta pankkitililtään ja ohjata mahdollisia voittojaan vain samalle, pelitiliin rekisteröidylle pankkitilille.

Media-ala

Better Collective katsoo, että bonusten käyttäminen tulisi olisi mahdollista myös lisenssin omaaville peliyhtiöille.

Sanoma Media Finland Oy katsoo, että esityksessä tulisi arvioida pelirahojen ja ilmaiskierrosten maltillista sallimista.

Urheilusektori

Suomen Olympiakomitea katsoo, että vedonlyönnin toimeenpanon rajoituksiin tulisi lisätä myös urheilulajin sääntöjen rikkominen. Lisäksi vedonlyönti tulisi kieltää ottelutapahtumista, joilla ei ole suoraa vaikutusta lopputulokseen, mutta jotka ovat tahallisesti helppo toteuttaa ja jotka eivät kuuluisi normaaliin ottelun kulkuun, jos eivät olisi vedonlyönnin kohteena. Lisäksi toimiluvan haltijalla on oltava velvollisuus sulkea kohde ja informoida siitä välittömästi, jos siihen liittyy epäilyttävää vedonlyöntikäyttäytymistä.

28 §

Ministeriöt

Ei lausuntoja.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus katsoo, että pelaajan viranomaiselle tekemä ilmoitus tulisi tehdä ensisijaisesti sähköisiä kanavia hyödyntäen ja aina kirjallisesti. Poliisihallitus ehdottaa, että valvovalle viranomaiselle tehtävällä ilmoituksella voisi estää pelaamisen myös peliryhmäkohtaisesti. Määräaikaiselle pelies-tolle olisi syytä harkita vähimmäis- ja enimmäisajoista säätämistä.

THL katsoo, että rahapelaaminen on voitava estää myös pelityyppiäkohtaisesti.

Rahapelialan toimijat

Veikkaus Oy katsoo, että pelaamisen esto tulisi olla mahdollista asettaa myös toimilupatyypin mukaan esimerkiksi siten, että se mahdollistaisi yksinoikeustoimiluvalla toimeenpantujen pelien pelaamisen, mutta estäisi rahapeliteoimiluvan nojalla toimeenpantujen pelien pelaamisen. Veikkaus Oy katsoo, että tulisi säätää myös rahapeliyhtiölle nimenomainen mahdollisuus oma-aloitteisesti perustellusta syystä estää asiakkaan rahapelaaminen (esim. häiriökäyttäytyminen, epäilty tai todettu pelivilppi sekä muu väärinkäyttö ja epäily asiakkaan haittoja aiheuttavasta rahapelaamisesta). Veikkaus Oy esittää 28 §:n 5 momenttiin pelikasinoa koskevaa poikkeusta, jonka mukaan yksinoikeustoimiluvan haltija olisi velvollinen tarjoamaan pelaajalle mahdollisuuden estää pelaaminen välittömästi pelikasinon aukiolon päättymiseen asti.

Finnplay Technologies Oy (Finnplay) huomauttaa, että termiä peli ei ole määritelty ja ehdottaa, että 28 §:stä poistetaan maininta ”peli” (pelaaja voisi rajoittaa / estää pelaamisen itseltään kokonaan tai peliryhmäkohtaisesti).

PAF katsoo, että 28 §:ää voitaisiin selkeyttää siten, että siitä kävisi suoraan ilmi, että myös markkinoinnin suuntaaminen olisi kielletty eston asettaneille pelaajille.

FGC katsoo, että yli vuoden pelaamatta olleen ihmisellä tulisi olla mahdollisuus purkaa toistaiseksi voimassa oleva pelikielto välittömästi.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

A-klinikkasäätiö, Ensi- ja turvakotien liitto, Peluuri ja SOSTE katsovat, että pelineston voimaantulo tulee olla välitöntä tai mahdollisimman nopeaa.

Peluuri ja SOSTE katsovat, että pelineston ottaneille pelaajille tulisi eston yhteydessä tarjota laajasti tietoa peliongelmistä, niiden tunnistamisesta sekä tarjolla olevista tuki- ja hoitopalveluista. Toimiluvanhaltijoita tulisi lisäksi velvoittaa informoimaan asiakkaitaan keskitetyn pelineston mahdollisuudesta.

Peluuri katsoo, että olisi perusteltua tarjota mahdollisuutta saada maksutta omille laitteille ladattava peliesto-ohjelma. Voisi myös olla perusteltua, että myös pelkän markkinointikiellon ottaminen suoraan järjestelmän kautta olisi mahdollista.

29–31 §

Ministeriöt

STM katsoo, että pelirajoitusten (tappio ja siirtorajat) tulisi kattaa koko säännelty markkina. Itse asetettavien rajoitusten tulisi olla pakollisia ja lainsäädännössä asettaa enimmäismäärät. Pelirajoituksia koskevan asetuksenantovaltuuden tulisi olla velvoittava ja mahdollistaa muunlaisten rajoitusten asettaminen. STM katsoo, että rahapelien haittariskiin liittyviä tuotepiirteitä tulisi säännellä. Asetuksenantovaltuuden tulisi olla luonteeltaan velvoittava. Yhdistelmäpelejä koskevan sääntelyn tarkentamista tulisi arvioida.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus näkee ongelmalliseksi, että ehdotuksessa ei aseteta rahansiirtorajalle lakisäätteistä ylärajaa eikä sellaista voida asettaa myöskään asetuksella. Poliisihallitus katsoo, että tulisi säätää kaikkia toimiluvanhaltijoita koskevasta yhteisestä tappiorajasta. Tappiorajoista säätäminen tulisi ulottaa koskemaan kaikkea rahapelaamista, mukaan luettuina pienemmän haittariskin omaavat pelit. Tappiorajoja koskevan asetuksenantovaltuuden tulisi olla velvoittava.

THL katsoo, että laissa tulisi säätää kattavista kaikkia rahapeliyhtiöitä koskevista yhteisistä kulutus- ja tappiorajoista, joiden tulee olla pakolliset ja riittävän matalat.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue katsoo, että kaikille toimiluvanhaltijoille tulisi määritellä yhteinen, riittävän matalalle tasolle määritelty rahansiirtoraja. Nuorilla aikuisilla, esimerkiksi alle 25-vuotiailla, tulisi olla matalammat rahansiirto- ja tappiorajat. Tappio- talletus- ja kulutusrajojen muutoksissa tulisi olla pitkä, esimerkiksi usean viikon viive. Pelaajien tulisi voida asettaa itselleen alemmat tappiorajat kuin lainsäädännössä on määritetty. Rahapelitoimilupaan siirrettäviä pelimuotoja tulisi säännellä tiukasti

Pirkanmaan hyvinvointialue esittää, että nuorilla aikuisilla tulisi olla erityisesti matalammat tappiorajat ja niiden asettaminen tulisi olla pakollista ja sitovaa. Hyvinvointialue katsoo, että tulisi olla yksi tappioraja yhdellä verkkoalustalla sekä rekisteri ja riittävän pienet rajat pelaamiselle.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue katsoo, että tappiorajojen tulisi olla matalat, pakolliset ja sitovat sekä yhtenäiset kaikille lisenssin haltijoille. Nuoriin aikuisiin tulisi kohdentaa erityisen matalat tappiorajat. Pelien ominaisuuksien sääntelyn osalta tulisi ottaa huomioon esimerkiksi lapsia ja nuoria houkuttavat hahmot ja värytys.

Helsingin kaupunki esittää kaikille pelaajille yhteistä sekä päivä- että kuukausikohtaista maksimitappiorajaa.

KKV katsoo, että tulisi ottaa käyttöön koko järjestelmää koskevat kulutusrajat. Voi olla perusteltua aloittaa mallilla, jossa kulutusrajoille ei aseteta ylärajaa. Viranomaisen mahdollisesti myöhemmin asettaman rajan osalta voisi olla syytä harkita mallia, jossa pelaaja voisi nostaa kulutusrajoja yli lainsäätäjän asettamien enimmäisrajojen, jos pelaaja pystyy osoittamaan, että hänellä on siihen varaa.

Lapsiasiavaltuutetun toimisto kiinnittää huomiota rahapelien digipelejä muistuttaviin ominaisuuksiin ja mekanismeihin, kuten tarinallisuuteen, sosiaaliseen vuorovaikutukseen sekä visuaalisiin ja

toiminnallisiin elementteihin ja kysyy aiheuttaako ilmiö erityisiä sääntelytarpeita lasten ja nuorten suojelemisen näkökulmasta. Lapsiasiavaltuutetun toimisto toteaa, että ehdotettujen 30 ja 31 §:n nojalla voidaan osaltaan antaa sisäministeriön asetuksella ominaisuuksia koskevia määräyksiä.

Rahapelialan toimijat

ATG katsoo, että sääntelyviranomaisella tai vastaavalla ei tulisi olla mahdollisuutta ottaa käyttöön kokonaisvaltaisia pelirajoituksia ilman lainsäädäntömuutosta.

Finnplay katsoo, että tarkoituksenmukaisempi käytäntö olisi kalenteripäiviin sidottu muutos, jossa rajojen nostaminen tulisi voimaan esimerkiksi 7 kalenteripäivän päästä. Rajoituksia ei tulisi sitoa myöskään kalenterikuukausiin, vaan rajoitukset olisivat voimassa juoksevien 30 päivän jaksoissa. Asiasta ei tulisi säätää lain tasolla. Asetuksella tulisi voida muuttaa vain olemassa olevaan logiikkaan perustuvia rajoituksia. Logiikan muutoksia vaativat muutokset tulisi käsitellä pidemmällä aikataululla. Vaihtoehtoisesti lainsäädännössä pitäisi taata tietty vähintään 6 kuukautta pitkä toteutusaika muutoksille.

PAF ehdottaa keskitettyjä rajoja. PAF ehdottaa 31 §:n muuttamista kattamaan kaikki rahapeliluvalla tarjottavat pelimuodot. Rajojen olisi oltava keskitettyjä eikä yhtiökohtaisia.

Veikkaus Oy ehdottaa, että rahansiirtorajan laskennassa käytettäisiin pelitilin rahansiirroissa nettomääräistä laskentaa, jossa pelitililtä tehtävät kotiutukset nostaisivat pelitilille tehtävien rahansiirtojen rajaa euromääräisellä arvolla. Veikkaus Oy esittää, että ristiriita 31 §:n sanamuodon ja perustelujen välillä poistetaan muuttamalla pykälä koskemaan puhtaasti onneen perustuvia korkean pelihaittariskin rahapelejä. Pykälän 3 momentin 1 kohtaa tulisi tarkentaa siten, että se koskisi ainoastaan raha-automaattipelejä ja kasinopelejä arpajaislaissa säädetyn mukaisesti.

Kindred Group vastustaa ehdotettua sisäministeriön asetuksenantovaltuutusta koskien pelien ominaisuuksia. Vähimmäisvaatimuksena Kindred Group ehdottaa, että asetuksenantovaltuutusta valtioneuvostolle sisäministeriön sijaan. Lisäksi sääntelyyn tulisi sisällyttää riittävä siirtymäaika sekä velvollisuus kuulla toimiluvanhaltijoita asetuksen valmistelussa. Kindred Group ehdottaa enimmäistappiorajoja koskevan asetuksenantovaltuuden sijaan vaihtoehtona, että pelaaja voi itse asettaa lisenssikohdaisen, vuorokausi-, kuukausi- ja vuosikohtaisen enimmäistappiorajan. Jos asetuksenantovelvollisuus säilytetään, tulisi pykälässä kuvata prosessi, millä edellytyksillä valtioneuvoston asetusta enimmäistappiorajoista voidaan alkaa valmistelemaan. Prosessiin tulisi sisältyä rahapelitoimiluvanhaltijoiden kuulemisvelvollisuus. Lisäksi olisi säädettävä riittävästä siirtymäajasta. Jos ehdotetut asetuksenantovaltuudet säilytetään, olisi kohtuullista, että niiden nojalla asetetut enimmäistappiorajat sekä pelien ominaisuuksia koskevat rajoitukset tulisivat koskemaan myös fyysisiä pelikasinoita.

Rahapeliala ry ehdottaa, että pelaajat asettavat omat tappiorajansa ja muut rajoitukset. Tappiorajojen ja pelien ominaisuuksien muuttaminen pitäisi olla valtioneuvoston päätöksen alainen, ei sisäministeriön. Lisäksi tulisi sisältyä velvollisuus kuulla rahapeliluvan haltijoita. Lisäksi tulisi säätää riittävästä siirtymäajasta.

FGC katsoo, että rajojen asettamisen ei pitäisi olla pakollista. Jos jatkossa on yhteisiä pakollisia ylärajoja, tulisi asiakkaiden voida halutessaan nostaa rajojaan suuremmiksi, mikäli he kykenevät osoittamaan oman taloudellisen tilanteesta sallivan tämän. Rahapelaamista koskevat asetukset tulisi antaa valtioneuvoston asetuksina.

Suomen Urheiluvetoonlyöjät ry katsoo, että esityksessä tulisi määritellä yhtiöiltä vaadittavat minimipanoskoot ja kieltää pelaajakohtaisesti tai pelaajaryhmäkohtaisesti asetettavat panosrajoitukset. Vaatimus pelaajien tasapuolisesta kohtelusta pitäisi kirjata lakiin ja/tai vaatia sitä lisenssin saannin edellytykseksi.

Muut yritykset

Vermon ravirata Oy esittää, että mikäli käyttöön otetaan pelaamista koskevia ylärajoja, niin pelaajilla tulisi olla nykyistä helpommat mahdollisuudet nostaa rajoja ylöspäin, jos he pystyvät osoittamaan, että heillä on taloudelliset resurssit suurempaan pelaamiseen.

Commit Oy kannattaa keskitettyjä, pelaajan itse valitsevia pelirajoja. Toimiluvanhaltijan tulisi tarjota myös työkalu, jolla pelaaja voi itse arvioida omaa pelikäyttäytymistään ja lisäksi pelaajalle pitäisi tarjota näkymä omaan pelaamiseen käytettyyn rahaan kuukausi ja vuositasolla.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että rajoitusten tulisi olla pakollisia ja rajoituskokonaisuuden keskitetty ja toimijoiden välinen. Asetuksella tulisi määritellä kohtuulliset enimmäisrajoitukset. Lisäksi nuorilla alle 25-vuotiaalla tulisi olla muita alhaisemmat pelirajat. Pelikulutustiedot tulisi olla myös kuluttajien saatavilla vähintäänkin keskitettynä, operaattoreiden välisenä kulutusprofiilina. CEACG katsoo, että pelien piirteistä tulisi säätää asetustasolla, muun ohella pelien nopeuteen, mukaansatempaavuuteen ja jatkuvuuteen liittyvät tekijät. Myös peliympäristöjen piirteistä tulisi säätää tarkemmin. Pelien ristiinmyynti ja –markkinointi tulisi kieltää. Verkkoympäristöissä ja sovelluksissa tulisi vaatia kasino- ja vedonlyöntipeleille erilliset portaalit.

Peluuri katsoo, että kaikkia toimiluvallisia toimijoita koskeva yhteinen ja pakollinen rahansiirto-/kultusraja on välttämätöntä. Rahansiirto- ja tappioraja tulisi asettaa lähtökohtaisesti alhaiseksi ja yksittäisellä pelaajalla tulisi olla perustellusti mahdollisuus anoa korkeampaa rajaa. Alle 25-vuotiaalla tulisi olla selkeästi matalammat rahansiirto- ja tappiorajat. Rahapelien ominaisuuksia sekä talletus-/tappiorajojen koskevat asetukset tulisi antaa heti eikä vasta mahdollisesti myöhemmin. Pakollisten enimmäistappiorajojen tulisi koskea myös yksinoikeustoimiluvanhaltijan pelejä. 30 §:n osalta myyntiaikoja koskeva asetuksenantovaltuus tulisi myös muuttaa velvoittavaksi. Pelien ominaisuuksia tulisi säädellä vähemmän haitallisiksi esimerkiksi määrittelemällä niiden enimmäisnopeus, rajoittamalla ”läheltä piti”-tilanteita sekä ääni- ja valotehosteita, kieltämällä voitoiksi naamioidut tappiot sekä pelien automaattinen jatkaminen (autoplay). Pelien visuaaliseen suunnitteluun tulisi puuttua etenkin lasten ja nuorten suojelemisen näkökulmasta.

Sosped-säätiö katsoo, että yhteisen rahansiirtoajan säätäminen on välttämätöntä.

STM/Rahapelien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että universaalien peli- ja hallintavälinemallin rakentaminen on välttämätöntä. Minimissään esitykseen tulisi sisällyttää kattavat pakolliset itse asetettavat universaalit tappiorajat. Rajoituksia koskevan asetuksenantovaltuuden tulisi a) kattaa monipuolisesti yksinoikeuden piiriin jäävät pelit, ja b) mahdollistaa myös muunlaiset määrälliset tai ajalliset rajoitukset. Toimiluvanhaltijakohtaisuudesta tulisi luopua ja asetuksenantovaltuuden tulisi olla velvoittava. Korkean riskin peleihin tulisi tarvittaessa voida ulottaa myös muita kuin kasino- ja raha-automaattipelit. Osana valvontaa tai tarvittaessa asetuksella olisi tarpeen voida ohjeistaa toimiluvanhaltijoita pelaamisen hallintatyökalujen, rajoitusten ja muiden haittakäytänteiden toteutuksessa. Tuotepiirteiden sääntelyä koskevan asetuksenantovaltuutuksen tulisi olla velvoittava.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

A-klinikkasäätiö ja Takuusäätiö sr. katsovat, että kaikille toimiluvanhaltijoille tulisi määritellä yhteinen, riittävän matalalle tasolle määritelty rahansiirto- ja tappioraja. Nuorilla aikuisilla, esimerkiksi alle 25-vuotiailla, tulisi olla matalammat rahansiirto- ja tappiorajat.

A-klinikkasäätiö katsoo, että tulisi määritellä kaikkia rahapelitoimilupia koskeva rahapelien enimmäisnopeus, enimmäispanos ja voittojen enimmäismäärä. Pelien automaattinen jatkaminen (autoplay) tulisi kieltää. Rahansiirto pelitilille tulisi olla mahdollista vain klo 06–24 välisenä aikana. Asetuksissa olisi kiinnitettävä huomiota pelien visuaalisuuteen ja sitä kautta houkuttelevuuteen. Valtioneuvoston tulisi säätää asetuksella yksinoikeus- ja rahapelitoimilupakohtaisesti käyttöön otettavat vuorokausi-, kuukausi- ja vuosikohtaiset enimmäistappiorajat.

EHYT ry katsoo, että esityksessä tulisi olla universaali talletus- ja/tai tappioraja. Esitykseen olisi välttämätöntä lisätä kattavat ja pakolliset itse asetettavat tappiorajat. Rahansiirto- ja tappiorajojen olisi parempi ja ketterämpi säätää asetuksella. EHYT ehdottaa 18–24-vuotiaille alhaisempia rahansiirto- ja/tai tappiorajoja. Jos universaaleja kulutusrajoja ei aseteta, rahapelaajan olisi tärkeää tietää hänen eri toimiluvanhaltijoilla tallettamansa, käyttämänsä, häviämänsä ja voittamansa kokonaissummat. Tämä voitaisiin toteuttaa jonkinlainen rahapelihistoria-toiminnon kautta. Lisäksi EHYT ry ehdottaa lisäselvityksiä rahapelien sisällön ja suunnittelun sääntelystä ja sen vaikutuksista rahapelihaittoihin haavoittuvien ryhmien suojelemiseksi rahapelihaitoilta. Tuotepiirteiden nopea sääntely tulisi mahdollistaa asetustasoisesti. Asetuksenantovaltuudet tulisi kirjoittaa velvoittavaan muotoon.

EPT-verkosto katsoo, että tulisi luoda yhteinen, kaikkia toimiluvanhaltijoita koskeva talletus- ja/tai tappioraja. 18–24-vuotiaille tulisi asettaa alhaisemmat rahansiirto- ja/tai tappiorajat.

Ensi- ja turvakotien liitto katsoo, että esitykseen tulisi sisällyttää kaikkia toimiluvallisia toimijoita koskeva yhteinen ja pakollinen rahansiirtoraja. Rajan tulisi olla riittävän matala. Asetuksella tulisi säätää korkean haittariskin rahapeleille vuorokausi-, kuukausi- ja vuosikohtaiset enimmäistappiorajat. Alle 25-vuotiaiden pelaajien rahansiirto- ja tappiorajat tulisi asettaa muita alhaisemmiksi.

Kuluttajaliitto katsoo, että esitykseen tulisi sisällyttää koko pelijärjestelmän kattavat kulutusrajat. Lisäksi lainsäätäjä voisi asettaa rahamääräiset maksimit. Kuluttajaliitto kannattaa kattavan ja keskitetyn rajoituskokonaisuuden mahdollistamista siten, että samalla kertaa olisi mahdollista asettaa esimerkiksi pelikielto sekä pelien markkinointikielto.

MIELI ry katsoo, että esitykseen tulisi sisällyttää kaikkia toimiluvanhaltijoita koskeva yhteinen talletus- ja/tai tappioraja. Alle 25-vuotiaille tulisi asettaa matalammat rahansiirto- ja/tai tappiorajat.

SOSTE katsoo, että tulisi säätää kaikkia toimiluvallisia toimijoita koskeva yhteinen ja pakollinen rahansiirtoraja. Asetuksella tulisi säätää korkean haittariskin rahapeleille toimilupakohtaiset vuorokausi-, kuukausi- ja vuosikohtaiset enimmäistappiorajat. Alle 25-vuotiaiden pelaajien rahansiirto- ja tappiorajat tulisi asettaa muita alhaisemmiksi.

Sovatek-säätiö katsoo tarpeelliseksi säätää universaalit, kaikkia toimiluvanhaltijoita koskevat, tappio- tai talletusrajat. Säätiö kannattaa rahansiirtorajojen säätämistä asetuksilla pelihaittatilanteen mukaan.

Takuusäätiö sr. katsoo, että esitykseen tulisi sisällyttää koko säännellyn markkinan kattava rahansiirtorajoitus. Olisi tärkeää säätää enimmäistappiomääristä jo rahapelilain yhteydessä. Matalampien rahansiirto- ja tappiorajojen asettamista nuorille aikuisille, esimerkiksi alle 25-vuotiaille, tulisi myös harkita.

Media-ala

Better Collective katsoo, että valvovan viranomaisen ja mahdollisesti rahapeliyhtiöiden tulisi ottaa käyttöön nykyaikaiset pelidataan perustuvat digitaaliset työkalut mahdollisten peliongelmien seurantaan ja ehkäisyä varten.

32–34 §

Ministeriöt

OM katsoo, että 34 §:n käsittelyn oikeusperustetta koskevaa liikkumavara-arviota tulisi tarkentaa (lakisääteisten velvoitteiden noudattaminen).

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus katsoo, että huolenpitovelvoite tulisi määritellä täsmällisemmin, esimerkiksi tiettyjä ohjeita tai suuntaviivoja pelaajan käyttäytymiselle, eli sille, millainen pelikäyttäytyminen herättää velvollisuuden pelaajan huolenpidolle. Omavalvontasuunnitelmaan tulisi sisällyttää myös rahanpesulainsäädännöstä johtuvat velvollisuudet ja tämän velvollisuuden tulisi käydä yksiselitteisesti ilmi.

AVIt esittävät, että omavalvontamallin tulisi koskea kaikkea rahapeli-toimintaa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue katsoo, että toimiluvanhaltijalla tulisi olla velvollisuus tiedottaa pelaajia rahapelaamisen haitoista. Huolenpitovelvollisuuden rikkomisesta tulisi määrätä tuntuva sanktio. Havaitessaan riski- tai ongelmallista pelaamista, yhtiölle tulisi säätää velvollisuus ilmoittaa henkilön tiedot viranomaisrekisteriin, jossa pelaajalle voitaisiin asettaa määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva pelikielto, joka astuisi voimaan välittömästi ja joka olisi kestoaltaan useita kuukausia.

OKV katsoo, että automaattisen käsittelyn merkitystä tulisi selventää ja 34 §:n sisäistä johdonmukaisuutta parantaa. Lisäksi pykälän viimeistä momenttia tulisi selventää. Virasto esittää oikeudellisia huomioita pykälään ja sen perusteluihin.

Rahapelialan toimijat

PAF esittää, että peliohjelmistotoimiluvan haltijan tulisi olla vastuussa myös siitä, että sen Suomen markkinoille tarjoamat pelit on sertifioitu ja hyväksytty rahapelilain vaatimusten mukaisesti. Huolellisuusvelvoitetta koskevaa vaatimusta tulisi selkiyttää, esimerkiksi ”kun siihen on aihetta” on subjektiivinen arvio. PAF katsoo, että 34 §:n 1 momenttiin voitaisiin lisätä selkeä henkilötietojen käsittelytarkoitus huolellisuusvelvoitteen puitteissa eli talous- ja terveystietojen käsittely tätä tarkoitusta varten. Automaattiset päätökset, joilla estetään asiakkaan pelaaminen tai rajoitetaan sitä, olisi sallittava ja niitä olisi säänneltävä tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja 4 kohdan mukaisesti suhteessa 9 artiklan 2 kohdan g alakohtaan.

Playtech katsoo, että tekoälypohjaiset ratkaisut olisi hyvä mahdollistaa ja viittaa Ontarion malliin, jossa toiminnanharjoittajien on sisällytettävä riskiprofiili pelaajille, joilla on suuri vaara kokea rahapeleihin liittyviä haittoja. Tämä vaatimus tulisi sallia täytettävän yhteistyössä kolmannen osapuolen palveluntarjoajien kanssa, jotka erikoistuvat turvallisemman pelaamisen edistyneisiin teknologisiin työkaluihin käyttämällä tekoälytyökaluja.

Veikkaus Oy esittää huolenpitovelvollisuuden ja omavalvonnan käsitteiden ja erotettavuuden sekä soveltamisalan selkeyttämistä. Huolenpitovelvollisuuden, omavalvonnan ja pykälässä tarkoitettun suunnitelman sisältöä tulisi täsmentää. Lisäksi olisi syytä arvioida, tulisiko suunnitelma sisällyttää jo toimilupahakemukseen liitettäviin asiakirjoihin. Jos 33 § laajennetaan perustelujen mukaisesti koskemaan myös asiamiehiä, pykälän 2 momenttia tulisi myös muuttaa siten, että asiamiehen laatiman suunnitelman ei tarvitsisi sisältää huolenpitovelvollisuutta koskevaa selvitystä. Mahdollinen asiamiehiä velvoittava omavalvonta tulisikin vastata nykyistä arpajaislain soveltamisessa omaksuttua käytäntöä. Veikkaus Oy esittää, että 34 §:ään tulisi lisätä säännös: ”Yksinoikeustoimiluvan ja rahapeli-toimiluvan haltija saa käsitellä 1 momentissa tarkoitettuja henkilötietoja, mukaan lukien erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja, siltä osin, kun niiden käsittely on välttämätöntä rahapeleihin osallistuvien oikeusturvan takaamiseksi, väärinkäytösten ja rikosten selvittämiseksi ja estämiseksi tai rahapelihaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.” 1 momentin 2 kohdassa sanamuotoa tulisi lisäksi muuttaa täsmällisemmäksi ja selkeämmäksi, esimerkiksi: ”Ehdotetun 1 momentin 2 kohta soveltuisi yksinoikeustoimiluvan haltijan käsittelemiin tietoihin.” Veikkaus Oy katsoo, että esityksessä tulisi mahdollistaa automatisoidut päätökset (vrt. tietosuoja-asetuksen 22 artikla. Jos momentilla on tarkoitus rajoittaa vain automatisoituja päätöksiä, jotka ovat kyseisen artiklan mukaisia, tulisi pykälään lisätä nimenomainen viittaus tähän artiklaan.

Muut yritykset

Commit Oy esittää ehdotettuun 33 §:ään lisättäväksi uuden momentin: ”sisäministeriön asetuksella pelikäyttäjien valvontaan käytettäville ohjelmistoille ja työkaluille asetetaan tarkemmat laatuvaatimukset.”

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

A-klinikkasäätiö katsoo, että huolenpitovelvoitteen yleiset kriteerit pelaajan kontaktoimiselle ja pelaamiseen puuttumiselle on määriteltävä yhteisesti koskemaan kaikkia toimiluvanhaltijoita. Tämän ohella tai vaihtoehtoisesti pelidatan valvonta voidaan siirtää resurssien niin salliessa valvovan viranomaisen käyttöön, joka toteuttaa pelikäyttäjien valvontaa keskitetysti. Toimiluvanhaltijoilla tulisi olla velvollisuus ottaa yhteyttä pelaajaan, jos pelaajan pelikäyttäytyminen muuttuu selkeästi haitallisempaan suuntaan.

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että nuorten osalta huolenpitovelvollisuuden tulisi olla huomattavasti tiukempi. Peliyhtiöitä tulisi velvoittaa informoimaan pelaajien seurannasta, sen toteutuksesta ja havainnoista tiiviisti valvovaa viranomaista. Huolenpitovelvollisuutta koskevaa suunnitelmaa tulisi valvoa, tarkentaa tarvittaessa, ja sen toteuttamisesta tulee raportoida säännöllisesti. Olisi tärkeää erottaa huolenpitovelvollisuus ja omavalvonta omiksi kokonaisuuksiksi, jotta näitä voidaan avata tarkemmin. Pelaajien tietosuoja toimiluvanhaltijakonsernin yhtiöiden välillä sekä pelaajien oikeuksia omiin tietoihinsa sekä näiden tietojen jakamiseen tulisi tarkentaa. Olisi tärkeää tarkasti rajata kaupallinen oikeus pelaajan tietoihin vain sille sivustolle, jolle pelaaja on rekisteröitynyt.

Peluuri katsoo, että esitystä tulee tarkentaa siten, että huolenpitovelvoitteen yleiset ja yhtäläiset kriteerit pelaajan pelikäyttäytymisen tunnistamiselle, pelaajan kontaktoimiselle sekä pelaamiseen puuttumiselle on velvoittavasti määriteltävä koskemaan kaikkia toimiluvan haltijoita. Peluuri katsoo

parhaimmaksi keskitetyn huolenpitojärjestelmän, jossa huolenpitovelvollisuus toteutettaisiin keskitetystä kaikki toimiluvanhaltijat kattavasta datarekisteristä viranomaisen tai sen edustajan toimesta.

Sininauhaliitto ry katsoo, että huolenpitovelvollisuus olisi hyvä määritellä tarkemmin.

STM/Rahapeliä haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että olisi hyvä laajentaa asetuk-senantovaltuuksia koskemaan huolenpitovelvollisuuden toimeenpanoa koskevia tarkempia ohjeita. Lisäksi asetuk-senantovaltuuksia tulisi laajentaa koskemaan tarkempia ohjeita omavalvonnan toi-meenpanosta ja siitä, miten toimiluvanhaltijoiden tulee informoida pelaajia pelaamisen riskeistä ja voittomahdollisuuksista.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

EHYT ry katsoo, että huolenpitovelvollisuus ja omavalvonta tulisi määritellä tarkkarajaisemmin. 18–24-vuotiaille nuorille aikuisille tulisi olla erityinen huolenpitovelvoite. Huolenpitovelvollisuutta ja oma-valvontaa olisi tarkoituksenmukaista säädellä asetuksin.

Liikennepalvelukauppiat ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Päivittäistavarakauppa ry ja EK katsovat, että huolenpitovelvollisuuden ei tulisi koskea asiamiehiä. Lisäksi huolenpitovelvol-lisuuden perusteluja tulisi täsmentää.

SOSTE katsoo, että esityksessä tulisi määritellä, mikä on huolenpitovelvoitteen osalta riittävää toi-mintaa.

35–36 §

Ministeriöt

Ei lausuntoja.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Helsingin kaupunki katsoo, että pelaajan informoinnin yhteydessä voittomahdollisuuksia tulisi ku-vata pelaajalle ymmärrettävällä tavalla.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue toteaa, että raha-automaattien sijoittelua tulee muuttaa. Sijoitte-lussa ja käytettävänä pitämisessä on otettava erityisesti huomioon rahapelaamisen haitat alaikäisille ja haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille.

Poliisihallitus katsoo, että raha-automaatteja koskeva esteetön valvonta olisi toteutettavissa ehdo-tetun 36 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla myös reaaliaikaisella videovalvonnalla, jos raha-auto-maatit asetettaisiin esimerkiksi sermien taakse, jolloin niiden näköyhteyttä muuhun liiketilaan voitai-siin rajata. Raha-automaatteja ei tulisi sallia pidettävän esillä päivittäisasiain yhteydessä. Mikäli hajasijoittelumallia jatketaan, tulisi hajasijoitettujen raha-automaattien sijoittelusta säätää tarkkarajai-sesti lailla. Raha-automaattien tulisi olla audiovisuaalisesti maltillisia erityisesti silloin, kun niillä ei pelata tai ne ovat suljettuna. Raha-automaatit eivät myöskään saisi olla liian houkuttelevia pelaami-sen aikana. Poliisihallitus ehdottaa, että tämänhetkiset 16 a §:n 3 ja 4 momentti sisällytettäisiin uu-teen rahapelilakiin 36 §:n 5 ja 6 momenteiksi ja nyt ehdotettu 5 momentti [merkintä toimiluvanhalti-jasta yhteystietoineen] siirtyisi 7 momentiksi. Poliisihallitus esittää, että raha-automaattien sijoittelua koskevia vaatimuksia tarkennettaisiin vähintään hallituksen esityksessä havainnollistavien esimer-kein.

Rahapelialan toimijat

Playtech ehdottaa, että 35 §:ssä listatut tiedot julkaistaisiin kotisivulla, jolla ne ovat helposti saata-villa. Viranomaisella tulisi olla mahdollisuus muuttaa tietoluetteloa ilman, että lainsäädäntöä on muu-tettava. Tiedot eivät saa olla liian laajoja, ja niiden on oltava alan sääntöjen mukaisia.

Veikkaus Oy katsoo, että toimiluvanhaltija tulisi voida pitää 35 §:ssä tarkoitettuja tietoja pelaajien saatavilla haluamallaan tavalla ja haluamassaan muodossa esimerkiksi sähköisessä muodossa, jotta toimiluvanhaltijan ei olisi välttämätöntä jakaa myyntipaikkoihin painotuotteita. Veikkaus Oy

katsoo, että ehdotetun 5 kohdan osalta tulisi arvioida, onko haittariskin arviointi mahdollista toteuttaa yhdenmukaisella tavalla.

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy sekä **Suomalainen Rahapeliyhdistys ry** katsovat, että raha-automaatit tulisi sijoittaa erillisiin valvottuihin tiloihin.

FGC kiinnittää huomiota siihen, että ratkaisu hajasijoitettujen raha-automaattien siirtämisestä ikära-javalvottuihin tiloihin puuttuu esityksestä. Yksittäisen raha-automaattipelin tarjoaminen tulisi rajoittaa joko yksinoikeus- tai lisenssimarkkinaan niin, että pelien välillä ei voisi jäädä asiakkaille sekaantumisen mahdollisuutta. Veikkauksen yksinoikeusyhtiö ja lisenssiyhtiö eivät saisi tarjota samaa rahape- liä.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Helsingin yliopisto/CEACG, EHYT ry, EPT-verkosto, Peluuri ja Sininauhaliitto ry katsovat, että raha-automaatit tulisi sijoittaa erillisiin valvottuihin tiloihin.

STM/Rahapelien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että asetuksenantovaltuuksia fyysisten raha-automaattien saatavuuden ja saavutettavuuden osalta tulisi laajentaa. Automaattien määrää ja ominaisuuksia sekä pelivalikoimaa tulisi voida säädellä.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

A-klinikkasäätiö katsoo, että, rahapeliautomaattien sijoittaminen fyysisesti erilleen pelisaleihin, tai vähintään erilliseen tilaan, olisi perusteltua. A-klinikkasäätiö kannattaa raha-automaattien nykyistä vahvempaa pelien ominaisuuksien sääntelyä.

Automaattivuokraajat ry katsoo, että raha-automaattitoiminta tulisi vapauttaa monopolista luvanva- raiseksi elinkeinoksi.

EHYT ry esittää, että toimiluvanhaltijoiden olisi esitettävä tieto ikärajusta, rahapelaamisen hallinnan välineistä sekä rahapelihaittoja korjaavasta palveluntuottajasta tarpeeksi isolla. Lisäksi rahapeli- tuotteissa tulisi olla informaatioislogan, esimerkiksi ”Rahapelaaminen voi aiheuttaa riippuvuutta”. Raha- automaatteihin tarvitaan lisäksi varoitustekstit rahapelaamisen aiheuttamista haitoista, tieto rahape- laamisen ikärajusta ja tieto korjaavaa työtä harjoittavasta palveluntuottajasta (Peluuri) tarpeeksi isolla.

EPT-verkosto esittää, että raha-automaatteihin tarvitaan varoitustekstit rahapelaamisen aiheutta- mista haitoista, tieto rahapelaamisen ikärajusta ja tieto korjaavaa työtä harjoittavasta palveluntuotta- jasta (Peluuri) tarpeeksi isolla.

Päivittäistavarakauppa ry pitää tärkeänä sitä, että rahapeliautomaattien sijoittelua koskevat sää- dökset ja niitä ohjaavat perustelut siirretään sellaisinaan arpajaislaista rahapelilakiin.

Takuusäätiö sr. esittää, että 35 §:ssä ehdotetut tiedot on annettava riittävän näkyvästi ja selkeästi.

37–41 §

Ministeriöt

OM kiinnittää huomiota 37 §:ään ja toteaa sen sisältävän uutta sääntelyä verrattuna arpajaislain osin vastaavaan 57 §:ään. OM pyytää selventämään, kattaako rangaistavuus 6 momentin vastaisen me- nettelyn.

VNK katsoo, että kansainvälinen yhteistyö tulisi mahdollistaa myös EU-alueen ulkopuolisten yhtiöi- den kanssa, mutta yhteistyön edellytyksenä tulisi edelleen olla pykälässä mainitut seikat.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus ehdottaa 37 §:n yksinkertaistamista ja ajantasaistamista tavalla, joka ottaa huomioon myös käteisellä pelaamisen mahdollisuuden ja esittää lausunnossaan korvaavan säännösehdotuk- sen.

Rahapelialan toimijat

Veikkaus Oy esittää ensisijaisesti, että rahaliikenteen valvontalaitteiden tarkastustoimintaa koskeva sääntelystä luovuttaisiin. Jos rahaliikenteen luotettavuutta on jatkossa välttämätöntä säännellä, yksinoikeustoimiluvan haltijalle voitaisiin asettaa raha-automaattien rahaliikenteen valvonnan osalta velvollisuus varmistua siitä, että tiedot raha-automaatin käyttämisestä kertyneistä maksuista ja voitoista tallennetaan luotettavasti. Mikäli katsotaan, että rahaliikenteen tarkastustoiminnasta ei kuitenkaan haluta luopua, tulisi sääntelyä uudistaa vastaamaan teknistä kehitystä ja tarkastusten sisältöä ja vaatimuksia koskevaa sääntelyä päivittää. Veikkaus Oy toteaa, että veikkauspelien ja rahapika-arpajaisten osalta tulisi olla mahdollista niiden ostaminen myös itsepalveluna, mutta ehdotettu 38 § estäisi rahapelien ostamisen itsepalvelukassoilta. Myös pelisaleissa tulisi mahdollistaa rahapelien ostaminen itsepalveluna kuten pelikasinossa. Veikkaus Oy esittää säännöksen täydentämisestä ehdottamallaan muotoilulla. Veikkaus Oy esittää, että 39 §:stä poistetaan pelisaleja koskeva säännös sisäänpääsyn estämisestä ja henkilön poistamisesta, jos pykälän 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa tai henkilö 2 momentin mukaisesti pyytää sisäänpääsynestoa taikka jos henkilöllä on voimassa oleva kaikkea pelaamista tai pelisalipelaamista koskeva esto. Veikkaus Oy katsoo, että kansainvälinen yhteistyö tulisi mahdollistaa myös EU-alueen ulkopuolisten yhtiöiden kanssa, mutta yhteistyön edellytyksenä tulisi edelleen olla pykälässä mainitut seikat.

Playtech suosittelee sisällyttämään esitykseen tekstin, joka sallisi sääntelyviranomaisen sisällyttävän tarvittaessa Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuoliset markkinat. Samoin säännöksen ei tulisi rajoittaa virheellisesti jättipottien ja pokerin likviditeettiä vain Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueelle.

Muut yritykset

Vernon ravirata Oy katsoo, että kansainvälistä yhteistyötä ei tulisi rajoittaa EU/ETA-alueelle, jos pelitoiminnan valvonta ja yleinen luotettavuus on potentiaalisessa kumppanuusmaassa riittävällä tasolla.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Liikennepalvelukauppiat ry ja **Päivittäistavarakauppa ry** katsovat, että itsepalveluostaminen tulisi mahdollistaa. Ikärajan toteaminen on myös mahdollista luotettavasti automatisoida, joka on syytä ottaa huomioon lainsäädännössä.

EK viittaa Päivittäistavarakauppa ry:n lausuntoon ja toteaa, että 38 §:ssä ehdotetun kiellon ei tulisi koskea sellaisia itsepalvelupäätteitä, joilla ikärajavaivonta voidaan järjestää yhtä tehokkaasti kuin miehityilläkin kassoilla.

Suomen Hippos ry katsoo, että hevospelaaminen pitäisi sallia raviradoilla ja pelipisteissä, mikä pitää huomioida laissa. Suomen Hippos ry toteaa, että yhteispoolit tulee pystyä toteuttamaan 41 §:n perusteella.

42–45 §

Ministeriöt

OM kiinnittää huomiota ehdotettuun 44 §:ään ja toteaa, että ehdotuksessa on osoitettava mihin tietosuojasetuksen artiklaan henkilötietojen käsittelyä koskevat erityissäännökset perustuvat.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus ehdottaa lakiin yleisiä minimirajoituksia henkilökunnan rahapelien osallistumisoikeuteen. Poliisihallitus toteaa, että ehdotetussa 44 §:ssä tai muussa pykälässä tulisi säätää myös kasinoiden ja rahapelioperaattoreiden operatiivisessa johdossa työskentelevien henkilöiden sopivuus- ja kelpoisuusehdoista toimia kasinon tai rahapelioperaattorin operatiivisessa johdossa ja viittaa tältä osin FATF:n suositukseen.

Rahapelialan toimijat

Finnplay kiinnittää huomiota ehdotettuun 42 §:ään ja vaatii tarkennusta viranomaisen vaatiman selvitysten luonteesta sekä tarkastuslaitoksen suorittaman tarkastusten aikavälistä.

PAF toteaa, että tekniset vaatimukset on suhteutettava tunnistettuihin riskeihin. PAF ehdottaa, mallin ottamista Espanjasta, jossa sertifikaatit ovat voimassa toistaiseksi ja päivittäminen on tarpeen lisenssihakemuksen yhteydessä tai olennaisissa muutostilanteissa. PAF katsoo, että tulisi varmistaa, että pelijärjestelmien ja arvontalaitteiden sijoittaminen kansainvälisiin pilvipalveluihin sallitaan.

Veikkaus Oy ehdottaa, että 42 §:n 2 momentin sanamuotoa muutettaisiin siten, että luotettavuus ja satunnaisuus voitaisiin varmistaa valvovan viranomaisen hyväksymän tarkastuslaitoksen tarkastuksella ja hyväksynnällä (tarkastuslaitoksen ei tarvitsisi olla viranomaisen määräämä). Lisäksi Veikkaus Oy katsoo, että merkittäviä ja vähäistä suurempia yksityiskohtia koskevat tekniset ja muut vaatimukset tulisi määritellä asetuksentasolla tai laissa. Veikkaus Oy katsoo ehdotetun 43 §:n osalta, että pelijärjestelmien ja arvontalaitteiden vaatimuksenmukaisuuden varmistaminen tulisi olla yhtämittaista riippumatta siitä, varmentaako luotettavuuden ulkomainen viranomainen vai rahapeliäissa tarkoitettu valvova viranomainen.

Evolution Gaming ja Finnplay ehdottavat ehdotettuun 43 §:ään sisältyvän vaatimuksen muuttamista siten, että laitteisto voisi sijaita EU/ETA-alueella edellyttäen, että se täyttää ISO27001-vaatimukset ja on asianmukaisesti sertifioitu. Mikäli laitteisto sijaitisi EU/ETA-alueen ulkopuolella, voitaisiin harkita luonnoksessa ehdotetun sanamuodon soveltamista.

OEG ja OlyBet katsovat, että pelijärjestelmiin liittyvän fyysisen infrastruktuurin tulisi poikkeuksetta sijaita Suomessa.

Playtech suosittelee sallimaan pilvihostauksen ja sallimaan automaattisesti hostauksen Suomen ulkopuolella EU-/ETA-jäsenmaissa tai tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen jäsenmaissa, mutta myös säilyttämään vaihtoehdon, että valvontaviranomainen voisi sallia hostauksen tiettyjen ehtojen perusteella.

Rahapeliala ry katsoo, että rahapelijärjestelmät voidaan sijoittaa Euroopan unionin (EU) tai Euroopan talousalueen (ETA) alueelle.

Muut yritykset

Commit Oy katsoo, että järjestelmät, joissa ei ole pelaajatietoja, voisivat sijaita muuallakin, kuin EU/ETA-alueella, kun sinne valvontaviranomaisella on kohtuudella pääsy tai etäyhteys. Laitteiston haltijalta vaaditaan ISO 27001 -standardin mukainen sertifikaatti tai muu valvontaviranomaisen hyväksymä auditointi, kun laitteissa käsitellään pelaajan henkilötietoja.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Ei lausuntoja.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry (SUEK) toteaa, ehdotetun 45 §:n osalta, että toimiluvan haltijoilla tulisi olla velvollisuus ilmoittaa 1 momentissa tarkoitetuista seikoista valvontaviranomaiselle.

46–47 §

Ministeriöt

OM kiinnittää huomiota ehdotettuun 46 §:ään ja toteaa, että esityksessä on osoitettava mihin tietosuojasetuksen artiklaan henkilötietojen käsittelyä koskevat erityissäännökset perustuvat.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan yhtiön ja pelaajan voitonmaksua koskevassa erimielisyydessä sovintoon pyrkimiseen [perusteluissa sovintoon pyrkiminen Kuluttajariitalautakuntäkäsittelyssä] liittyy erityispiirteitä verrattuna muihin kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiin riitatilanteisiin. Nämä korostuvat erityisesti yksinoikeustoimiluvan haltijan rahapelien toimeenpanossa, jossa rahapelaamista on täsmennetty rahapelilain lisäksi asetuksilla pelaajan oikeusturvan takaamiseksi. Voitonmaksua ei voida suorittaa pelisääntöjen vastaisesti, vaikka pyrkimyksenä olisi saavuttaa sovinto pelaajan ja yhtiön erimielisyydessä. Mikäli sovinto päättyy voitonmaksuun, yksinoikeustoimijan osalta tulee huomioida palautusprosenttien ja muiden ilmoitettujen voittotodennäköisyyksien (35 §) todellinen toteutuminen. Lisäksi Poliisihallitus huomauttaa, että pelaajia on kohdeltava tasapuolisesti eli virheellinen voitonmaksu on korjattava myös muiden pelaajien kohdalla. Tämä tarkoittaa sitä, että kuluttajariitalautakunnan on pystyttävä antamaan ratkaisusuositus ylittämättä rahapelilain 47 §:ssä asetettua lunastusaikaa (esimerkiksi tolopeleissä kolme kuukautta lopputuloksen saavuttamisesta), jotta mahdollinen voitonmaksu voidaan tarvittaessa suorittaa muillekin pelaajille lunastusoikeuden päättymättä. Poliisihallituksen toteaa, että niissä etenkin toto- ja vedonlyöntipelejä koskevissa tilanteissa, joissa kuluttajariitalautakunnan antama ratkaisusuositus olisi myönteinen voitonmaksua vaati- neen yksittäisen pelaajan kannalta ja erimielisyys koskee muitakin pelaajia, kolmen kuukauden määräaika lopputuloksen saavuttamisesta saattaa joissain tilanteissa vaarantaa muiden pelaajien oikeusturvan toteutumisen. Poliisihallitus toteaa ehdotetun 47 §:n osalta, että voittojen lunastamisen alkamisajankohta tulee asetuksessa olla säädetty yksiselitteiseksi eri rahapelien osalta. Erityisesti yhdistelmäpelien osalta saattaisi olla tarkoituksenmukaista säätää määräajan alkamisajankohta jokaiselle yhdistelmäpelille erikseen. Yhdistelmäpeleissä tulisi huomioida sekin mahdollisuus, että peli sisältäisi useita eri voitonmaksun alkamisajankohtia. Fyysisille rahapika-arvoille ja nettiarvoille tulisi määritellä ehdotettua tarkemmin lunastusajan alkaminen. Poliisihallitus kiinnittää lisäksi huomiota 47 §:ssä käytettyyn ilmaisuun lopputuloksen vahvistaminen. Laissa ei tuoda ilmi mikä taho vahvistaa rahapelin lopputuloksen. Poliisihallitus katsoo, että lopputuloksen vahvistamisesta tulisi säätää tarkemmin laissa kuten nykyisen arpajaislain 43 §:ssä on tehty.

Rahapelialan toimijat

Veikkaus Oy katsoo, että yhdistelmäpelien osalta voiton lunastamista koskeva määräaika voisi alkaa ehdotetussa 47 §:ssä esitettyjen ajankohtien lisäksi myös pelin ostohetkestä.

Veikkaus Oy ehdottaa, että ehdotetun 6 momentin soveltamisalasta rajattaisiin pois rahapelitoimiluvan nojalla toimeenpantavat yhdistelmäpelit. Sääntely olisi tältä osin yhdenmukainen muiden rahapelitoimiluvan nojalla toimeenpantavien rahapelien sääntelyn kanssa, koska niiden osalta voittojen lunastamisen määräajasta ei 47 §:n mukaan säädettäisi sisäministeriön asetuksella.

Muut yritykset

Commit Oy ehdottaa, että 46 §:ää tarkennetaan niin, että yksinoikeus- ja rahapelitoimiluvan haltijalla on oltava suomen- ja ruotsinkielinen palvelu kaikessa yhteydenpidossa rekisteröityneiden pelaajien kanssa. Commit Oy ehdottaa 47 §:n 4 momentilta poistettavaksi sähköisesti välitettävät pelit ja ehdottaa momentin muotoiluksi, että raha-automaatti- ja kasinopelien voitot olisi lunastettava kolmen kuukauden kuluessa pelin ostohetkestä.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Peluuri viittaa ehdotettuun 46 §:ään ja katsoo, että pelaajan yhteydenottojen käsittelyn osalta tulisi esitettyä tarkemmin määrittää mitä tässä yhteydessä tarkoitetaan kohtuullisella ajalla (velvollisuus vastata pelaajan yhteydenottoon) sekä tarvittavalla määrällä koulutettua henkilökuntaa.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Kuluttajaliitto toteaa ehdotetun 46 §:n osalta, että yhteydenottokanavia tulee myös olla erilaisia sekä riittävästi, ja jokaiseen yhteydenottoon on otettava kantaa nimenomaisesti, asianmukaisesti sekä viipymättä. Kuluttajaliitto kannattaa kirjallisen vastauksen antamista siinäkin tilanteessa, ettei pelaaja sitä nimenomaisesti pyydä. Kirjallisessa vastauksessa olisi myös osoitettava pelaajan oikeus hakea ratkaisusuositusta Kuluttajariitalautakunnalta.

4. Rahapelilain 4 luku – Rahapeliin markkinointi

Luvussa neljä ehdotetaan säädettäväksi rahapeliin markkinoinnista, sitä koskevista kielloista ja rajoituksista.

Yhteenveto

Lausuntopalautteessa esitettiin toisistaan poikkeavia näkemyksiä, joissa näkyivät painotukset rahapeliin haittojen torjuntaan ja toisaalta kanavointiasian parantamiseen. Rahapeliin haitta-asiantuntijat toivat esille, että nykyistä vapaampi markkinointisääntely yhdistettynä rahapeliin liittyvien yhtiöiden määrän kasvuun tulee todennäköisesti lisäämään rahapeliin markkinointia nykyisestä ja tähän liittyy merkittävä riski rahapeliin haittojen lisääntymisestä. Haitta-asiantuntijat katsoivat, että kielteisiä vaikutuksia voitaisiin vähentää muun ohella markkinoinnin kokonaismäärää rajoittamalla vähintään haitallisimpien rahapeliin osalta asettamalla niiden tv- ja radiomainonnalle aikarajoituksia ja mainosten kestoja ja toistoa koskevilla rajoituksilla. Osa haitta-asiantuntijoista esitti myös kaiken ulkomarkkinoinnin kiellon. Media-ala katsoi, että erityisesti kellonaikarajaukset tv- ja radiomainontaan kohdistuisivat pelihaittojen torjunnan kannalta väärin kohderyhmiin mutta haittaisivat kanavointivaikutusta merkittävästi. Ulko-markkinointiala, osa peliteollisuudesta ja urheilutoimijoista katsoivat, että ulkomarkkinointi tulisi sallia vähintään yrityskuvamarkkinoinnin osalta kaikille toimiluvan haltijoille. Peliteollisuuden edustajat toivat esille digitaalisen kanavan korostuneen merkityksen kanavoinnissa. Affiliaattimarkkinointi on peliteollisuuden mukaan yleisin tapa tapana hankkia uusia asiakkaita ja sen kieltäminen olisi haitallista kanavoinnille erityisesti tilanteessa, jossa järjestelmän ulkopuoliset rahapeliin yhtiöt hyödyntävät affiliaattimarkkinointia. Sponsorointia koskevan sääntelyn osalta urheilutoimijat toivat lausuntopalautteessa esille, että sponsorointia koskevassa sääntelyssä tulisi olla poikkeuksia esitettyyn kolmannen osapuolen markkinoinnin kielloon ja että sääntelyssä tulisi ottaa huomioon sponsoroinnin erityispiirteet. Lausuntopalautteessa esitettiin, että markkinointi tulisi sallia sponsoroidun toimijan tai yhteisön verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa, sillä sponsoroinnille on luonteenomaista, että viestintä tapahtuu sponsorin tukeman kohteen kautta.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

48 §

Ministeriöt

STM katsoo, että jatkovalmistelussa markkinointikokonaisuutta olisi syytä arvioida haittojen ehkäisyä tukevien elementtien lisäämiseksi kokonaisuuteen. Tällaisia olisivat esimerkiksi varoitustekstit, pelihaittapalveluita koskevan informaation edellyttäminen osana markkinointiviestintää, ajalliset ja paikalliset rajoitukset sekä rajoitukset koskien markkinoinnin kohdentamista esimerkiksi nuoriin ikäryhmiin.

OM katsoo, että sosiaalisen median käyttöä koskevat säännökset ovat epäselviä. OM toteaa, että julkaisun reagointimahdollisuus olisi kuitenkin sallittua johtuen verkkosivujen ja sosiaalisen median teknisistä ominaisuuksista. OM katsoo jäävän epäselväksi, mikä olisi vuoro- ja vaikutteisuuden kiellon käytännön vaikutus, ottaen huomioon maininnan siitä, että reagointi olisi kuitenkin mahdollista.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Kanta-Hämeen hyvinvointialue katsoo, että markkinoinnin kielteisiä vaikutuksia voitaisiin vähentää muun ohella markkinoinnin kokonaismäärää rajoittamalla. Esityksessä tulisi tarkentaa, mikä toiminta olisi kiellettyä sosiaalisessa mediassa, koska esityksessä se jää epäselväksi. Korkean riskin rahapelejä ei tulisi saada jatkossakaan markkinoida median, ulkomainonnan, printtimedian, internetin tai some-alustojen välityksellä eikä fyysisesti lähellä lasten ja nuorten käyttämiä tiloja. Markkinointikiellon tulisi koskettaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköitä. Lakiin tulisi kirjoittaa, että yksityiset yhteisöt, säätiöt, yksityiset elinkeinonharjoittajat, uskonnolliset yhdyskunnat ja julkisoikeudelliset laitokset voisivat kieltää markkinoinnin hallinnoimassaan tilassaan tai hallinnassaan olevalla alueella.

KKV katsoo, että kireämpää sääntelyä olisi syytä harkita jo nyt. Nykyistä vapaampi markkinointisääntely yhdistettynä peliyhtiöiden määrän kasvuun tulee todennäköisesti lisäämään rahapeliin

markkinointia nykyisestä ja tähän liittyy merkittävä riski rahapelihaittojen lisääntymisestä. KKV pitää kannatettavana sitä, että vain rahapeliyhtiöt saisivat markkinoida rahapelejä.

Lapsiasiavaltuutetun toimisto pitää rajoituksia, joilla kielletään kolmansien osapuolien harjoittama markkinointi ja vuorovaikutteinen markkinointi sosiaalisessa mediassa, välttämättöminä.

OKV katsoo, että esityksestä ei saa tarkalleen selvää, mikä kaikki toiminta olisi sosiaalisessa mediassa kiellettyä markkinointia.

Poliisihallitus katsoo, että esityksessä tulisi rajata markkinointia tiukemmin, jotta markkinoinnin kokonaismäärä ei nousisi hälyttävälle tasolle. Poliisihallitus pitää myönteisenä ehdotusta siitä, että sosiaalisen median markkinointi olisi rajattu ainoastaan rahapeliyhtiön omalle tilille. Poliisihallitus katsoo, että veikkauspelien, raha-arpajaisten, rahapika-arpojen, sähköisten rahapika-arpojen ja totopelien markkinointi tulisi sallia asiamiespisteissä vain niiden rahapelien osalta, joita on saatavilla kyseisessä asiamiespisteessä. Poliisihallitus kiinnittää huomiota siihen, että rahapelien markkinointia koskevasta sääntelystä uupuu maininta rahapelimarkkinoinnin kuluttajansuojalain mukaisuuden valvonnasta ja viittaa tältä osin voimassa olevaan arpajaislakiin. Esityksessä tulisi Poliisihallituksen näemyksen mukaan ottaa kantaa rahapelien markkinoinnin kuluttajansuojalain mukaisuuden valvontaan ja sen toteuttamiseen.

Rahapelialan toimijat

PAF katsoo ehdotetun 48 §:n osalta, että luonnoksessa ei määritellä tarkemmin, mikä on maltillista sekä välttämätöntä. PAF katsoo, että tätä vaatimusta on selkeytettävä yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi. 48 §:n 3 momentin 1 kohdan osalta epäselvyyksien välttämiseksi PAF katsoo, että pykälässä tai sen perusteluissa tulisi selventää, että kohdennettua markkinointia sosiaalisessa mediassa ei olisi yleisesti kielletty. Kohdennettu markkinointi sosiaalisessa mediassa voitaisiin säätää sallituksi, jos markkinointi muutoin olisi laissa asetettujen vaatimusten mukaista. PAF korostaa, että sosiaalisen median markkinointi on kuluttajansuojan kannalta hyödyllistä, koska se voidaan yhdistää suodattimiin sen varmistamiseksi, ettei sitä esitetä esimerkiksi alle 18-vuotiaille. PAF katsoo, että affiliaattimarkkinointi tulisi sallia ja että affiliaattien ja vaikuttajien välillä on selvä ero.

Veikkaus Oy toteaa, että vastaavat markkinointia koskevat maltillisuuden ja välttämättömyyden vaatimukset rahapelikysynnän kanavoimiseksi rahapelilain nojalla harjoitettavaan rahapelitoimintaan on säädetty myös nykyisessä arpajaislaissa ja ne ovat osoittautuneet tulkinnanvaraisiksi. Veikkaus Oy katsoo, että 48 §:n muotoilulla/perusteluissa tulisi tarkentaa toimiluvanhaltijan asiamiehen oikeus markkinoida rahapelejä arpajaislain mukaisella tavalla. Veikkaus Oy toteaa, että voimassa olevan arpajaislain ja sen esitöiden mukaan asiamiehellä ei ole itsenäistä oikeutta rahapelien markkinointiin, vaan sen on aina perustuttava toimiluvanhaltijan ja sen asiamiehen väliseen sopimukseen. Veikkaus Oy toteaa, että vuorovaikutteisen markkinoinnin kieltäminen esityksessä määritelty tarkoitamaan erityisesti sosiaalisen median tileillä tehtyihin julkaisuihin ja verkkosivujen markkinointijulkaisuihin liittyvää keskustelua ja kommentteihin reagointia. Veikkaus Oy esittää, että vuorovaikutteinen asiakasviestintä tulisi kuitenkin mahdollistaa verkkosivuilla sen jälkeen, kun asiakas on kirjautunut kyseiselle sivustolle. Tällöin rajanveto sallitun asiakasviestinnän ja kielletyn vuorovaikutteisen markkinoinnin välillä olisi yksiselitteinen ja selkeä, eikä aiheuttaisi tulkinnanvaraisia tilanteita. Veikkaus Oy toteaa, että ehdotetusta pykälästä puuttuu kokonaisuudessaan nimenomainen yhdistelmäpelien markkinointia koskeva sääntely, jolloin niiden markkinointi olisi pykälän viimeisen momentin mukaisesti kiellettyä. Yhdistelmäpelien markkinointi tulisi mahdollistaa vastaavalla tavalla, kuin sellaisten rahapelien toimeenpanomuotojen, joiden ominaisuuksia yhdistelmäpelissä on yhdistetty.

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy katsoo, että massamedian osalta tulisi harkita aikarajoituksia, kohdennusrajoituksia ja mainosten määrän vähentämistä. Ehdotetun 48 §:n 1 momentin perusteluosassa tulisi selventää säännöksen tarkoittavan, että markkinointi ei olisi sallittua kolmannen osapuolen kautta. Perusteluissa tulisi selventää se, mitä tarkoitetaan kolmannen osapuolen markkinoinnilla. Perusteluosion tekstiä koskien pykälän alkuosaa koskien sosiaalisen median tilejä voisi myös tulkita siten, että toimiluvanhaltijalla itsellään voisi olla lukuisia sosiaalisen media tilejä yhdellä sosiaalisen media alustalla. Näin ollen jokaiselle brändille esimerkiksi sallittaisiin oma sosiaalisen median tili sekä mahdollisesti myös muita alatilejä. 48 §:n 3 momentin 1 kohtaan liittyy vuorovaikutteisen markkinoinnin kieltäminen. Tätä tulisi harkita uudelleen. Sosiaalisen median kautta tapahtuvaa markkinointia on käytännössä hyvin vaikeaa toteuttaa ilman vuorovaikutusta käyttäjien kanssa. Jos omilla verkkosivuilla viitataan niihin tietoverkossa oleviin pelisivustoihin, joilla rahapelitoimintaa harjoitetaan toimiluvan perusteella, tulisi tämä kirjoittaa auki perusteluosioon. Asianajotoimisto Legal Gaming Oy

toteaa tältä osin, että luvanhaltijalla voi olla omistuksessaan sekä hallinnassaan muitakin verkkosivustoja. Asianajotoimisto Legal Gaming Oy katsoo, että termi sähköinen media on epäselvä ja että sitä tulee tarkentaa. Affiliate- markkinointi tulisi sallia toimilupajärjestelmän kanavointikyvyn turvaamiseksi. Jos ehdotetun 48 §:n tarkoituksena on sallia mainostilan ostaminen toimiluvanhaltijan toimesta perinteisen median ohella myös sellaisilta sähköisen median toimijoilta tai verkkosivustojen operoijilta kuten esimerkiksi erilaiset pelivihje- tai vertailu-sivustot tulisi tämä selvittää pykälän perusteluissa.

EGBA toteaa, että ehdotettu 48 § sallii mainonnan vain perinteisten media-alustojen kautta, sulkien pois sosiaalisen median mediaa ja vaikuttajien käytön. EGBA:n mielestä sosiaalinen media on elintärkeä markkinointiväline. EGBA ehdottaa vaihtoehtoisia toimia mainonnan ankaran rajoittamisen sijaan vastuullisuuden vahvistamiseksi. EGBA toteaa, että se suosittelee esimerkiksi, että sosiaalisessa mediassa rajoitettaisiin mainontaa iän perusteella ("agegating") ja tarjottaisiin vastuullisen pelaamisen viestintää. Kuluttajansuojan parantamiseksi EGBA suosittelee affiliaattoimijoiden mahdollistamista.

Kindred Group katsoo, että ilmauksia "itsensä toimesta" tai "kolmannen osapuolen toimesta" ei ole määritelty. Ehdotuksessa olisi tarpeen selvittää, millä edellytyksillä kolmansien osapuolien hyödyntäminen olisi sallittua ja millaisissa tilanteissa on kyse "kolmansien osapuolten toimesta" tapahtuvasta markkinoinnista. Kindred Group ehdottaa verkossa tapahtuvan markkinoinnin laajentamista myös muille kuin toimiluvan haltijan omille sivuille tai alustoille siltä osin, kuin kyse ei ole alustoista, jotka on erityisesti kohdistettu alaikäisiin. Mikäli markkinointia muilla kuin toimiluvanhaltijan omilla sivuilla ei kuitenkaan sallittaisi, jää epäselväksi, mitä tarkoitetaan toimiluvanhaltijan omilla verkkosivuilla. Olisi selvennettävä, että omilla verkkosivuilla tarkoitetaan myös esimerkiksi samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden verkkosivuja, vaikka nämä yhtiöt eivät Suomessa olisi toimiluvanhaltijoita, eikä rajoituksella ole tarkoitus estää verkkosivujen tai mainonnan hallinnoinnin ulkoistamista kolmansille osapuolille. Esitysluonnoksen perusteella herääkin kysymys, edellyttääkö kyseinen reunaehto, että toimiluvanhaltija itse on kyseisen verkkotunnuksen haltija tai että toimiluvanhaltija itse hallinnoi kyseistä verkkosivustoa. Kindred Group pitää ristiriitaisena ratkaisua, jossa puhutaan yleisesti markkinoinnin sallimisesta sähköisessä mediassa, kun taas samassa momentissa sosiaalisessa mediassa ja internetissä tapahtuvalle markkinoinnille on asetettu tiukat rajoitukset. Ei myöskään ole selvää, mitä sähköisellä medialla tarkoitetaan. Kindred Group katsoo, että kohtaa on selvennettävä, esimerkiksi lisäämällä sähköisen median määritelmä tai selvittämällä perusteluissa, mikä on käsitteen suhde sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annettuun lakiin.

Rahapeliala ry katsoo, että esityksen tavoitteiden kannalta ei ole tarpeen kieltää kolmansien osapuolien hyödyntämistä markkinoinnissa, olettaen, että markkinointi muuten tapahtuu sallituissa puitteissa toimiluvanhaltijan itsensä antamien ohjeiden ja kriteerien perusteella. Rahapeliala ry ehdottaa verkossa tapahtuvan markkinoinnin laajentamista myös muille kuin toimiluvan haltijan omille sivuille tai alustoille siltä osin, kuin kyse ei ole alustoista, jotka on erityisesti kohdistettu alaikäisiin. Mikäli markkinointia muilla kuin toimiluvanhaltijan omilla sivuilla ei kuitenkaan sallittaisi, jää epäselväksi, mitä tarkoitetaan toimiluvanhaltijan omilla verkkosivuilla. Olisi selvennettävä, että omilla verkkosivuilla tarkoitetaan myös esimerkiksi samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden verkkosivuja, vaikka nämä yhtiöt eivät Suomessa olisi toimiluvanhaltijoita, eikä rajoituksella ole tarkoitus estää verkkosivujen tai mainonnan hallinnoinnin ulkoistamista kolmansille osapuolille. Esitysluonnoksen perusteella herääkin kysymys, edellyttääkö kyseinen reunaehto, että toimiluvanhaltija itse on kyseisen verkkotunnuksen haltija tai että toimiluvanhaltija itse hallinnoi kyseistä verkkosivustoa. Rahapeliala ry pitää ristiriitaisena omaksuttua ratkaisua, jossa puhutaan yleisesti markkinoinnin sallimisesta sähköisessä mediassa, kun taas samassa momentissa sosiaalisessa mediassa ja internetissä tapahtuvalle markkinoinnille on asetettu tiukat rajoitukset. Esitysluonnoksen perusteella ei myöskään ole selvää, mitä tässä yhteydessä sähköisellä medialla tarkoitetaan, sillä kyseistä käsitettä ei ole muutoin mainittu ehdotuksessa eikä esimerkiksi kyseisen lainkohdan säännöskohtaisissa perusteluissa. Selvennys voitaisiin Rahapeliala ry:n näkemyksen mukaan toteuttaa esimerkiksi lisäämällä uuteen rahapelilakiin sähköisen median määritelmä tai selvittämällä perusteluissa, mikä on laissa käytetyn sähköisen median käsitteen suhde sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annettuun lakiin. Muutoin on vaarana, että sähköisen median, sosiaalisen median ja verkkosivustojen välinen suhde jää täysin avoimeksi, jolloin markkinoinnin sallittavuuden rajat jäävät myös epäselviksi. Rahapeliala ry katsoo, että lainsäädännön tulisi sallia brändimarkkinointi ulkomainonnassa rahapeliluvan haltijoille eikä ainoastaan yksinoikeusluvan haltijalle. Rahapelitoimiluvan ja yksioikeustoimiluvan haltijoita kohdeltaisiin tosiasiaassa eri tavalla ja siten elinkeinovapauden ja yhdenvertaisuusperiaatteen

vastaisesti. Ehdotusta voikin nykyisessä muodossaan tulkita siten, että tämänkaltainen sponsoroinnin muoto on kokonaan kielletty.

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry katsoo, että markkinoinnin sääntelyä tulisi tasapainottaa rajoittamalla perinteisen massamedian käyttöä rahapelimainonnassa. Tämä voisi sisältää tiukempia aikarajoituksia, kohdennusrajoituksia ja mainosten määrän vähentämistä. Olisi parempi aloittaa lievemmillä rajoituksilla ja kiristää niitä tarvittaessa. Yhdistys katsoo, että markkinoinnin sääntelyä koskeva osio, siihen liittyvä terminologia sekä erityisesti perustelut eivät riittävällä tarkkuudella avaa sitä, mitkä markkinointikeinot ja -tavat olisivat sallittuja. Sama epätarkkuus koskee myös sponsorointi osiota. Perusteluja tulisi tarkentaa kokonaisuudessaan. Yhdistys ehdottaa, että affiliate- markkinointi ja sen erilaiset muodot olisivat selkeästi sallittua.

Polar Limited katsoo, että 48 §:n 3 momentin 1 kohdassa ehdotettu vuorovaikutuksellisen markkinoinnin kieltö toimiluvanhaltijan omilla verkkosivuilla ja omilla sosiaalisen median tileillä on paitsi epäselvä sisällöltään myös epäkäytännöllinen oletetun edellytetyn toteutuksensa osalta. Polar Limited katsoo, että kieltö kolmansien osapuolien käytöstä mainonnassa tulee johtamaan samaan tilanteeseen kuin tarjousten kieltäminen, koska kumppanuusmarkkinointi (affiliate) on ylivoimaisesti yleisin tapa hankkia uusia asiakkaita rahapelialalla. Mikäli tämä markkinointikanava kielletään, ovat operaattorit pakotettuja näkyvyyttä saadakseen suuntaamaan todella merkittäviä markkinointiresursseja sallittuihin markkinointiväyliin, eritoten perinteisiin medioihin. Polar Limited katsoo, että affiliaattisivustojen osalta alaikäisten väistämätön altistuminen ei ole samalla tavalla ongelma, sillä niiden välityksellä tietoa rahapelaamisesta etsivät vain rahapelaamisesta jo valmiiksi kiinnostuneet.

FGC esittää toteutustapojen etsimistä sille, miten affiliate-toimijatkin saataisiin virallisen sääntelyn piiriin. Harkittava vaihtoehto voisi olla esimerkiksi Romanian malli, jossa affiliate-toimijoilta vaaditaan erillinen toimilupa, joka voisi olla osa peliohjelmistolisenssiä.

Suomen Pokerinpelaajat ry ei pidä tarkoituksenmukaisena kieltää kolmansien osapuolien käyttämistä markkinoinnissa, mikäli markkinointi muuten tapahtuu sallituissa puitteissa. Järjestelmän ulkopuoliset pelintarjoajat käyttävät affiliaatteja ja kaikkia muitakin markkinointikeinoja. Kieltö johtaisi Suomen Pokerinpelaajat ry:n näkemyksen mukaan kanavointiasteen heikentymiseen.

Muut yritykset

AKK Sports Oy pitää tärkeänä, että markkinointia tulkitaan laajasti ja myös yleisötapahtumaa tulkitaan laajasti. Esimerkiksi musiikki-, kulttuuri- tai yritystapahtumat voisivat pitää markkinointiyhteistyötä rahapeliyhtiöiden kanssa brändilleen ja toiminnalleen sopivana. AKK Sports Oy katsoo, että lakiehdotus jättää epätarkoituksenmukaista tulkinnanvaraa tapahtumavenuiden osalta markkinointiyhteistyöhön. Jos markkinointilupa on sidottu aina kuhunkin tapahtumaan, ei tapahtumatilaa, urheilukenttää tai esimerkiksi moottorirataa operoivalle yritykselle synny mahdollisuutta tehdä markkinointiyhteistyötä operoimissaan tiloissa vaan mahdollisuus rajautuisi käytännössä tapahtumajärjestäjille. Lakiluonnos jättää tulkinnanvaraa, onko markkinointi sallittu tapahtumissa, jotka eivät ole avoimia yleisölle. Markkinoinnin myös yksityistilaisuuksissa tulisi olla sallittua. AKK Sports Oy katsoo, että ehdotettu ulkomarkkinointia koskeva rajoitus on vaikea ymmärtää online-pelien osalta, saati että mitä pelipaikan välitön läheisyys tässä yhteydessä tarkoittaa. Erityisesti tämä korostuu sellaisten urheilutapahtumien osalta, joissa kisareitti on kymmeniä tai jopa satoja kilometrejä pitkä ja tapahtuma-alue vastaavasti valtava. Myös kiinteällä venuella järjestettävät tapahtumat monesti levittäytyvät ympäristöönsä esimerkiksi erilaisten fanialueiden ja oheistapahtumien kautta. Olisi selkeämpää, että ulkomarkkinointi olisi kokonaisuudessaan sallittua ja näihin liittyvä sääntely keskittyisi käytettävien keinojen sijaan hyväksyttävän sisällön määrittelyyn.

Vermont Ravirata Oy:n näkemyksen mukaan arpajaislaissa raviradat on katsottu kasinoiden ja Veikkaus Oy:n pelisalien lisäksi erityisesti rahapeli-toimintapaikoiksi, joissa on voitu markkinoida rahapelejä. Tällaista ratkaisua kannattaisi harkita myös uudessa lainsäädännössä, vaikka myös alaikäisillä on oltava mahdollisuus tulla seuraamaan ravikilpailuja paikan päälle raviradoille.

Eventio Group Oy katsoo, että tulevan järjestelmän tulee mahdollistaa vastuullinen ja riittävän laaja-alainen markkinointi esimerkiksi urheilutapahtumissa.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Sosped-säätiö katsoo, että mikäli lainsäädännöllisesti ei päästä tilanteeseen, jossa voidaan varmistaa, että suomalaiset lapset ja nuoret eivät jatkossa altistu esimerkiksi digitaalisessa toimintaympäristössä ja urheilun parissa rahapelimainonnalle, säätiö ehdottaa mainonnan ja markkinoinnin täyskieltoa. Lakiin tulisi kirjata tarkasti, miten rahapelejä saa mainostaa ja että mainos määritellään hyvin yksityiskohtaisesti epäselvyyksien ja tulkinnanvaraisuuden välttämiseksi. Sosped-säätiön näkemys on, että rahapeliyhtiön sallittu mainonta olisi puhtaasti tuoteinformaatiota, jossa itse tuotetta ei kuvattaisi visuaalisesti, äänimaailmallisesti tai sanallisesti, tuotteen nimeä lukuun ottamatta.

Peluuri katsoo, että maltillinen on terminä liian epämääräinen määrittelemään markkinoinnin volyyimia. Vähimmäismuutoksena maltillinen pitää pystyä tarkemmin määrittelemään siten, että sitä on mahdollista seurata ja markkinoinnin vaikutus ja sen välttämättömyys rahapelikysynnän ohjaukseksi pitää pystyä yhtiön taholta luotettavasti todentamaan. Markkinointi tulisi rajata ainoastaan toimiluvan haltijoiden markkinointiin siten, että varsinaisten rahapelituotteiden mainonta olisi kiellettyä. Peluuri pitää kolmansien osapuolten markkinointikieltoa välttämättömänä. Peluuri ehdottaa, että selkeyden vuoksi tästä lisätään oma kohtansa myös ehdotettuun 49 §:ään, jossa määritellään kielletyt markkinointikeinot- ja tavat. Lisäksi Peluuri katsoo, että esityksessä tulisi selkeyttää sosiaalisessa mediassa tapahtuvan markkinoinnin osuutta siten, että selkeämmin ilmenisi, mikä toiminta olisi sosiaalisessa mediassa sallittua ja mikä kiellettyä. Peluuri ehdottaa sähköisessä mediassa tapahtuvaan mainontaan linkityksen kieltoa toimiluvanhaltijan tai yksittäisen pelin sivustoille siten, että jokainen sähköisen median mainos ei loisi uutta sisäänkäyntiä ja helppoa pääsyä pelaamaan.

Sininauhaliitto ry katsoo, että esitetyn kaltainen haitallisimpien rahapelien markkinoinnin laaja salliminen on ristiriidassa laille asetettujen haittojen ehkäisyyn liittyvien tavoitteiden kanssa. Esityksen muotoilut markkinoinnin maltillisuudesta ja välttämättömyydestä jättävät tulkinnanvaraa sallituille käytännöille ja vaativat siksi täsmennystä. Sininauhaliitto ry pitää erinomaisena uudistuksena sitä, että toimiluvan haltija saa markkinoida rahapelejä ja toimiluvan haltijaa vain itsensä toimesta, jos tällä tarkoitetaan yksityishenkilöiden toteuttaman niin sanotun vaikuttajamarkkinoinnin kieltämistä.

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että laissa tulisi määritellä, mikä sisältö lasketaan markkinointiviestinnäksi, ja ulottaa sääntely myös sisältömarkkinointiin ja journalistiseen sisältöön. CEACG pitää esityksessä kannatettavina yksityiskohtina kolmansien osapuolten käytön ja vuorovaikutteisen somemarkkinoinnin kieltämistä rahapelien markkinoinnissa.

STM/Rahapelien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että sisältöjä koskevia, ajallisia, paikallisia ja tuotekohtaisia tiukennuksia esitykseen olisi jatkovalmistelussa tarpeen arvioida. Arviointiryhmä katsoo, että määrittely siitä, milloin rahapelien ja toimiluvanhaltijan markkinointi on sallittua, on ongelmallinen. Arviointiryhmä pitää ongelmallisina termejä maltillinen ja välttämätön, jotka tulisi määritellä tarkkarajaisemmin. Arviointiryhmä kannattaa niin sanotun affiliate-markkinoinnin kieltämistä.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

A-klinikkasäätiö katsoo, että rahapelimarkkinointia tulee vapauttamisen sijaan voimakkaasti rajoittaa tai jopa kokonaan kieltää. Rahapelien markkinoinnin volyyymäärät tulisi määritellä asetuksissa, eikä markkinoinnin maltillisuuden ja määrän arviointia tulisi jättää rahapeliyhtiön omaan harkintaan. Riskien vähentämiseksi urheilutoiminnan yhteydessä esiintyvää urheilu- ja yleisötapahtumien rahapelimainonnan volyyimia ja sisältöä tulee asetuksin rajoittaa ja säädellä.

EHYT ry katsoo, että maltillisuus ja välttämättömyys tulisi määritellä ehdotetussa 48 §:ssä tarkemmin. Markkinoinnin volyyymäärä tulee määritellä asetuksin. EHYT ry kannattaa, että toimiluvanhaltija saa markkinoida rahapelejä ja toimiluvanhaltijaa vain itsensä toimesta ja että markkinoinnin kolmansien osapuolien kieltämisellä pyritään selkeyttämään eroa toimiluvanhaltijoiden ja laittomien toimijoiden välillä. EHYT ry kannattaa, että tietyillä rahapeleillä on tiukemmat markkinointirajoitukset kuin toisilla peleillä riippuen pelien haittariskistä. EHYT ry katsoo, että rahapelaamisen ulkomarkkinointi pitää kokonaan kieltää, jotta alaikäiset ja muut haavoittuvassa elämäntilanteessa olevat eivät altistu rahapelimarkkinoinnille.

EPT-verkosto katsoo, että ulkomarkkinointia ei tulisi sallia.

EK katsoo, että 48 §:n 2 momentin sanamuotoa on korjattava ja arviointi on sidottava välttämättömyyden sijaan muuhun kriteeristöön. Välttämättömyyttä koskeva muotoilu voitaisiin myös poistaa säännöksestä kokonaan. Ehdotettu malli jättäisi viranomaiselle harkintavaltaa tavalla, joka voi johtaa oikeusvarmuuden vaarantumiseen. Sääntelyä tulisi selkeyttää niin, että rahapelien mainostaminen olisi yksiselitteisesti sallittua myös esimerkiksi yksityistilaisuuksissa, joihin osallistuu elinkeinonharjoittajia tai niiden edustajia.

Kuluttajaliitto katsoo, että markkinoinnista tulisi olla valmius säätää vieläkin tiukemmin, sillä markkinoille tulevien toimijoiden lisääntyminen saattaa jo itsessään lisätä peliriippuvuuden riskiä sekä rahapelien kysyntää.

MIELI ry katsoo, että lasten ja nuorten suojelemiseksi mainonnalta rahapelien ulkomainonta tulisi kieltää kokonaan.

Sovatek-säätiö katsoo, että esityksen muotoilu sallitusta markkinoinnista on varsin väljä ja tulkinnanvarainen ja sitä tulisi tarkentaa. Sovatek-säätiö pitää hyvänä, että markkinointi olisi sallittua vain toimiluvanhaltijan itsensä toimesta. Lasten ja nuorten pelihaitoilta suojaamisen kannalta on erityisen tärkeää kieltää affiliate-markkinointi.

Palvelualojen työnantajat Palta ry (Palta ry) kannattaa esityksessä esitettyjä mainonnan sisällöllisiä rajoituksia, vaikuttajamarkkinoinnin rajoituksia ja sitä, että markkinointia tekee toimiluvanhaltija itse. Palta ry pitää tärkeänä erityisesti kolmansien osapuolten tai luonnollisten henkilöiden harjoittaman markkinoinnin sekä vuorovaikutteisen markkinoinnin estämistä. Palta ry katsoo, että esitysluonnos jättää tulkinnanvaraa, onko markkinointi sallittu tapahtumissa, jotka eivät ole avoimia yleisölle. Tällaisia tapahtumia ovat esimerkiksi kutsuvierastilaisuudet ja erilaiset juhlat, jotka voidaan katsoa yksityistilaisuuksiksi. Jos alaikäisten suojeleminen ja markkinoinnin maltillisuus toteutuvat, olisi markkinoinnin myös yksityistilaisuuksissa oltava sallittua.

Tapahtumateollisuus ry katsoo, että myös tapahtumatilojen osalta sääntelyehdotus jättää epätarkoituksenmukaista tulkinnanvaraa. Mikäli markkinointilupa on sidottu aina kuhunkin tapahtumaan, ei tapahtumatilaa operoivalle yritykselle synny mahdollisuutta tehdä markkinointiyhteistyötä operoimisensa tiloissa. Tapahtumateollisuus ry pitää tärkeänä, että markkinointi on sallittu laajasti erilaisissa yleisötapahtumissa. Ehdotus jättää tulkinnanvaraa, onko markkinointi sallittu tapahtumissa, jotka eivät ole avoimia yleisölle, esimerkiksi kutsuvierastilaisuudet. Online-rahapelien tilanteessa pykälän 3 momentin 5 kohdan osalta on vaikea ymmärtää, mitä pelipaikan välitön läheisyys tarkoittaa. Synnyttävä epätarkoituksenmukaista rajankäyntiä ulkomainontaa koskevan rajoituksen kanssa erityisesti sellaisten urheilutapahtumien osalta, joissa kisareitti on kymmeniä tai jopa satoja kilometrejä pitkä ja tapahtuma-alue vastaavasti valtava. Myös kiinteällä venueella järjestettävät tapahtumat monesti levittäytyvät ympäristöönsä esimerkiksi erilaisten fanialueiden ja oheistapahtumien kautta. Tapahtumateollisuus ry:n näkökulmasta olisi paljon selkeämpää, että 3 momentin 5 kohta olisi yhdenmukainen 4 momentin 3 kohdan kanssa ja ulkomarkkinointi olisi sallittua.

Keskuskauppakamari kannattaa sitä, että rahapelejä voidaan markkinoida yleisötapahtumissa. Keskuskauppakamari katsoo, että rahapelien mainostaminen tulisi olla sallittua myös yksityistilaisuuksissa, joihin osallistuu elinkeinonharjoittajia tai niiden edustajia. Keskuskauppakamari esittää harkittavaksi, että yrityskuvamarkkinointi olisi sallittua ilman rajoitusta pelipaikkojen läheisyydestä. Analogiaa voitaisiin tältä osin hakea alkoholilaisista.

Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry kannattaa ja pitää tärkeänä sitä, että rahapelejä voidaan markkinoida yleisötapahtumissa ja ehdottaa, että rahapelien mainostaminen olisi sallittua myös yksityistilaisuuksissa, joihin osallistuu elinkeinonharjoittajia tai niiden edustajia. Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry pitää kannatettavana ja tärkeänä, että asiamiespisteissä voitaisiin mainostaa Veikkaus Oy:n ja rahapeliyhtiöiden rahapelejä. Suomen Hippos ry pitää hyvänä, että markkinointia saisi ehdotuksen mukaisesti toteuttaa urheilutapahtumissa sekä muissa yleisötapahtumissa. Suomen Hippos ry:n näkemyksen mukaan markkinointi tulisi sallia myös yksityistilaisuuksissa. Lainsäädännön pitäisi mahdollistaa raviradoille ja niiden taustayhteisölle mahdollisuus tehdä laajempaa yhteistyötä rahapeliyhtiöiden kanssa ja sallia raviradoilla olevat mainokset pysyvinä. Suomen Hippos ry pitää hyvänä bonusmarkkinoinnin kieltä.

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry toteaa, että ehdotuksessa on jätetty kutsuvierastilaisuudet, juhlat ja muut yksityistilaisuudet ulkopuolelle. Tälle rajoitukselle ei ole perusteita. Markkinoinnin sitominen yksittäiseen tapahtumaan jättää myös tapahtumapaikat, kuten kulttuuritalot,

väliinputoajiksi, ja lakiluonnosta onkin korjattava niin, että myös tapahtumapaikkojen on mahdollista tehdä markkinointiyhteistyötä rahapelitoimijoiden kanssa.

MTK katsoo, että lakiluonnoksen tulee mahdollistaa hevospelaaminen raviradoilla ja pelipisteissä. Raviratojen tulisi olla selkeästi määriteltynä pelipaikkoina rahapelilain pykälissä. On tärkeää, että hevospelien markkinointi sallitaan sekä tapahtumissa että niiden ulkopuolella. Erityisesti on huolehdittava siitä, että markkinointi ei rajoitu vain urheilutapahtumiin, vaan myös esimerkiksi yksityistilaisuuksiin ja pysyvien mainosten sijoittamiseen raviradoille.

Media-ala

Better Collective ehdottaa, että Suomi ottaisi käyttöön erillisen affiliate-lisenssin, jonka haltijat saisivat tehdä tai julkaista rahapelimarkkinointia. Ehdotetun esityksen 48 §:ssä säädetty kolmansia osapuolia koskevan kategorisen markkinointikiellon ei pitäisi estää ammattimaisesti toimivien affiliate-yhtiöiden toimintaa.

Medialiitto ry toteaa, että ehdotettu vaatimus, jonka mukaan markkinoinnin tulisi olla välttämätöntä rahapelikysynnän ohjaamiseksi lisensoituihin peleihin, on syytä poistaa lopullisesta esityksestä. Medialiitto ry suhtautuu kriittisesti esitysluonnoksessa ehdotettuihin ulkomainonnan rajoituksiin. Rajaa-vaksi kriteeriksi ulkomarkkinoinnissa valittu pelipaikan välitön läheisyys on sekin tulkinnanvarainen silloin, kun mainostettava rahapeli ei liity esimerkiksi urheiluun tai vedonlyöntiin jostakin muusta tapahtumasta, jolla on tietty fyysinen tapahtumapaikkansa.

MTV Oy toteaa, että kohta ”välttämätöntä rahapelikysynnän ohjaamiseksi...”, jättää paljon tulkinnanvaraa ja tulee MTV Oy:n näkemyksen mukaan ilmi jo kohdassa ”määrältään, laajuudeltaan, näkyvyydeltään ja toistuvuudeltaan maltillista”. MTV Oy katsoo, että rahapelien verkkomainonnan rajaaminen toimiluvanhaltijan itsensä toimesta tapahtuvaan ei-vuorovaikutteiseen mainontaan on hyvin perusteltu. MTV Oy katsoo, että rahapelien verkkomainonnan rajaaminen toimiluvanhaltijan itsensä toimesta tapahtuvaan ei-vuorovaikutteiseen mainontaan on hyvin perusteltu.

Radiomedia katsoo, että vaatimus, jonka mukaan markkinoinnin tulisi olla ”välttämätöntä rahapelikysynnän ohjaamiseksi” lisensoituihin peleihin, on syytä poistaa lopullisesta esityksestä. Rahapelien verkkomainonnan rajaaminen toimiluvan haltijan itsensä toimesta tapahtuvaan ei vuorovaikutteiseen mainontaan estää joitakin kaikkein vahingollisimmiksi arvioituja markkinoinnin muotoja (affiliate) ja on kannatettava.

Sanoma Media Finland Oy pitää uudistuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömänä, että rahapelimainonta sallitaan laajasti erilaisissa markkinointikanavissa toimiluvanhaltijan itsensä toimesta ja ilman ajallisia tai määrällisiä rajoituksia. Sanoma Media Finland Oy ehdottaa, että liiallisen ja vaikeasti ennalta arvattavan tulkinnanvaraisuuden poistamiseksi, välttämättömyyttä koskeva ohje poistetaan kokonaisuudessaan markkinointia toteuttavien toimijoiden velvoitteista. Toimiluvanhaltijoiden ja muiden toimijoiden välistä suhdetta ja vastuita mainonnasta tulisi selventää. On epäselvää, missä määrin yksittäinen pykälä velvoittaa kutakin markkinoinnin toimijaa, mikä aiheuttaa epävarmuutta etenkin huomioiden ehdotettujen 7 ja 9 lukujen kiellot ja seuraamukset. Sanoma Media Finland Oy katsoo, että esityksessä tulisi määritellä toimiluvanhaltijan vastuut selvemmin suhteessa esimerkiksi median vastuisiin ja kiinnittää huomiota toimiluvanhaltijoiden ensisijaiseen vastuuseen mainonnastaan. Medialla ei ole riittäviä tietoja toimiluvan haltijan toiminnasta mainonnan sisällön valvomiseksi (esim. pelaajan itse asettamat toimiluvanhaltija-kohtaiset pelikiellot tai pelaajan aktiivisuus). Sanoma Media Finland Oy katsoo, että sallittujen markkinointitapojen listaa voisi selvytyden vuoksi tarkentaa siten, että myös urheilu- ja yleisötapahtumissa ja niiden välittömässä läheisyydessä rahapelien ulkomarkkinointi on sallittua.

Traffic Lab katsoo, että maltilliselle markkinoinnille tarvitaan selkeä kriteeristö, missä erotetaan haitallinen pelaamiseen kannustava markkinointi sekä tietoa ja vertailupalveluja tarjoava mainonta toisistaan. Traffic Lab katsoo, että tarvitaan selkeämpi linjaus siitä, mitä tarkoitetaan ”kolmannella osapuolella”. Televisio- ja radiotoiminnan harjoittajat sekä perinteisen median toimijat ovat kolmansia osapuolia. Koska esitöissä kielletään kolmansien osapuolien kautta toteutettu markkinointi, koko säädöksen johdonmukaisuus ja soveltaminen käytännössä on Traffic Labin näkemyksen mukaan kyseenalaista. Rahapelilaissa tulisi huomioida markkinoinnin monipuolisuus ja tehtävä selkeä jako haitallisen markkinoinnin (kannustaa uhkapelaamiseen ilman puolueetonta näkökulmaa) sekä kuluttajia ja alan yrityksiä hyödyttävän affiliate-markkinoinnin välillä.

Tumes Media katsoo, että kolmannen osapuolen markkinoinnin salliminen on olennaista. Ilman kolmannen osapuolen markkinointia suurilla ja vakiintuneilla brändeillä, kuten Veikkauksella, on merkittävä etu saavuttaa asiakkaita pelän nimen tunnistamisen ansiosta.

Uutismedian liitto ry katsoo, että vaatimus välttämättömyydestä tulisi poistaa kokonaan. Uutismedian liitto ry kannattaa rahapelien verkkomainonnan rajaamista toimiluvan haltijan itsensä toimesta tapahtuvaan ei-vuorovaikutteiseen mainontaan.

Suomen ulkomainosliitto ry (Ulkomainosliitto) katsoo, että ehdotettu verkkorahapelien ulkomainonnan rajoite tekisi uusien lisenssinalaisten verkkorahapelien ulkomainonnasta käytännössä mahdotonta. Pykälää ei juurikaan esitysluonnoksessa perustella ja esimerkiksi ”pelipaikkaa” tai ”välittömässä läheisyydessä” ei ole esityksessä määritelty eikä sovellu verkkopelien maailmaan. Ulkomainonta ja esimerkiksi mainonta urheilu- ja yleisötapahtumissa eivät useissa tilanteissa juuri eroa toisistaan. Ulkomainosliiton tiedossa ei ole muista maista, että ulkomainonta olisi erityisen haitallista verrattuna muihin mainosmedioihin. Pykälä ei kohtelee toimiluvanhaltijoita tasavertaisesti, sillä yksinoikeustoimiluvanhaltijan ulkomarkkinointia ei ole rajoitettu.

Urheilusektori

Jääkiekon SM-liiga Oy katsoo, että ehdotus markkinoinnin sallimisesta vain peliyhtiöille mahdollistaa markkinoinnin esittämisen urheilusarjojen ja -seurojen pääasiassa aikuisväestölle suunnatuissa medioissa, joita ovat mm. internet-sivut, ottelujulkaisut, uutiskirjeet, sosiaalisen median tilit ja applikaatiot. Kolmannen osapuolen digitaaliset mediat tulisi olla lain määrittämien viestien (brändiviestintä) käytössä, koska tällä on erittäin suuri merkitys kanavointiasteen, kuten myös varainhankinnan näkökulmasta. Jääkiekon SM-liiga Oy katsoo, että myös urheilun tapahtumapaikoilla, tulisi olla mahdollisuus ulkomainontaan ja muuhun markkinointiyhteistyöhön. Ulkomainontaa ei tulisi sitoa pelipaikkojen välittömään läheisyyteen.

Suomen Jääkiekkoliitto ry katsoo, että ehdotus markkinoinnin sallimisesta vain peliyhtiöille mahdollistaa markkinoinnin esittämisen urheilusarjojen ja -seurojen pääasiassa aikuisväestölle suunnatuissa medioissa, joita ovat mm. internet-sivut, ottelujulkaisut, uutiskirjeet, sosiaalisen median tilit ja applikaatiot. Kolmannen osapuolen digitaaliset mediat tulisi olla lain määrittämien viestien (brändiviestintä) käytössä, koska tällä on erittäin suuri merkitys kanavointiasteen, kuten myös varainhankinnan näkökulmasta. Suomen Jääkiekkoliitto ry katsoo, että omaksuttu ratkaisu, jossa puhutaan yleisesti markkinoinnin sallimisesta sähköisessä mediassa, on ristiriidassa ylempänä samassa momentissa sosiaalisessa mediassa ja internetissä tapahtuvalle markkinoinnille asetettujen tiukkojen rajoitusten kanssa. Suomen Jääkiekkoliitto ry:n näkemyksen mukaan kohta vaatii selvennystä. Suomen Jääkiekkoliitto ry esittää, että myös urheilun tapahtumapaikoilla, esimerkiksi jäähalleilla, tulisi olla mahdollisuus rahapeliyhtiöiden ulkomainontaan ja muuhun markkinointiyhteistyöhön. Ulkomainontaa ei tulisi sitoa pelipaikkojen välittömään läheisyyteen. Suomen Jääkiekkoliitto ry esittää, että myös urheilun tapahtumapaikoilla, esimerkiksi jäähalleilla, tulisi olla mahdollisuus rahapeliyhtiöiden ulkomainontaan ja muuhun markkinointiyhteistyöhön. Ulkomainontaa ei tulisi sitoa pelipaikkojen välittömään läheisyyteen.

Jalkapalloliiga ry katsoo, että vähintään brändillinen markkinointi tulisi olla mahdollista ilman kana-varajoituksia. Tapahtumapaikoilla, kuten urheiluhalleilla ja stadioneilla, tulee olla myös mahdollisuus markkinointiyhteistyöhön, eikä sitä tulisi sitoa yksittäiseen tapahtumaan tai pelipaikkojen välittömään läheisyyteen. Markkinointi tulisi siksi sallia myös tapahtumapaikoilla ja ulkomarkkinoinnissa ilman rajausta pelipaikkojen läheisyyteen.

Suomen Olympiakomitea katsoo, että rajoitukset markkinointiin yhtiön omille verkkosivuille ja rajoitukset markkinointiin sosiaalisessa mediassa heikentäisivät yksittäisten urheilijoiden mahdollisuuksia kaupalliselle yhteistyölle. Jos markkinointia kolmansien osapuolien kanavissa ei sallita, tulisi markkinointi sallia sponsoroidun toimijan tai yhteisön verkkosivuille ja sosiaalisen median kanavissa. Suomen Olympiakomitea katsoo, että markkinointi tapahtumapaikoilla sekä ulkomarkkinointi ilman rajausta pelipaikkojen läheisyyteen tulisi sallia ainakin toimiluvanhaltijan eli peliyhtiön brändin markkinoinnista osalta.

Suomen Palloliitto katsoo, että myös tapahtumapaikoilla, kuten urheiluhalleilla ja stadioneilla, tulee olla mahdollisuus markkinointiyhteistyöhön. Olisi selkeämpää, että markkinointi sallitaan urheilutapahtumien ja muiden yleisötapahtumien lisäksi tapahtumapaikoilla ja ulkomarkkinoinnissa ilman

rajausta pelipaikkojen läheisyyteen. Yleisötapahtumien määrittelyssä olisi tärkeä selventää, että tällä tarkoitetaan lasten urheiluturnauksia, eikä esimerkiksi kaikille avoimia urheilutapahtumia.

49–50 §

Ministeriöt

OM tuo esiin, että kuluttajansuojalaissa kielletään luotonantajaa markkinoidessaan yhdistämästä luoton käyttöä rahapelipalveluihin tai suuntaamasta markkinointia kuluttajiin, joiden voidaan olettaa käyttävän luottoa rahapelipalveluihin. ”Pikavippiä” ei ole luoton tyyppinä esityksessä määritelty, eikä se ole lainsäädännössä käytetty termi. Näin ollen olisi perusteltua muuttaa ehdotettu rahapelilain 49 § siten, että kiellettäisiin ”luottojen” liittäminen rahapelien markkinointiin, eikä käytettäisi pikavipin tai muun vastaavan rahoitusinstrumentin käsitteitä. Perusteluissa voitaisiin selventää luoton käsitettä esimerkiksi kuluttajansuojalakia vastaavasti, jonka mukaan luotto on laina, maksunlykkäys tai muu vastaava taloudellinen järjestely.

VNK katsoo, että maltilliset bonukset tulisi sallia toimialan yleisten käytäntöjen mukaisesti. VNK:n näkemyksen mukaan lakiluonnoksessa tulisi määritellä myös yksinoikeustoimiluvan alaisten pelien oheispelin markkinointikeinot. Oheispelin määrittelemine ja oheispelin markkinointi pääpelin yhteydessä tulisi säätää sallituksi, kun kyse on lähtökohtaisesti vähemmän rahapelihaittoja aiheuttavista peleistä, esimerkiksi Lotto ja Jokeri.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

OKV katsoo, että bonusmarkkinoinnin kieltoa voidaan pitää terveyden ja hyvinvoinnin suojelemisen kannalta tarpeellisena.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue kannattaa bonusmarkkinoinnin kieltoa, koska se on tärkeä terveyden ja hyvinvoinnin suojelemisen kannalta. Markkinoinnin kielteisiä vaikutuksia voitaisiin vähentää muun ohella markkinoinnin aikarajoituksilla (esim. myöhäisiltaan ja yöaikaan) ja mainosten kestolla, ehdotuksena esimerkiksi 5 sekunnin kesto. Kanta-Hämeen hyvinvointialue ehdottaa markkinointikieltoa anniskeluravintoloissa klo 22 jälkeen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue katsoo, että markkinoinnin sisältöä, kellonaikoja, mainosten kokonaismäärää ja niiden kestoa tulisi rajoittaa niin, että mainontaa voisi olla esimerkiksi televisiossa vain öisin.

Poliisihallitus nostaa esille huolen siitä, että sähköisiä kasino- ja raha-automaattipelejä, sähköisesti välitettävää bingoa sekä vedonlyöntipelejä ja näitä pelejä toimeenpanevaa toimiluvanhaltijaa saisi markkinoida televisio- ja radiotoiminnassa ilman erikseen säädettyä aikarajoitusta.

Rahapelialan toimijat

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy katsoo, että bonuskielto tulisi poistaa tai vähintään tulisi sallia tervetuliaisbonukset Ruotsin järjestelmän tavoin. Toisena vaihtoehtona olisi säännellä bonuksia samoin kuin Tanskassa. Massamedian osalta tulisi harkita aikarajoituksia.

FGC katsoo, että pelaajalle voidaan antaa bonuksia, mutta monimutkaiset kierrätysehdot tulisi kieltää. Bonusten kierrätysehtona saisi olla vain vaatimus, että asiakkaan on pelattava saamansa bonusraha kertaalleen pelien kautta, jonka jälkeen hän voisi halutessaan nostaa jäljellä olevan rahan itselleen.

PAF katsoo, että kanavoinnin edistämiseksi olisi paljon tehokkaampaa sallia jotenkin bonukset. Televisiota/radiota ja perinteistä mediaa koskevat liberaalit markkinointisäännöt saattavat edistää erittäin laajaa markkinointia.

Polar Limited katsoo, että erilaisten tarjousten (mm. bonusten, ilmaiskierrosten, kilpailujen ja arvontojen) tarjoamisen kieltäminen tulee vääjäämättä vaikuttamaan merkittävästi kanavointiastetta laskevalla tavalla.

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry katsoo, että vähintään tervetuliaisbonusten salliminen voisi parantaa laillisten toimijoiden kilpailuasemaa, mikä vahvistaisi myös merkittävästi kanavointikykyä.

Markkinoinnin sääntelyä tulisi tasapainottaa rajoittamalla perinteisen massamedian käyttöä rahapeli-mainonnassa. Tämä voisi sisältää tiukempia aikarajoituksia.

Veikkaus Oy:n näkemyksen mukaan oheispelin määrittelemine ja oheispelin markkinointi pääpelin yhteydessä tulisi säätää sallituksi. Veikkaus Oy toteaa, että ehdotuksen mukaan rahapeliin markkinointi sekä sen liittäminen muun tuotteen tai palvelun markkinointiin on kiellettyä tarjoamalla kuluttajalle muita hyödykkeitä joko alennetulla hinnalla tai ilmaiseksi. Veikkaus Oy:n näkemyksen mukaan ehdotetun kohdan poistamista tulisi harkita tai sitä tulisi tarkentaa siten, että asiakassuhteeseen liittyvät muiden hyödykkeiden alennukset ja ilmaisedut tulisi mahdollistaa.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että bonusten tarjontaan liittyvä kieltö on erittäin kannatettava ja se vähentää myös markkinoinnin haitallisia vaikutuksia. Tuoteinformaation nimissä tehty eräänlainen piilomainonta tulisi kieltää sekä yksinoikeustoimijalta että toimiluvanhaltijoilta. CEACG:n näkemyksen mukaan kohtuullisuus on hyvin hankala käsite, joka on yhden toimijan yksinoikeusjärjestelmässä ollut lähtökohtaisesti helpompi määritellä. Kohtuullisuuden määritelmän laatimisessa olisi syytä konsultoida rahapelihaitta-asiantuntijoita.

Peluuri katsoo, että rahapeliin mainonnalle kaikissa 48 § esitetyissä medioissa (pl. toimiluvanhaltijan omilla verkkosivuilla) tulisi asettaa aikarajoituksia siten, että vähennetään riskiä alaikäisten rahapelimainonnalle altistumisesta.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

A-klinikkasäätiö katsoo, että korkean riskin rahapelimainoksia ei tulisi esittää televisiossa, radiossa ja suoratoistopalveluissa kello 7:n ja 22:n välisenä aikana eikä alle 18-vuotiaille suunnattujen elokuvien julkisen esittämisen yhteydessä, kuten alkoholituotteiden osalta. Sallituille mainostusajoille tulisi asettaa mainosten enimmäis-toistorajat.

EHYT ry kannattaa ehdotettua 49 §:ää kokonaisuudessaan. EHYT ry esittää, että monissa muissa maissa käytössä olevat tv- ja radio-mainosajajoitukset (esimerkiksi markkinoinnin salliminen vain aikavälillä 23–05) otettaisiin käyttöön myös Suomessa.

MTK näkee bonusmarkkinoinnin kiellon hyvänä asiana, sillä se vähentää pelihaittojen riskiä ja edistää vastuullista pelaamista.

MIELI ry katsoo, että rahapelimainonta televisiossa ja radiossa tulisi kieltää päivisin ja alkuillasta.

Takuusäätiö sr. kannattaa ehdotettua 49 §:ää kokonaisuudessaan.

Suomen Hippos ry pitää hyvänä bonusmarkkinoinnin kieltöä.

EK suhtautuu kriittisesti kieltoon markkinoida rahapelejä tarjoamalla kuluttajalle muita hyödykkeitä joko alennetulla hinnalla tai ilmaiseksi. Kielto on epätarkoituksenmukaisen rajoittava.

Tapahtumateollisuus ry katsoo, että sääntelyehdotuksessa otettu lähtökohta, jolla markkinoinnin rajoitukset kohdistuvat ensisijaisesti ja pääsääntöisesti markkinoinnin sisältöön, on toimiva ja perusteltu.

Media-ala

Sanoma Media Finland Oy katsoo, että kiellon sijaan perustellumpaa olisi sallia bonusmarkkinointi siten, että vain aggressiivisiksi katsottavat bonusmarkkinointimenettelyt olisivat kiellettyjä ja toisaalta maltilliset ilmaiskierrokset ja pelirahat olisivat sallittuja. Sanoma Media Finland Oy pitää uudistuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömänä, että rahapelimainonta sallitaan ilman ajallisia tai määrällisiä rajoituksia. Sanoma Media Finland Oy katsoo, että muut 49 §:n kohdat riittäisivät jo itsessään ohjaamaan markkinointia vastuulliseksi ja ehdottaa 49 §:n 1 momentin 14 kohdasta luopumista.

RadioMedia ry katsoo, että mainonnan sisällölliset rajoitukset ovat perustellut pelihaittojen vähentämisen sekä kanavointiasteen nostamisen näkökulmasta huomattavasti parempi vaihtoehtona kuin

kansainvälisiä somejättejä suosivat rajoitukset kotimaiseen mediaan. Erityisesti tv- ja radiomainonnan kellonaikarajaukset paitsi eivät onnistuisi vähentämään pelihaittoja, myös heikentäisivät kanavointivaikutusta merkittävästi sekä ohjaisivat markkinointia haitallisempiin mainonnan muotoihin.

MTV Oy katsoo, että mainonnan sisällölliset rajoitukset ovat perustellut ja pelihaittojen vähentämisen sekä kanavointiasteen nostamisen näkökulmasta huomattavasti parempi vaihtoehtona kuin kansainvälisiä some-jättejä suosivat rajoitukset kotimaiseen mediaan. Erityisesti tv- ja radiomainonnan kellonaikarajaukset paitsi eivät onnistuisi vähentämään pelihaittoja, myös heikentäisivät kanavointivaikutusta merkittävästi sekä ohjaisivat markkinointia haitallisempiin mainonnan muotoihin.

Medialiitto ry katsoo, että kellonaikarajaukset televisio- ja radiomainontaan kohdistuisivat pelihaittojen torjunnan kannalta väärin kohderyhmiin, mutta haittaisivat kanavointivaikutusta merkittävästi. Medialiitto ry:n näkemyksen mukaan haitallisten markkinointitapojen kiellot ovat kattavia ja kirjoitus-tavaltaan erittäin yleisiä ja siksi 14 kohdan mukainen listaus on tarpeeton.

Discovery Networks Finland Oy katsoo, että aikarajoitusten asettamista televisiomainonnalle tulisi välttää.

Ulkomainosliitto katsoo, että siltä varalta, että lainsäätävä katsoo, että alan itsesääntely ei ole riittävä sääntelykeino, liitto ehdottaa uutta kohtaa lisättäväksi pykälään, jossa kielletään ulkomainosten sijoittaminen koulujen tai päiväkotien läheisyyteen.

Tumes Media katsoo, että bonukset ja ilmaisapelit ovat vakiintuneita markkinointikeinoja, ja niiden kieltäminen lainsäädännöllä ei todennäköisesti johda haluttuun lopputulokseen.

Urheilusektori

Jalkapalloliiga ry katsoo, että markkinoinnin kieltojen sijaan markkinoinnin rahapelihaittoja aiheuttava vaikutusta on lähtökohtaisesti perusteltua vähentää markkinoinnin sisältöä koskevilla säännöksillä.

Suomen Olympiakomitea katsoo, että markkinoinnin kieltojen sijaan olisi perusteltua vähentää rahapelihaittoja säätelemällä markkinoinnin sisältöä.

Suomen Palloliitto katsoo, että markkinoinnin kieltojen sijaan olisi perusteltua vähentää rahapelihaittoja säätelemällä markkinoinnin sisältöä.

Jääkiekon SM-liiga Oy katsoo, että mikäli asetetaan liikaa markkinointirajoituksia, on suuri riski sille, että peliyhtiöt panostavat mainosrahansa digitaalisiin kanaviin ja siellä erityisesti isoille kansainvälisille hakukoneyhtiöille.

50 §

Ministeriöt

Ei lausuntoja.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

OKV katsoo, että tulkintaepävarmuutta tulee aiheutumaan siitä, että kiellettyä olisi ilmeisesti vain suoraan alaikäisille ja haavoittuvassa asemassa oleville kohdistettu tai suunnattu markkinointi. Itse peli voi pörröisine eläinhahmoineen tai kimaltelevine yksisarvisineen olla nimenomaan nuorille suunnattu, vaikkei sitä heille mainostettaisikaan. Tältä osin olisi harkittava sitä, tulisiko pelien suunnittelua ja sisältöä tavalla tai toisella säännellä enemmän. Ehdotetussa sääntelyssä ei aseteta ehtoja esimerkiksi pelien ulkonäölle.

Poliisihallitus pitää ongelmallisena esityksen puutteellisuutta kohdennetun markkinoinnin osalta. Valtaosa internetissä tehtävästä markkinoinnista on tätä nykyä kohdennettua ja tapahtuu esimerkiksi ohjelmallisen ostamisen kautta. Poliisihallitus ehdottaa, että kieltä kohdistaa rahapelien markkinointia muutoin haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin täsmennettäisiin lisäämällä pykälän perusteluihin maininta kiellosta kohdentaa rahapelien markkinointia peliostoasiakkaisiin.

KKV pitää 50 §:ää hyvänä säännösehdotuksena.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue katsoo, että mainontaa ei tulisi olla koulujen läheisyydessä tai lasten ja nuorten harrastusympäristöissä kuten urheiluhallit ja urheilukentät. Markkinoinnin sääntelyä tulisi laajentaa urheilutapahtumiin ja muihin yleisötapahtumiin, jotka on suunnattu alaikäisille. Mainontaa ei tulisi kohdistaa alaikäisiin, nuoriin aikuisiin eikä haavoittuviin henkilöihin, esimerkiksi päihytyneisiin, ongelmallisesti pelaaviin ja ikääntyneisiin. Lakiuudistuksessa tulisi huomioida, miten pelien visualisointia markkinoinnissa rajoitettaisiin lasten ja nuorten suojelemiseksi.

Rahapelialan toimijat

Ei lausuntoja.

Muut yritykset

AKK Sports Oy:n näkemyksen mukaan lakiluonnos jättää liikaa tulkinnanvaraa siihen, mitä tarkoitetaan tapahtuman kohdistumisella alle 18-vuotiaisiin. Lakiluonnosta tulisi täsmentää niin, että sekä rahapelien markkinointi että sponsorointi tapahtumissa, jotka eivät ole erityisesti suunnattu alle 18-vuotiaille, olisi sallittua.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Sininauhaliitto ry katsoo, että esitetty alaikäisiin ja haavoittuvassa asemassa oleviin kohdistettu kiello sekä suoramarkkinoinnin kiello ovat erinomaisia ja toivottuja uudistuksia pelihaittojen ehkäisyn ja ongelmallisesti pelaavien suojelemisen näkökulmasta.

SOSTE toteaa, että 50 §:ssä ehdotetut säännökset on syytä käydä läpi ja tarkistaa suhteessa lapsiin ja nuoriin, mukaan lukien urheilu- ja yleisötapahtumiin ja sponsorointiin liittyvät kysymykset. Esityksessä tulee varmistaa, ettei sosiaalista mediaa käytetä alaikäisille suuntautuvaan markkinointiin.

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo kiellon kohdistaa mainontaa alaikäisiin ja haavoittuvassa asemassa oleviin välttämättömäksi mutta määritelmällisesti ongelmalliseksi. Selvästi alaikäisille suunnattua sisältöä ovat lähinnä lastenohjelmat. Nuorison osalta rajanveto on hankalampaa.

Peluuri ehdottaa urheilutapahtumien osalta seuraavaa muotoilua: ”Rahapelejä ei saa markkinoida sellaisissa urheilutapahtumissa tai muissa yleisötapahtumissa, joihin osallistuu alaikäisiä, tai suuren määrän alaikäisiä voidaan perustellusti arvioida altistuvan rahapelimainonnalle kyseistä tapahtumaa seuraamalla”. Peluuri huomauttaa, että pykälä ei lainkaan huomioi käytännön rajoituskeinoja muiden haavoittuvassa asemassa olevien osalta.

Sosped-säätiö katsoo, että digitaalisessa toimintaympäristössä tapahtuva mainonta ei saa kohdistua alaikäisiin. Rahapeliyhtiöt tulisi velvoittaa kohdentamaan mainontaansa ainoastaan täysi-ikäisille ja käyttämään eri alustojen tarjoamia välineitä, joilla varmistetaan, ettei mainonta kohdistu alaikäisiin. Sosped-säätiö ei jaa rahapeliyhtiöiden näkemystä siitä, että urheilutapahtumissa näkyvä rahapelimainonta ei vaikuttaisi alaikäisiin tapahtumissa kävijöihin.

STM/Rahapelien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä pitää kannatettavana ehdotetun 50 §:n kielloa. Arviointiryhmä katsoo, että esityksessä ei kohdisteta mitään rahapelihaitoilta ehkäiseviä ja suojaavia markkinointia rajaavia toimenpiteitä 18–24-vuotiaisiin nuoriin aikuisiin, jotka tutkimusten mukaan ovat myös erityisen alttiita rahapelihaitoilta. Nuoria aikuisia tulisi kohdella omana suojeltavana ryhmänä.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

A-klinikkasäätiö katsoo, että markkinointia ei tule kohdistaa alaikäisille missään muodossa. Digitaalisessa ympäristöissä tapahtuvan kaiken rahapelimainonnan näkyvyyden sisältöluokitukseksi tulee määritellä 18 vuotta, jolla voidaan vaikuttaa siihen, että nämä sisällöt voidaan rajoittaa näkymästä alaikäisten mediapalveluissa ja -laitteissa. Rahapelimainoksia ei saisi näkyä sisällöissä, jotka on suunnattu alaikäisille tai joiden katsojaprofiiliin kuuluu runsaasti alaikäisiä. Erityisesti lapsiin ja nuoriin vetoava influenssien ja esikuvien käyttö sekä affiliate-markkinointi olisi oltava selkeästi kiellettyä niin rahapelimainonnassa kuin sponsoroinnissa.

EHYT ry kannattaa kieltoa kohdistaa rahapelimarkkinointia alaikäisiin ja haavoittuvassa asemassa ja elämäntilanteessa oleviin ja yhtyy siihen, että markkinoinnissa ei saa esiintyä alaikäisiä henkilöitä. Lasten ja nuorten ympäristöissä (mukaan lukien lasten ja nuorten suosimat palvelut verkossa ja sosiaalisessa mediassa sekä urheilutapahtumat) ei tulisi sallia rahapelimarkkinointia. EHYT ry katsoo, että olisi luotava selkeät rajat urheilijoiden ja muiden julkisuuden henkilöiden käyttämiselle rahapelimarkkinoinnissa. Nuorille aikuisille (18–24-vuotiaat) markkinointiin pitäisi asettaa erityistä sääntelyä ja estoja.

EPT-verkosto katsoo, että rahapelimarkkinointia ei tulisi sallia lasten ja nuorten ympäristöissä (mukaan lukien lasten ja nuorten suosimat palvelut verkossa ja sosiaalisessa mediassa sekä urheilutapahtumat).

Ensi- ja turvakotien liiton näkemyksen mukaan esityksestä puuttuvat konkreettiset toimet ja ehdotukset siitä, kuinka huolehditaan siitä, että mainonta ei kohdistuisi alaikäisiin. Markkinointia korkean riskin peleissä ei pitäisi sallia.

MIELI ry katsoo, että tilaisuuksissa, tapahtumissa ja toimintaympäristöissä, joissa toimii alaikäisiä (mukaan lukien verkkoyhteisöt), rahapelimainonta tulisi kieltää kokonaan, minkä lisäksi alle 25-vuotiaisiin suuntautuvaa mainontaa ja markkinointia tulisi rajata.

Takuusäätiö sr. katsoo, että markkinoinnin kohdentaminen tulisi kieltää myös taloudellisissa ongelmatilanteissa oleville ihmisille. Televisio- ja radiotoiminnan sekä elokuvateatteriesitysten lisäksi markkinointi tulisi kieltää myös alaikäisille suunnatuissa sosiaalisen median palveluissa ja alustoilla. Influensserien ja esikuvien käyttö sekä affiliate-markkinointi vetoavat erityisesti nuoriin ja niiden käyttäminen tulisikin kieltää kokonaan rahapelimarkkinoinnissa. Takuusäätiö sr. kannattaa ikärajojen harkitsemista rahapelimarkkinointiin esimerkiksi Hollannin tapaan, jossa markkinointia ei saa kohdentaa alle 24-vuotiaille eikä muille haavoittuville ryhmille.

Media-ala

Medialiitto ry toteaa, että esitysluonnoksessa todetaan ulkomainonnan kohdistuvan kaikkiin ohikulkijoihin eli sikäli myös alaikäisiin, kun taas tapahtuman todetaan kohdistuvan alaikäisille, kun osallistujat ja yleisö ovat lähes kokonaisuudessaan alaikäisiä. Medialiitto ry katsoo, että alaikäisille suunnattuina tulisi pitää julkaisuja, tapahtumia ja mainoksia, joiden kohderyhmä koostuu pääasiassa alaikäisistä tai niiden ensisijainen kohderyhmä on alaikäiset.

RadioMedia ry katsoo, että oikeusvarmuutta parantaisi selkeämpi linjaus siitä, mitä sanoilla ”kohdistaa” ja ”suunnattu” käytännössä tarkoitetaan. Esitysluonnoksessa esimerkiksi todetaan ulkomainonnan kohdistuvan kaikkiin ohikulkijoihin eli sikäli myös alaikäisiin, kun taas tapahtuman todetaan kohdistuvan alaikäisille, kun osallistujat ja yleisö ovat lähes kokonaisuudessaan alaikäisiä. Radiomedia ry katsoo, että alaikäisille suunnattuina tulisi pitää julkaisuja, tapahtumia ja mainoksia, joiden kohderyhmä koostuu pääasiassa alaikäisistä tai niiden ensisijainen kohderyhmä on alaikäiset. Hallitusohjelmakirjaus reilusta kilpailusta mediakentällä ja digitaalisessa mainosmarkkinassa suhteessa kansainvälisiin alustajätteihin tulee huomioida kyseisessä säännöskohdassa. Kotimaista mediaa liikaa rajoittava sääntely siirtää mainontaa helposti alustoille, kuten kiinalainen Tiktok, joita lapset ja nuoret laajasti käyttävät, mutta joihin Suomen lainsäätäjän toimivalta ei ulotu.

Sanoma Media Finland Oy katsoo, että oikeusvarmuutta parantaisi selkeämpi linjaus siitä, mitä sanoilla kohdistaa ja suunnattu käytännössä tarkoitetaan. Esitysluonnoksessa esimerkiksi todetaan ulkomainonnan kohdistuvan kaikkiin ohikulkijoihin eli sikäli myös alaikäisiin, kun taas tapahtuman todetaan kohdistuvan alaikäisille, kun osallistujat ja yleisö ovat lähes kokonaisuudessaan alaikäisiä. Kieltoa kohdistaa tulee täsmentää siten, että se koskee tietoista ja nimenomaista kohdentamista sen perusteella, että kohde on alaikäinen tai haavoittuvassa asemassa oleva. Sääntelyn selkeyttämiseksi Sanoma Media Finland Oy ehdottaa, että myös ehdotetun 50 §:n 3 momentin tulkintaohjeissa todettaisiin, että palvelun tai listatun median voidaan katsoa olevan suunnattu alaikäisille vain, jos kyseisen verkkosivun tai palvelun yleisö on lähes kokonaisuudessaan alaikäisiä ja/tai median ensisijainen kohderyhmä on alaikäiset. Sanoma Media Finland Oy ehdottaa kyseisen lainkohdan sanamuodon muuttamista muotoon, jossa tämä lähtökohta tulisi paremmin ilmi, esimerkiksi muotoon: ”...joka on erityisesti suunnattu alaikäisille”.

Utismedian liitto ry katsoo, että termien kohdistamisen ja merkityksen osalta kohtaa tulee vielä selkeyttää lopulliseen hallituksen esitykseen. Lisäksi on tärkeää, että hallitusohjelmakirjaus reilusta

kilpailusta mediakentällä ja digitaalisessa mainosmarkkinassa suhteessa kansainvälisiin alustajätteihin huomioidaan aidosti myös ehdotetun 50 §:n kohdalla. Kotimaista mediaa enenevästi rajoittava markkinoinnin ja mainonnan sääntely siirtää mainontaa helposti suurten teknologiayhtiöiden alustoille, kuten erilaiset sosiaalisen median palvelut kiinalaisesta Tiktokista lähtien. Siitä huolimatta, että suomalaiset lapset ja nuoret käyttävät niitä paljon, niihin ei kuitenkaan ulotu Suomen lainsäätäjän sääntelyvalta.

MTV Oy katsoo, että ehdotetun pykälän perusteluista tulisi selkeyttää. Alaikäisille suunnattuina on pidettävä mainoksia, jotka esitetään nimenomaan lapsille ja nuorille kohdennetun sisällön yhteydessä tai mainoksia, jotka on suunnattu lapsille ja nuorille. Sen sijaan koko väestölle suunnatut sisällöt, joita voivat mahdollisesti katsella myös alaikäiset, kuuluvat käsityksemme mukaan sisältöihin, joiden yhteydessä on mahdollista markkinoida, kunhan markkinointi ei kohdistu alaikäisiin.

Urheilusektori

Jalkapalloliiga ry katsoo, että määrittelyssä tulisi selventää, että alaikäisille suunnatuilla tarkoitetaan lasten urheiluturnauksia, eikä esimerkiksi kaikille avoimia urheilutapahtumia. Sen ei tule koskea aikuisten urheilua, jossa alaikäisiä voi olla katsomossa.

Jääkiekon SM-liiga Oy pitää hyvänä, että rahapelien markkinointia ei saisi tehdä tapahtumissa, jotka on suunnattu alaikäisille, jos ja kun tällä tarkoitetaan lasten ja nuorten urheilutapahtumia. Sen sijaan esimerkiksi jääkiekon Liiga-otteluissa, jossa on myös alaikäisiä katsojia, pitää voida myös jatkossa olla rahapeliyhtiöiden mainontaa, kuten muissakin medioissa.

Suomen Jääkiekkoliitto ry pitää hyvänä, että rahapelejä ei saisi markkinoida sellaisissa urheilutapahtumissa tai muissa yleisötapahtumissa, jotka on suunnattu alaikäisille, jos tällä tarkoitetaan lasten ja nuorten urheilutapahtumia. Sen sijaan esimerkiksi jääkiekon korkeimpien sarjatasojen otteluissa, jossa on myös alaikäisiä katsojia, pitää voida myös jatkossa olla rahapeliyhtiöiden mainontaa. Esityksessä ei määritellä alaikäisille suuntaamista, minkä vuoksi kohta vaatii selvennystä.

Suomen Olympiakomitean näkemyksen mukaan on tarkennettava, mitä alaikäiselle suunnatulla tarkoitetaan, esimerkiksi valtioneuvoston asetuksessa. Olisi tärkeä selventää, että tällä tarkoitetaan lasten omia urheiluturnauksia, eikä esimerkiksi kaikille avoimia urheilutapahtumia. Kielto on ymmärrettävä alaikäisten toiminnassa, esimerkiksi lasten välisessä ottelussa, mutta sen ei tule koskea aikuisten urheilua, jossa alaikäisiä voi olla katsomossa.

51 §

Ministeriöt

OM katsoo, että kyseisen säännöksen suhdetta yleiseen tietosuojasetukseen tulisi selventää jatkovalmistelussa. Säännöskohtaisista perusteluista olisi käytävä ilmi, olisiko säännöksessä mainittu nimenomaisessa suostumuksessa kyse yleisen tietosuojasetuksen mukaisesta suostumuksesta vai jostain muusta.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

KKV pitää ehdotusta suoramarkkinoinnin rajoittamisesta hyvänä. KKV pitää myönteisenä nimenomaisen suostumuksen edellyttämistä. KKV kiinnittää huomiota siihen, että ehdotettu kielto tehdä suoramarkkinointia pelaajalle, joka ei ole pelannut rahapeliyhteisön pelejä edellisen kahden vuoden aikana voi asettaa Veikkaus Oy:n ja muut peliyhtiöt erilaiseen asemaan suoramarkkinointimahdollisuuksien suhteen. KKV katsoo, että rahapelitoimiluvan nojalla rahapelejä toimeenpanevaa osaa Veikkaus Oy:stä tulisi kohdella uutena toimijana, joka ei voisi perustaa suoramarkkinointia Veikkaus Oy:lle yksinoikeusasemassa myönnettyyn suoramarkkinointilupaan tai yksinoikeuden piirissä tapahtuneeseen Veikkaus Oy:n pelien pelaamiseen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue katsoo, että tiettyä peliä tai kaikkea pelaamista koskevan pelieston tehneelle ei saisi kohdistaa minkään pelin tai peliyhtiön suoramarkkinointia missään kanavassa tai alustalla.

Poliisihallitus toteaa, että suoramarkkinointikielto tulisi kohdistaa myös tekstiviesteihin ja pikaviestintäpalveluihin, koska suuri osa nuorista käyttää puhelinta nimenomaisesti teksti- ja kuvapohjaiseen

viestintään puheluiden sijasta. Näin ollen pelkästään puhelimitse tehdyn suoramarkkinoinnin kieltäminen altistaa erityisesti nuoret rahapelien markkinoinnille.

Tietosuojavaltuutetun toimiston näkemyksen mukaan ehdotetun 51 §:n sääntelyssä vaikuttaa olevan kyse sektorikohtaisesta erityissääntelystä, jonka suhde voimassa olevaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain suoramarkkinointisääntelyyn olisi syytä tuoda ilmi esityksen jatkovalmistelussa. Valvontaviranomaisten väliset toimivallan rajat tulisi myös esittää selkeästi. Suhteessa tietosuojavaltuutetun valvomiin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain suoramarkkinointia koskeviin säännöksiin (200 ja 202–204 §) sekä tietosuoja-asetuksen 21 artiklaan vaikuttaisi siltä, että sekä rahapelilain valvontaviranomaisella että tietosuojavaltuutetulla voisi olla käsiteltävänä jossain määrin rinnakkaisia valvonta-asioita rahapelisektorilla. Tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa, että esitys sisältää suoramarkkinoinnin määritelmän. Voisi olla hyödyllistä selkeyttää esityksen jatkovalmistelussa, pidetäänkö rahapelisektorilla suoramarkkinointina myös esimerkiksi markkinointiviestintää rahapelin vastaanottajan viestilaatikkoon rahapelisovelluksessa.

Rahapelialan toimijat

PAF toteaa, että suoramarkkinointikielto ilman nimenomaista suostumusta on sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 200 §:n mukainen. PAF katsoo, että rahapelilakiin tulisi sisällyttää kyseisen pykälän 3 momentin mukainen poikkeus edellyttäen, että asiakkaalle annetaan pelitilin rekisteröinnin yhteydessä selkeät tiedot siitä, että peliyhtiö voi lähettää markkinointia, sekä tieto siitä, että asiakas voi milloin tahansa ja helposti kieltäytyä suoramarkkinoinnin jatkamisesta. PAF viittaa Ruotsin lainsäädäntöön ja katsoo, että rahapelejä tulisi säännellä samalla tavalla kuin muita palveluja ja elinkeinotoimintaa, joissa sallitaan ns. soft-opt-in-mahdollisuus.

Veikkaus Oy tulkitsee pykäläluonnosta siten, että puhelimitse tehtävää suoramarkkinointia koskeva kieltö tarkoittaa nimenomaisesti puhelinoitoilla tehtävää markkinointia erotuksena tekstiviestitse tehtävästä markkinoinnista. Veikkaus Oy toteaa, että ehdotetun pykälän perustelujen mukaan peliostoasiakkaisiin kohdistuva markkinoinnin kohdistamisen kieltö kattaisi kaiken kohdennetun mainonnan, kuten kohdennetun display- ja hakusanamainonnan. Kohdennettu display-mainonta on mahdollista estää pelikieltoiselta asiakkaalta ainoastaan silloin, kun peliestossa oleva asiakas on sallinut mainonnan evästeiden käytön. Hakusanamainontaa ei ole mahdollista estää peliostoasiakkailta, koska henkilöä ei ole mahdollista tunnistaa ja hänen hakusanaansa perustuvaa markkinointia ei siten voida estää. Veikkaus Oy katsoo, että Display- ja hakusanamainontaa koskevaa pykälän perusteluissa olevaa kirjausta tulisikin täydentää ottaen huomioon edellä esille tuodut rajoitteet.

Muut yritykset

Commit Oy ehdottaa pykälää muutettavaksi niin että suoramarkkinointi alle 25-vuotiaille on kielletty.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

A-klinikkasäätiö ehdottaa korjauksena: ”pelaajalle ei tule markkinoida tuotteita, jos hän ei ole pelannut rahapeliyhteisön pelejä edellisen vuoden aikana”. Yhden vuoden määräaika olisi linjassa toistaiseksi voimassa olevan pelinestonasetuksen kanssa, jota voi pyytää purettavaksi aikaisintaan vuoden kuluttua.

Peluurin näkemyksen mukaan peliestojen yhteydessä kaikki 3 § kohdissa 3–13 määriteltyjen pelien suoramarkkinointi tulisi kieltää. Peluuri ehdottaa, että suoramarkkinointikielto pysyisi pelikiellon päättymisen jälkeen voimassa vähintään 12 kuukautta.

Sosped-säätiö ehdottaa rahapelien suoramarkkinointikieltoa.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

EHYT ry ehdottaa, että markkinointia ei saisi kohdistaa sellaiselle henkilölle, joka ei ole pelannut rahapeliyhteisön pelejä edellisen vuoden aikana. Markkinoiden seurantaan tulisi perustaa erillinen viranomaisen asiantuntijaryhmä, joka keskittyisi nimenomaan markkinoinnin ja tarjonnan valvontaan, jotta markkinoinnin vaikutukset pystyttäisiin arvioimaan systemaattisesti.

EK katsoo tarpeelliseksi erottaa toisistaan luonnolliseen henkilöön kohdistuva suoramarkkinointi ja oikeushenkilöön kohdistuva esimerkiksi kumppanuuksia koskeva suoramarkkinointi, joka tulisi rajata

näiden soveltamisalan ulkopuolelle. EK pitää lisäksi tarpeellisena selkeyttää 51 §:n perusteluja. EK:n näkemyksen mukaan kielto koskisi pykälän otsikosta ja sanamuodosta huolimatta muutakin markkinointia kuin suoramarkkinointia, ja kattaisi lisäksi ainakin kohdennetun display- ja hakusanamainonnan, missä ei ole kuitenkaan kyse suoramarkkinoinnista käsitteen vakiintuneen merkityssisällön näkökulmasta.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan säännöksessä tulisi erotella luonnolliseen henkilöön ja yhteisöön kohdistuva suoramarkkinointi samalla tavoin kuin suoramarkkinoinnin osalta tehty sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa. Rahapelien suoramarkkinointi yritysten välillä tulisi olla mahdollista ilman etukäteistä suostumusta.

Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry:n näkemyksen mukaan suoramarkkinointisäännöksessä tulisi erotella luonnolliseen henkilöön ja yhteisöön kohdistuva suoramarkkinointi vastaavalla tavalla kuin suoramarkkinoinnin osalta tehty sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa. Yritysten välillä tapahtuva rahapelien suoramarkkinointi tulisi olla mahdollista ilman etukäteen annettavaa suostumusta ja myös puhelimitse.

Media-ala

Medialiitto ry katsoo, että säännös tulisi joko rajata ainoastaan suoramainontaan tai selventää, että kohdennettua display- ja hakusanamainontaa koskeva kielto kohdistuu ainoastaan rahapeli-toimijoihin.

Sanoma Media Finland Oy:n sekä **Uutismedian liitto ry:n** näkemyksen mukaan 51 §:n 3 ja 4 momentti tulisi rajata koskemaan vain suoramarkkinointia, eli puhelin- ja sähköistä suoramarkkinointia. Vaihtoehtoisesti mainittuja lainkohtia tulisi muuttaa siten, että ne selkeämmin koskisivat ainoastaan toimiluvan haltijan verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa tekemää markkinointia. 51 §:n 3 momentin perusteluiden mukaan kiellettyä kohdennettua mainontaa olisi myös muun ohella kohdennettu display- ja hakusanamainontaa.

52 §

Ministeriöt

Ei lausuntoja.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus katsoo, että ehdotettua pykälää tullaan soveltamaan kaikkeen markkinointimateriaaliin kuten rahapeliyhtiön tunnuksen sisältäviin tuotteisiin.

Helsingin kaupunki katsoo, että markkinoinnissa tulisi olla tieto rahapelaamisen haittariskistä. Sekä fyysisten että sähköisten pelipaikkojen yhteydessä olisi hyvä olla varoitusten lisäksi myös tietoa siitä, mistä saa apua, jos kärsii peliongelma- ja/tai taloudellisista vaikeuksista.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue katsoo, että mainonnan yhteydessä peliyhtiöiden tulisi kertoa liian pelaamisen haitoista ja riippuvuusriskistä sekä ohjattava liikaa pelaavia tuen piiriin.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

EPT-verkosto, Helsingin yliopisto/CEACG, EHYT ry, Peluuri sekä **Sosped-säätiö** katsovat, että markkinoinnissa tulisi olla tieto rahapelaamisen haittariskistä.

Peluurin näkemyksen mukaan informaation osalta tulisi olla tarkemmin määritelty annetun informaation näkyvyyteen liittyviä yksityiskohtia (osuus mainoksen pinta-alasta, erottuvuus muusta mainoksesta).

STM/Rahapelien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä kannattaa varoitustekstien lisäämistä markkinointiviestintään ja rahapeli-tuotteisiin.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

EHYT ry katsoo, että toimiluvanhaltijoiden sivuilla tulisi olla valvontaviranomaisen logo sekä tieto siitä, että sivusto on osa suomalaista säänneltyä rahapelijärjestelmää. Jokaisella rahapelisivustolla tulisi olla rahapelaamisen potentiaalisesta haittariskistä kertova viesti. EHYT ry on huolissaan siitä, että rahapelilakiin on jäämässä niin sanotun peli-informaation mentävä aukko Veikkaus Oy:n raha-automaattien ja kasinon osalta.

Media-ala

Medialiitto ry sekä **RadioMedia ry** katsovat, että radiomainoksissa pitkä vakioinformaatio on tehon tapa viestiä rahapelihaitoista, haittaa kuuntelukokemusta ja uhkaa asettaa kotimaisen radion muita mainoskanavia heikompaan asemaan. Osa vakioinformaatiosta, erityisesti sellainen, joka ei tue velvoitteen tarkoitusta eli rahapelihaittojen minimointia, tulisi voida antaa helposti muistettavasta verkko-osoitteesta pitkän vakioinformaation sijaan.

Sanoma Media Finland Oy katsoo, että informaatiota koskevat vaatimukset eivät saisi muodostua käytännössä markkinointia kohtuuttomasti hankaloittaviksi. Esimerkiksi kunkin mainoksen kohdalla riittävää tulisi olla yleisluonteinen tieto toimiluvan olemassaolosta ja haltijasta. Tieto pelaamisen hallinnan välineistä ja rahapeliongelmien apua tarjoavista palveluntuottajista tulisi voida antaa yleisluonteisella tavalla ja esimerkiksi linkillä tai verkkosivun osoitteella lisätietoihin.

53–56 §

Ministeriöt

OM toteaa pykäläehdotuksilla rajoitettavan tietynkaltaista markkinointia ja kiinnittää huomiota vaikeuteen tunnistaa esitysluonnoksesta perusteluja siitä, miten esitysluonnokseen sisältyvien markkinointirajoituksia koskevien pykälien katsotaan olevan valtiosääntöisesti ongelmattomia. OM katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi täsmentää juuri tähän esitykseen sisältyvien markkinointirajoitusten valtiosääntöisen hyväksyttävyyden arviointia ja edelleen, että pelkästään hyväksyttävä syy rajoitukselle ei lähtökohtaisesti ole riittävä perusoikeusrajoituksen peruste, vaan asiaa tulisi tarkastella laajemmin perusoikeuksien rajoitusedellytysarviointin kannalta. OM katsoo lisäksi, että esitysluonnoksen 56 §:ään liittyy henkilötietojen suojan ja tietosuoja-asetuksen kannalta relevanttia sääntelyä ja esityksessä tulisi osoittaa, mihin tietosuoja-asetuksen artiklaan henkilötietojen käsittelyä koskevat erityissäännökset perustuvat. Asiaa on OM:n mukaan jatkovalmistelussa arvioitava yleisen tietosuoja-asetuksen liikkumavaran kannalta. Jatkovalmistelussa olisi huomioitava myös perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö koskien henkilötietojen julkaisemista yleisessä tietoverkossa.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus pitää ongelmallisena 53 §:n ilmaisua "erityisesti tarkoitettu alaikäisten käyttöön" ja katsoo sanamuodon erityisesti tarkoitettua asettavan puuttumiskynnyksen varsin korkealle ja mahdollistavan sponsoroinnin esimerkiksi fanituotteissa ja muissa hyödykkeissä, jotka tosiasiallisesti kohdistuvat valtaosin alaikäisiin, mutta ne eivät ole erityisesti alaikäisille tarkoitettuja.

Lapsiasiavaltuutetun toimisto katsoo, että sponsorointia ei tulisi sallia ja toteaa esitysluonnoksen huomioivan alaikäisten suojelun tarve sinänsä monin tavoin. Esitetyistä rajoituksista huolimatta on tosiasia, että lapset altistuisivat sponsoroinnin kautta rahapelien markkinoinnille esimerkiksi urheilutapahtumissa ja lisäksi altistumista tapahtuisi nuorten ihailemien julkisuuden henkilöiden kautta.

Rahapelialan toimijat

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy katsoo, että esitysluonnoksen 53 §:n perusteella ei ole selvää, mitkä toimet ovat sallittuja ja mitkä kiellettyjä. Sisällön tuottaminen alle 18-vuotiaille sekä tapahtumat, jotka kohdistuvat alle 18-vuotiaisiin jäävät avoimeksi ja näiden osalta esitystä tulisi selventää. Lisäselvennystä esitetään myös sponsoroitujen urheilijoiden omilla sosiaalisen median sivustoillaan julkaiseman sisällön osalta suhteessa 48 §:ssä tarkoitettuun kieltoon markkinoida rahapelejä kolmannen osapuolen sosiaalisen median tileiltä.

Kindred Group ja **Rahapeliala ry** katsovat, että esitykseen tulisi sisällyttää sponsoroinnin erityispiirteet huomioonottavia markkinointia vapauttavia poikkeuksia, ja että yleiset säännökset soveltuvat

huonosti sponsorointiin. Kindred Group katsoo lisäksi, ettei markkinoinnin mahdollistaminen sponso-
roitavan liigan tai joukkueen sivuilla ja sosiaalisen median kanavissa vesittäisi sääntelyn alkupe-
räistä tarkoitusta.

Muut yritykset

Vermont ravirata Oy katsoo, että sponsorointia tulisi rajoittaa siten, että rahapeliyhtiöillä olisi mah-
dollisuus saada vain yhtiötason brändinäkyvyyttä ja rajoituksen tulisi koskea kaikkia urheilulajeja ja
tapahtumia. Lisäksi raviradoilla tulisi olla mahdollisuus tarjota peliyhtiöille myös pääyhteistyökump-
panuutta.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Helsingin yliopisto/CEACG toteaa, että mikäli sponsorointi sallittaisiin, tulisi se määritellä tarkasti
haittojen ehkäisyn näkökulmasta sen osalta, miten näkyvästi urheilua ja muita toimijoita tai tapahtu-
mia voi sponsoroida.

Sininauhaliitto ry katsoo sponsoroinnin olevan erityisen haitallinen markkinoinnin muoto, koska se
altistaa lapset ja nuoret rahapelimainonnalle, normalisoi rahapelaamista ja liittää siihen positiivia
mielikuvia. Sponsorointi myös hyödyntää lasten ja nuorten ihannoimia urheilijoita ja urheiluseuroja ja
tuo vedonlyönnin lähemmäksi urheilua. Sininauhaliitto katsoo, että sponsorointi tulisi kieltää koko-
naan tai ainakin rajata pois kaikista niistä tapahtumista, joissa paikalla on alaikäisiä, eikä sponso-
roinnin keulakuvina saisi käyttää alaikäisiin vetoavia tunnettuja henkilöitä.

Peluuri katsoo, ettei sponsorointia tulisi sallia lainkaan, ja että sponsorointi markkinointimuotona on
erityisen haitallinen, sillä se altistaa rahapelimainonnalle merkittävässä määrin lapsia ja nuoria, nor-
malisoi rahapelaamista ja liittää siihen positiivia mielikuvia, hyödyntää lapsien ja nuorien ihannoimia
urheilijoita ja urheiluseuroja sekä tuo vedonlyönnin lähemmäksi urheilua. Sponsorointi tulisi vähin-
tään kieltää tapahtumissa, joissa paikalla on alaikäisiä, eikä sponsoroinnin keulakuvina saisi käyttää
tunnettuja henkilöitä, jotka vetoavat alaikäisiin. Sponsoroinnissa tulisi lisäksi ottaa huomioon urheili-
joiden suojeleminen, sillä tutkimustiedon ja auttaviin palveluihin kertyneiden kokemusten perusteella tiede-
tään ammattiurheilijoiden olevan erityisen alttiita rahapelihaitoille ja rahapeliongelmille. Rahapela-
amisen näkyvyyden merkittävä vähentäminen urheilussa olisi Peluurin näkemyksen mukaan tärkeää
sekä rahapelihaittojen ehkäisylle että ongelmallisesti pelaavien urheilijoiden hyvinvoinnille.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

A-klinikkasäätiö katsoo, että riskien vähentämiseksi urheilutoiminnan yhteydessä esiintyvää spon-
sorointimainonnan volyyimia ja sisältöä tulee asetuksin rajoittaa ja säädellä.

EHYT ry painottaa, että rahapelihaittojen ehkäisyn näkökulmasta sponsorointia ei tulisi sallia ja to-
teaa näkemyksen saavan tukea tutkimusnäytöstä sekä useissa Euroopan maissa käynnissä ole-
vasta sponsorointisääntelyn tiukentamisesta. EHYT huomauttaa, että mikäli sponsorointi sallittaisiin,
tulee siihen kohdistua sama sääntely kuin markkinointiin yleisesti, eikä asiassa tulisi luottaa alan it-
sesääntelyyn. EHYT katsoo, että tärkeintä on lasten, nuorten ja haavoittuvien ryhmien suojeleminen
rahapelihaitoilta sekä fyysisissä tapahtumissa että internetissä, eikä tapahtumissa, jossa on alaikäi-
siä paikalla, saisi olla rahapelimainontaa mukaan lukien sponsorointi. EHYT myös painottaa, ettei
sponsoroinnissa tulisi voida käyttää keulakuvina tunnettuja urheilijoita, somevaikuttajia tai kuului-
suuksia, jotka voisivat vedota erityisesti alaikäisiin tai muihin haavoittuvassa elämäntilanteessa ole-
viin. EHYT kannattaa esitysluonnokseen sisältyvää säännöstä, jonka tarkoituksena on estää täl-
lainen nuoriin henkilöihin vetoaminen. EHYT tuo myös esille huolen urheilijoiden asemasta ja heidän
kokemistaan rahapelihaitoista, somehäirinnästä ja painostuksesta sponsoroinnin ja urheiluvendon-
lyönnin lisääntyessä. EHYT painottaa ammatikseen urheilevien suojeleminen rahapelihaitoilta ja edellyt-
tää, että sponsorointisopimuksiin tulisi sisällyttää vaatimuksina ainakin urheilijoiden suojeleminen
rahapelihaitoilta eri keinoin, ottelumanipulaatioita estävät sitoumukset ja pakollinen rahapelihaitoista koulut-
taminen. EHYT esittää myös huolen ottelumanipulaatiosta ja huomauttaa, että ilmiöön puuttuminen
on edellyttänyt esimerkiksi Ruotsin viranomaiselta kasvavia voimavaroja. Valvontaviranomaista olisi
resursoitava hyvin ottelumanipulaation ehkäisemiseksi ja estämiseksi.

EPT-verkosto katsoo, että urheilijoiden ja muiden julkisuuden henkilöiden käyttämiselle rahapeli-
markkinoinnissa on luotava selkeät rajat.

MIELI ry:n näkemyksen mukaan sponsorointiin ja esim. influenssireiden käyttöön rahapelimainonnassa tulee asettaa rajoituksia, joilla turvataan, että rahapelimainonta ei kohdistu lapsiin ja nuoriin tahallisesti tai tahattomasti. MIELI ry näkee tärkeäksi myös toimet, joilla suojellaan urheilijoita rahapelihaitoilta, joihin heillä kansainvälisen tutkimuksen ja myös alan kanssa käydyn keskustelun perusteella on kohonnut riski, ja mikä tulisi huomioida sponsorisopimuksissa.

Sponsorointi ja Tapahtumat SPOT ry katsoo, etteivät yleiset rahapelimarkkinointia koskevat säännökset sovellu hyvin sponsorointiin ja toteaa, että mikäli lopullinen hallituksen esitys ei sallisi markkinointia kolmansien osapuolten verkkosivuilla, markkinoinnin salliminen erikseen sponsoroidun toimijan tai yhteisön verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavilla tulisi ehdottomasti sallia.

Takuusäätiö sr. katsoo olevan tärkeää luetella sponsorimainosten eri kanavat ja toteaa Hollannissa ja Belgiassa rahapeliyhtiöiden toimiminen urheilutapahtumien tai henkilöiden, kuten urheilijoiden pääsponsoreina olevan kiellettyä. Takuusäätiö sr. esittää samaa sääntelyä sisällytettäväksi esitykseen.

Media-ala

Sanoma Media Finland Oy pitää perusteluissa esitettyä linjausta siitä, että tapahtuma olisi suunnattu alaikäisille, jos osallistujat ja yleisö olisivat lähes kokonaisuudessaan alaikäisiä selkiyttävänä sallitun sponsoroinnin laajuuden arvioimiseksi ja pitää tällaista tulkintaa hyvänä ja riittävän ohjavana.

Urheilusektori

Suomen Jääkiekkoliitto ry katsoo, että urheilun sponsorointimahdollisuudet tulisi rajoittaa peliyhtiöbrändin markkinointiin.

Suomen Olympiakomitea katsoo tarpeelliseksi tarkentaa perusteluissa, että markkinointisäännöksissä tarkoitetaan esimerkiksi alaikäisten omia urheiluturnauksia, eikä esimerkiksi kaikille avoimia urheilutapahtumia, joissa alaikäisiä voi olla katsomossa. Lisäksi pääsponsorointi tulisi mahdollistaa vähintään toimiluvanhaltijan osalta, jolloin peliyhtiön brändiä voisi käyttää esimerkiksi sarjan, tapahtuman ja tapahtumapaikan markkinoinnissa.

Suomen Palloliiton näkemyksen mukaan jatkovalmistelussa on syytä urheilijayhdistyksiä osallistaen tarkentaa, miten uudistus vaikuttaa urheilijoiden kaupalliseen yhteistyöhön ja sosiaalisen median käyttöön.

5. Rahapelilain 5 luku – Valvonta

Luvussa viisi ehdotetaan säädettäväksi valvontaviranomaisen oikeuksista ja velvollisuuksista sekä toimiluvanhaltijan raportointivelvollisuudesta ja tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta.

Yhteenveto

Luvun 5 osalta yleiset valvontaa koskevat näkökulmat kohdistuivat pääsääntöisesti valvontaviranomaisen resursointiin ja sen tehtävien sisältöön sekä valvontaviranomaisen ja pelihaittaviranomaisen väliseen yhteistyöhön. Useat lausunnonantajat pitivät tärkeänä, että rahapelien valvonnan resurssit turvataan, ja erityisesti toiminnan alkuvaiheessa resursointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Esiin myös nostettiin, että valvonnan resursoinnissa on huomioitava myös rahanpesulainsäädännön noudattamisen valvonta. Valvontaviranomaisen monipuolisia toimivaltuuksia pidettiin yleisesti ottaen kannatettavina. Eräät median edustajat kuitenkin totesivat, että valvontaviranomaiselle ei saa jäädä kohtuuttoman laajaa harkintavaltaa suhteessa toimijoiden oikeusvarmuuteen. Eräät järjestöt puolestaan toivoivat täsmennettäväksi markkinoinnin valvonnan toteutumista. Lisäksi lausunnoissa toivottiin laajasti, että valvonnan huomio kiinnitettäisiin mainonnan valvontaan ja erityisesti lisenssijärjestelmän ulkopuoliseen rahapelimarkkinaan. Myös verkkoympäristössä tapahtuva lapsiin kohdistuva markkinointi toivottiin yhdeksi valvonnan painopisteeksi.

Monet lausunnonantajat pitivät ratkaisua lupa- ja valvontatoiminnan sijoittamisesta Lupa- ja valvontavirastoon hyvänä. Eräät järjestöjen edustajat nostivat kuitenkin esiin myös ehdotuksen erillisen

viranomaisen perustamisesta valvontaa varten. Esiin nostettiin myös ehdotus valvontaviranomaisen tulosoikeuden siirtämisestä sosiaali- ja terveysministeriön alla. Lausunnoissa nostettiin esiin myös toive varmistaa valvonnassa hyvä yhteistyö valvonnan ja STM:n hallinnonalan pelihaittatyön kesken. Esiin nostettiin ehdotus yhteisrekisteristä parhaana vaihtoehtona lupa- ja valvontarekisterin ja pelihaittarekisterin toteuttamiseksi. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että valvontaviranomaiselle osoitetaan riittävät resurssit tietojärjestelmien luomiseen. Lausuntopalauutteessa myös todettiin, että lakiesityksessä ja sen perusteluissa on huomioitu tarvittava sääätely toimiluvanhaltijoiden oikeudesta käsitellä väestötietojärjestelmästä luovutettavia henkilötietoja.

Lausunnoissa nostettiin esiin uusina ehdotuksina valvontaviranomaisen velvoite liittyä kansainväliseen kv-vedonlyöntitoimintaa seuraavaan verkostoon ja velvoite hankkia lisenssijärjestelmän ulkopuolista rahapeli-toiminnan seuranta- ja valvontaa mahdollistavat teknologiset järjestelmät. Lisäksi ehdotettiin uutta säännöstä koskien virkamiehelle asetettavaa karenssia.

Lausunnoissa ehdotettiin joitakin täsmennyksiä lupa- ja valvontaviranomaisen tehtäviä koskevaan 54 §:ään, kuten velvoite valvontaviranomaiselle perustaa ilmoituskanava laittomista markkinointikeinoista ilmoittamiseksi ja kilpailumanipulaation valvonnan lisääminen valvontaviranomaisen tehtäviin. Virallisia valvoja koskevan 57 §:n osalta korostettiin tarvetta tarkentaa virallisten valvojen toimivalta ja kelpoisuusvaatimukset.

Lausunnoissa sekä kannatettiin että vastustettiin 58 §:ssä ehdotettuja koeostoja. Lausunnoissa esitettiin säännöstä ja sen perusteluja täsmennettäväksi ensinnäkin sääntelyn perustuslaillisen hyväksyttävyyden näkökulmasta, muiden viranomaisten vastaavien toimivaltuuksiin vertailtavuuden näkökulmasta, sekä koeostossa tehtäviä rekisterimerkintöjä koskevan menettelyn osalta. Lisäksi ehdotettiin harkittavaksi, tulisiko koeostoilla saatujen mahdollisten voittojen kohtelusta säätää sen sijaan että niistä on maininta vain perusteluissa, ja voitaisiinko koeostot rajata koskemaan vain lisensoimattomien peliyhtiöiden toiminnan selvittämistä. Lisäksi ehdotettiin, että pykälään lisättäisiin vaatimus, että koeostojen tulee olla huolellisesti suunniteltuja, niissä tulee käyttää koulutettuja ja täysi-ikäisiä henkilöitä ja viranomaisen toimivaltuudet rajataan välttämättömään. Lausunnoissa myös todettiin, että koeostamisella tulisi joidenkin pelien osalta olemaan suorita vaikutuksia muiden asiakkaiden saamien voittojen suuruuksiin, jos viranomainen saa voiton.

Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeutta koskevan 61 §:n osalta lausunnoissa ehdotettiin vielä arvioitavaksi luovutettavien tietojen välttämättömysedellytyksen ja yksityiskohtaisen esimerkinomaisen luettelon välistä suhdetta. Lausunnoissa myös ehdotettiin, että valvontaviranomainen saisi kaikki tiedot sähköisessä muodossa. Esiin nousi myös toive siitä, että pykälässä luetellut tiedot määriteltäisiin tarkemmin. Lisäksi esiin nostettiin harkittavaksi joitakin lakitekniisiä seikkoja, kuten se, onko pykälässä tarve mainita se, että pykälän tarkoittamat tiedot voivat sisältää henkilötietoja, ja voisiko pykälän sanajärjestystä muuttaa. Lisäksi lausunnoissa todettiin, että säännöksen perusteluihin tulisi lisätä kuvaus yleisen tietosuoja-asetuksen liikkumavaran käytöstä. Pykälään ehdotettiin joitakin täydennyksiä, kuten kohta huolenpitovelvollisuuteen liittyvistä toimenpiteistä. Myös termi ”alueellisesti” toivottiin määriteltäväksi pykälässä (ja 102 ja 103 §:ssä) tarkemmin. Lisäksi lausunnoista nousi esiin ehdotus, että SUEK:lle säädettäisiin tiedonsaantioikeus kilpailumanipulaation vastaisen kansallisen toimintaryhmän puheenjohtajana ja sihteeristönä kilpailumanipulaation torjumiseksi.

Valvontaviranomaisen muilta viranomaisilta tietojen saamista koskevan 62 §:n ja valvontaviranomaisen oikeutta luovuttaa toiselle viranomaiselle tietoja koskevan 63 §:n osalta lausunnot koskivat täsmennyksiä muiden viranomaisten tarkempaan määrittelyyn, julkista hallintotehtävää hoitavan tahon lisäämistä pykälään, luovutettavien tietojen luonnetta, ja niiden luovuttamistiheyttä sekä kynnystä luovuttaa tiedot toiselle viranomaiselle. Lisäksi lausuntopalauhteesta nousi esiin, että pykälän tulisi kattaa tietojen oma-aloitteinen luovuttaminen ja riittävä tietojenvaihto valvontaviranomaisen ja STM:n hallinnonalan lakisääteisen toteutuksen välillä.

Lisäksi lausunnoissa nousi esiin joitain teknisiä muutostarpeita, kuten sanan valvontaviranomainen muuttaminen viranomaiseksi.

Sakko- ja rikosrekisteritietoja koskevaa tiedonsaantioikeutta koskevan 64 §:n osalta kiinnitettiin huomiota siihen, että pykälän 1 momenttiin tulisi lisätä sakkorekisteritietoja koskeva tiedonsaantioikeus edustajia koskien. Tarkastusoikeutta koskevan 65 §:n osalta esitettiin harkittavaksi, voitaisiinko valvontaviranomaiselle säätää toimivaltuudet, jotka mahdollistavat avointen lähteiden tiedonhankinnan ja käsittelyn viranomaisen tehtävien suorittamiseksi.

Raportointivelvollisuutta koskevan 66 §:n osalta lausunnoissa pyydettiin selventämään perustetta sille, miksi asiakirjat tulee toimittaa pykälässä mainituille ministeriöille. Raportointivelvollisuuteen toivottiin myös lisättäväksi kohta, missä kuvataan alaikäisiin kohdentuvien haittavaikutusten vähentämisen toimenpiteet markkinoinnissa, sekä lupien haltijoiden toimenpiteet rahapelihaittojen vähentämiseksi. Lisäksi toivottiin täsmennettäväksi, mitä raportointivelvollisuus seuraavaa vuotta koskevan toimintasuunnitelman osalta pitää sisällään. Lisäksi lausunnoista nousi esiin näkemys, jonka mukaan peliyhtiöiden asiakkaiden henkilötietoja ei tulisi jakaa viranomaisen kanssa. Toisaalta taas tuotiin esiin, että toimiluvanhaltijoiden toimittamien raporttien tulisi olla julkisia ja ne tulisi julkistaa valvontaviranomaisen Internet-sivuilla.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

Yleistä valvonnasta

MMM ja **TEM** pitävät ratkaisua lupa- ja valvontatoiminnan sijoittamisesta Lupa- ja valvontavirastoon hyvänä, ja toteavat, että valvonnan resurssit on turvattava.

Lisäksi **MMM** kannattaa valvontaviranomaisen monipuolisia toimivaltuuksia, ja katsoo, että valvontaviranomaiselle tulee osoittaa riittävät resurssit tietojärjestelmien luomiseen.

STM katsoo, että yhteisen tietojärjestelmän rakentaminen lupa- ja valvontarekisterille ja pelihaittarekisterille tulee ottaa valmistelussa lähtökohdaksi. Lisäksi **STM** toteaa, että valvonnassa tulee varmistaa yhteistyö valvonnan ja **STM**:n hallinnonalan pelihaittatyön kesken.

54–56 § - Ei lausuntoja.

57 §

OM nostaa esiin, että virallisten valvojien toimivalta ja kelpoisuusvaatimukset tulee tarkentaa säännöksessä/asetuksessa, jos kyse muusta kuin valvontaviranomaisen virkasuhteisen henkilöstön tehtävästä käyttää viranomaiselle laissa säädettyä toimivaltaa.

58 §

OM toteaa, että sääätämisyjärjestysperusteluja tulee täydentää koeostojen osalta keskeisistä valtiosääntö-oikeudellisista merkityksellisistä kysymyksistä. Koeostoja koskevan säännöksen perusteluja tulee täydentää siitä näkökulmasta, miten ehdotettava koeostotoimivalta suhteutuu muihin valvontaviranomaisten toimivaltuuksiin. Lisäksi **OM** katsoo, että jatkovalmistelussa tulee harkita, tulisiko koeostoilla saatujen mahdollisten voittojen kohtelusta säätää sen sijaan että niistä on maininta vain perusteluissa. Edelleen **OM** nostaa esiin, että pykälän 2 momentin ja sen perusteluiden valossa jää epäselväksi, miksi säännöksessä on tarpeen viitata yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiseen rekisterinpitäjään.

59–60 § - Ei lausuntoja.

61 §

OM kiinnittää huomiota pykälän sanajärjestykseen ja ehdottaa arvioitavaksi, olisiko pykälän tietoluettelot syytä sijoittaa säännöskohtaisiin perusteluihin välttämättömyyedellytyksen jo rajatessa kyseessä olevia tiedonsaantioikeuksia. Lisäksi **OM** katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi 61 §:ssä ja muissa tietojensaantia koskevissa säännöksissä mainita erikseen, että ne tiedot voivat sisältää henkilötietoja, vai olisiko riittävää, että arvio sisältyisi perusteluihin. Lisäksi **OM** toteaa, että säännöksen perusteluihin tulisi lisätä kuvaus yleisen tietosuoja-asetuksen liikkumavaran käytöstä.

62–63 §

OM ehdottaa, että 63 §:ää tarkennetaan siten, että se mahdollistaa oma-aloitteisen tietojen luovutuksen. Lisäksi **OM** toteaa, että 63 §:n 1 momenttiin ei sisälly sääätämisyjärjestysperusteluissa mainittuja välttämättömyyedellytystä tai tarpeellisuusvaatimusta ja sen edellyttämää tietosisältöjen yksilöintiä. Välttämättömyysvaatimuksen sisältö vaikuttaisi kuitenkin jäävän käytännössä tällaisten luovutusten

osalta hyvin vähämerkitykselliseksi. Lisäksi OM toteaa, että perusteluissa tulisi avata miksi säännöksen 2 momentissa viitataan julkisuuslakiin. Lisäksi 63 §:n osalta tulee arvioida olisiko tietoja saavia viranomaisia tarpeen määritellä tarkemmin säännöksessä ja sen perusteluissa, ja tarkentaa jos kyse vain Verohallinnosta. OM myös toteaa, että 63 §:n 2 momentissa voidaan viitata tietoja saavaan viranomaiseen ainoastaan termillä viranomainen (ei ”valvontaviranomainen”).

64–65 § - Ei lausuntoja.

66 §

VM toteaa, että pykälän perusteluissa tulisi kuvata, mitä tarkoitusta varten asiakirjat toimitettaisiin pykälässä mainituille ministeriöille. VM katsoo, että sillä ei ole tulevan valvontaviranomaisen yleishallinnollisena ohjaajana olemaan sellaista viran-omaistehtävää, jonka perusteella, sen tulisi saada käyttöönsä mainittuja asiakirjoja.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Yleistä valvonnasta

KKV, Lapsiaasiavaltuutetun toimisto ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitävät tärkeänä, että rahapelien valvonnan resurssit turvataan.

AVIt totesivat, että ratkaisu lupa- ja valvontatoiminnan sijoittamisesta Lupa- ja valvontavirastoon on hyvä, jos Poliisihallituksen osaava henkilöstö siirtyy Lupa- ja valvontavirastoon. Valvonnan resurssien riittävyden varmistamiseen toiminnan alkuvaiheessa on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota. Lisäksi AVIt katsoivat, että tietojärjestelmien ja rekisterien perustamisen tulee tapahtua yhteensovittaen työ tulevan Lupa- ja valvontaviraston kokonaisarkkitehtuuriin ja asiakasasiointiin.

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) kiinnittää huomiota väestötietojärjestelmän henkilötietojen luovuttamisen ja käsittelyn näkökulmiin. DVV toteaa, että lakiesityksessä ja sen perusteluissa on huomioitava tarvittava säätely toimiluvan haltijoiden oikeudesta käsitellä väestötietojärjestelmästä luovutettavia henkilötietoja. Lakiesityksessä on myös tarvittavat kirjaukset valvontaviranomaisten tiedonsaanti-oikeuksista sekä valvontaviranomaisten oikeudesta luovuttaa tietoja toiselle viranomaiselle ja tietojen edelleen luovutuksesta tietopohjaksi rahapelihaittoja ehkäisevään tutkimukseen. Lisäksi DVV toteaa, että vaikka rahapelien suoramarkkinointikiellon toteutus poikkeaa VTJ:än kieltokäsittelystä, ei DVV näe tästä aiheutuvan ristiriitoja tai haittaa. DVV tuo lisäksi esiin, että henkilötietojen EU/ETA alueen ulkopuoliset siirrot käsitellään aina poikkeuksina, joissa huomioidaan mm. mahdolliset valvontaviranomaisen vahvistamat yritystä koskevat sitovat säännöt. DVV katsoo tältä osin hyvänä asiana, että Euroopan talousalueeseen ulkopuoliselta rahapeli-toimiluvan haltijalta edellytetään edustajaa, jolla on kotipaikka Suomessa.

KKV kehottaa pohtimaan erityisellä huolella sitä, miten järjestelmän ulkopuolisten peliyhtiöiden markkinointiin pystyttäisi puuttumaan nykyistä tehokkaammin.

Lapsiaasiavaltuutetun toimisto totesi, että valvonnan huomio tulisi kiinnittää verkkoympäristössä tapahtuvaan markkinointiin (lapsiin kohdistuva mainonta).

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue katsoi, että valvonnan huomio tulisi kiinnittää lisenssijärjestelmän ulkopuoliseen rahapelimarkkinaan.

THL katsoi, että valvonnassa tulee varmistaa yhteistyö valvonnan ja STM:n hallinnon alan pelihaittatyön kesken.

54–56 § - Ei lausuntoja.

57 §

Poliisihallitus nostaa esiin, että virallisten valvojien toimivalta ja kelpoisuusvaatimukset tulee tarkentaa säännöksessä/asetuksessa, jos kyse muusta kuin valvontaviranomaisen virkasuhteisen henkilöstön tehtävästä käyttäen viranomaiselle laissa säädettyä toimivaltaa.

58 §

Kanta-Hämeen hyvinvointialue ja **Poliisihallitus** kannattavat viranomaisen koeosto-mahdollisuutta.

Lisäksi **Poliisihallitus** katsoo, että esitystä tulisi mahdollisesti tarkentaa koeostojen osalta 1) rekisterimerkinnän oikaisemisesta, 2) viranomaisen velvoitteesta pitää vääriä rekisterimerkintöjä ja asiakirjoja koskevaa luetteloä sekä 3) edellytyksistä sille, kuka voi tehdä päätöksen koeostosta tai väriin rekisterimerkintöjen käyttönotosta.

59–60 § - Ei lausuntoja.

61 §

Poliisihallitus katsoo, että valvontaviranomaisen tulisi saada kaikki 61 §:n 1 momentissa listatut tiedot sähköisessä muodossa.

62–63 §

AVit ja **HTSY** ehdottavat, että 63 §:ää tarkennetaan siten, että se mahdollistaa oma-aloitteisen tietojen luovutuksen.

Fiva nostaa esiin, että jos maksupalvelua koskevia valvontatietoja pyritään saamaan, on säädettävä luovuttavan viranomaisen oikeudesta luovuttaa kyseisiä salassapidettäviä tietoja. Ehdotettua säädöstä tulisi tarkentaa ja selvittää mahdollisten luovuttavien tahojen oikeus tiedonluovutuksiin.

HTSY toteaa, että säännökseen tulee lisätä valvontaviranomaisen oikeus saada tietoja muuta julkista tehtävää hoitavalta.

Poliisihallitus katsoo, että 63 §:n 2 momenttiin tulisi lisätä loppuun ”jotta tietoja voidaan tarpeen mukaan luovuttaa myös muille viranomaisille kuin valvontaviranomaisille.” Lisäksi Poliisihallitus toteaa, että 63 §:n 2 momentissa voidaan viitata tietoja saavaan viranomaiseen ainoastaan termillä viranomainen (ei ”valvontaviranomainen”).

Verohallinto nostaa esiin, että ehdotetun 62 §:n perusteella verohallinnosta luovutettavaksi tulisivat ilmeisesti 10 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettut tiedot siitä, että hakijalla on tai on ollut veroihin liittyvien velvollisuuksiensa hoitamisen laiminlyöntejä. Lisäksi Verohallinto toteaa 63 §:n osalta, että riittävää olisi, että Verohallinto saa tiedon toimiluvan myöntämisestä esim. kuukausittain.

64 §

ORK toteaa, että pykälän 1 momenttiin tulisi lisätä sakkorekisteritietoja koskeva tiedonsaantioikeus edustajia koskien.

65 §

Poliisihallitus nostaa esiin, että 65 §:n perusteluissa olevasta listauksesta puuttuu toimiluvanhaltijan asiamiehet. Lisäksi Poliisihallitus toteaa, että tulisi harkita säätämistä toimivaltuuksista, jotka mahdollistavat avointen lähteiden tiedonhankinnan ja käsittelyn viranomaisen tehtävien suorittamiseksi.

66 §

Helsingin kaupunki ehdottaa, että raportointivelvollisuuteen lisättäisiin kohta, missä kuvataan alaikäisiin kohdentuvien haittavaikutusten vähentämisen toimenpiteet markkinoinnissa, sekä lupien haltijoiden toimenpiteet rahapelihaittojen vähentämiseksi.

Rahapelialan toimijat

Yleistä valvonnasta

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry ja Vermon ravirata Oy pitävät tärkeänä, että valvontaviranomaisella on riittävät toimivaltuudet puuttua myös järjestelmän ulkopuoliseen toimintaan. Suomalainen Rahapeliyhdistys ry ja Rahapeliala ry katsovat, että rahapelien valvonnan resurssit on turvattava (kasvatettava nykyisestä).

FGC katsoo, että valvontaviranomaisen tulee liittyä kansainväliseen verkostoon, jonka avulla seurataan kv-vedonlyöntitoimintaa ja tunnistetaan suomalaiseseen urheiluun liittyvät väärinkäytökset. Lisäksi valvontaviranomainen tulisi velvoittaa hankkimaan lisenssijärjestelmän ulkopuolista rahapeli-toiminnan seurantaa ja valvontaa mahdollistavat teknologiset järjestelmät.

Rahapeliala ry toteaa, että ratkaisu lupa- ja valvontatoiminnan sijoittamisesta Lupa- ja valvontavirastoon on hyvä.

Suomalainen Rahapeliyhdistys ry katsoo, että valvonnan resursoinnissa on huomioitava myös rahanpesulainsäädännön noudattamisen valvonta.

PAF kannattaa valvontaviranomaisen monipuolisia toimivaltuuksia.

54 § - Ei lausuntoja.

55 §

ATG katsoo, että esitettyä THL:n tietojensaantioikeutta tulee rajoittaa vain välttämättömään.

56–57 § - Ei lausuntoja.

58 §

ATG vastustaa koeostojen tekemistä yksinoikeus - tai rahapeliluvan saaneen peliyhtiön tuotteisiin. Koeostot tulisi rajata lisensoimattomien peliyhtiöiden selvittämiseen.

Veikkaus Oy katsoo, että esitystä tulee tarkentaa sen suhteen, asettaako koeostoja koskeva säännös tavanomaisesta toiminnasta poikkeavia vaatimuksia koeostoilla saatujen voittojen käsittelyyn liittyen. Lisäksi Veikkaus Oy esittää, että pykälässä huomioitaisiin, että koeostamisella tulisi joidenkin pelien osalta olemaan suoria vaikutuksia muiden asiakkaiden saamien voittojen suuruuksiin, jos viranomainen saa voiton.

59–60 § - Ei lausuntoja.

61 §

Finnplay toteaa 61 §:n ja 102–103 §:n osalta, että ko. kohdat pitäisi määritellä tarkemmin ja poistaa termi "kuten", tai vaihtoehtoisesti lisätä kohta jonka mukaan ko. viranomaiset määrittelevät kerättävät tiedot vähintään 6 kuukautta ennen raportoinnin periodin alkamista. Lisäksi termi "alueellisesti" pitää määritellä tarkemmin (nettipelaaminen) ko. kohtien osalta.

62–65 § - Ei lausuntoja.

66 §

ATG kyseenalaistaa, miksi raportointi olisi tehtävä myös sisäministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle. Lisäksi ATG katsoo, että markkinointisääntöjen noudattamisen valvonta olisi jätettävä asiasta vastaavalle viranomaiselle, eikä se saisi olla ehdotetulla tavalla raportoitava asia. ATG:n näemyksen mukaan peliyhtiöiden asiakkaiden henkilötietoja ei tulisi jakaa viranomaisen kanssa.

Polar Limited esittää, että pykälän 1 momentissa tarkennetaan mitä raportointivelvollisuus etenkin seuraavaa vuotta koskevan toimintasuunnitelman osalta pitää sisällään.

Muut yritykset

Yleistä valvonnasta

Vermon ravirata Oy toteaa, että valvonnan huomio tulisi kiinnittää lisenssijärjestelmän ulkopuoliseen rahapelimarkkinaan.

54–57 § - Ei lausuntoja.

58 §

Commit Oy esittää, että pykälässä huomioitaisiin, että koeostamisella tulisi joidenkin pelien osalta olemaan suoria vaikutuksia muiden asiakkaiden saamien voittojen suuruuksiin, jos viranomainen saa voiton.

59–60 § - Ei lausuntoja.

61 §

Commit Oy ehdottaa, että 61 §:n 3 momentin virke muutettaisiin siten, että toimitettavat tiedot tulisi luovuttaa valvontaviranomaisen määrittelemässä sähköisessä muodossa. Lisäksi Commit Oy ehdottaa samaan 3 momenttiin lisättäväksi maininnan seuraava pelitapahtumien toimittamisesta niin, että tarvittaessa pelaajan ja yhtiön väliset riitatilanteet voidaan ratkaista kuluttajan kannalta luotettavasti.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Yleistä valvonnasta

Helsingin yliopisto/CEACG ja **STM/Rahapeliä haittariskien ja haittojen arviointiryhmä** katsovat, että valvonnassa tulee varmistaa yhteistyö valvonnan ja STM:n hallinnonalan pelihaittatyön kesken.

Lisäksi **CEACG** toteaa, että ratkaisu lupa- ja valvontatoiminnan sijoittamisesta Lupa- ja valvontavirastoon on hyvä, ja että valvonnan huomio tulisi kiinnittää lisenssijärjestelmän ulkopuoliseen rahapelimarkkinaan. CEACG kannattaa valvontaviranomaisen monipuolisia toimivaltuuksia, ja katsoo, että rahapeliä valvonnan resurssit on turvattava (kasvatettava nykyisestä).

STM/Rahapeliä haittariskien ja haittojen arviointiryhmä katsoo, että valvontaviranomaisen ja pelihaittaviranomaisen yhteisrekisteri on paras ja tehokkain vaihtoehto. Lisäksi se toteaa, että pykälissä/perusteluissa tulee todeta, että rahapeliä haittojen ehkäisyn ja vähentämisen näkökulmasta toteutettavaa valvontaa tehdään yhteistyössä arviointityön ja STM:n/THL:n lakisääteisen pelihaittatyön kanssa. Myös rahapeliä valvonnan resurssit on turvattava.

Peluuri toteaa, että valvonnan huomio tulisi kiinnittää mainonnan valvontaan, ja että valvontaa koskevaan lukuun tulisi lisätä säännös virkamiehelle asetettavasta karensista.

54–60 § - Ei lausuntoja.

61 §

Peluuri ehdottaa, että pykälään lisätään kohta huolenpitovelvollisuuteen liittyvistä toimenpiteistä.

62–63 §

STM/Rahapeliä haittariskien ja haittojen arviointiryhmä pitää tärkeänä, että pykälät kattavat riittävän tietojen vaihdon valvojan viranomaisen ja STM:n hallinnonalan lakisääteisen toteutuksen välillä.

64–65 § - Ei lausuntoja.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Yleistä valvonnasta

Kuluttajaliitto, EHYT ry, Ensi- ja turvakotien liitto, A-klinikkasäätiö, EPT-verkosto, MIELI ry, Peluuri, Takuusäätiö sr. ja SOSTE toteavat, että rahapeliä valvonnan resurssit on turvattava

(kasvatettava nykyisestä). Kuluttajaliitto, MTK ja Suomen Hippos ry puolestaan toteavat, että esityksessä on varmistettava/tarkennettava, että valvontaviranomaisella on riittävät toimivaltuudet puuttua myös järjestelmän ulkopuoliseen toimintaan. EHYT ry, Helsingin yliopisto/CEACG ja MIELI ry katsovat, että valvontaviranomaisen tulosohjauksen tulee olla sosiaali- ja terveysministeriön alla. EHYT ry, EPT-verkosto esittävät lisäksi, että valvontaa varten tulee perustaa erillinen virasto. A-klinikkasäätiön ja Peluurin mukaan markkinoinnin valvonnan toteutuminen tulee määritellä yksityiskohtaisemmin.

A-klinikkasäätiö kannattaa valvontaviranomaisen monipuolisia toimivaltuuksia.

SOSTE toteaa, että valvonnan huomio tulisi kiinnittää toimiluvanhaltijoiden lisäksi järjestelmän ulkopuolisiin toimijoihin.

54 §

EHYT ry ehdottaa, että valvontaviranomaisen tulisi perustaa ilmoituskanava laittomista markkinointikeinoista ilmoittamiseksi.

SUEK katsoo, että valvontaviranomaisen tehtäviin tulee lisätä kilpailumanipulaation valvonta.

55–57 § - Ei lausuntoja.

58 §

EHYT ry, Kuluttajaliitto ja Peluuri kannattavat viranomaisen koeosto-mahdollisuutta.

EK toteaa, että koeostossa toimivaltuudet (valehenkilöllisyys ja väärät tiedot) tulisi rajata/arvioida voidaanko rajata siihen mikä on välttämätöntä viranomaisvalvonnan tehokkuuden ja järjestelmän toiminnan takaamiseksi (taustalla epäily lainvastaisuudesta).

Kuluttajaliitto katsoo, että koeostoissa tulee voida mahdollistaa valehenkilöllisyyden luominen ja valehenkilöllisyyden todistamiseen tarvittavat asiakirjat.

Päivittäistavarakauppa ry ehdottaa, että pykälään lisätään vaatimus, että viranomaisen koeostojen tulee olla huolellisesti suunniteltuja ja niissä tulee käyttää hyvin koulutettuja ja täysi-ikäisiä henkilöitä.

59–60 § - Ei lausuntoja.

61 §

SUEK ehdottaa, että sille säädettäisiin tiedonsaantioikeus kilpailumanipulaation vastaisen kansallisen toimintaryhmän puheenjohtajana ja sihteeristönä kilpailumanipulaation torjumiseksi.

62–65 § - Ei lausuntoja.

66 §

EHYT ry katsoo, että toimiluvanhaltijoiden toimittamien raporttien tulisi olla julkisia ja ne tulisi julkaista valvontaviranomaisen Internet-sivuilla.

Media-ala

Yleistä valvonnasta

Medialiitto ry ja MTV Oy katsovat, että valvonnan huomio tulisi kiinnittää mainonnan valvontaan (lisensioimaton rahapeliyhtiön ja muuten laittomasti tapahtuva mainonta). Lisäksi rahapelien valvonnan resurssit on turvattava (kasvatettava nykyisestä).

Medialiitto ry ja Uutismedian liitto ry nostavat esiin, että valvontaviranomaiselle ei saa jäädä kohtuuttoman laajaa harkintavaltaa suhteessa toimijoiden oikeusvarmuuteen.

Uutismedian liitto ry toteaa, että valvonnan huomio tulisi kiinnittää lisenssijärjestelmän ulkopuoliseen rahapelimarkkinaan.

Traffic Lab pitää tärkeänä, että rahapelien valvonnan resurssit turvataan. Lisäksi Traffic Lab toteaa kannattavansa valvontaviranomaisen monipuolisia toimivaltuuksia.

54–66 § - Ei lausuntoja.

Urheilusektori

Yleistä valvonnasta

Jääkiekon SM-liiga Oy ja **Suomen Jääkiekkoliitto ry** katsovat, että valvonnan huomio tulisi kiinnittää lisenssijärjestelmän ulkopuoliseen rahapelimarkkinaan.

54–66 § - Ei lausuntoja.

6. Rahapelilain 6 luku – Valvontamaksu

Luvussa kuusi ehdotetaan säädettäväksi valvontamaksun määräytymisestä, sen määrittämisestä sekä viivästyskorosta ja perimisestä ulosottoin.

Yhteenveto

Valvontamaksuja koskevan 6 luvun osalta lausuntopalaute koski pääasiassa maksujen määrää, niiden suuruuden muuttamista sekä maksujen määrän vaikutuksia toimilupamarkkinalle hakeutumiseen. Useassa lausunnossa todettiin, että valvontamaksua tulisi voida korottaa tarvittaessa. Lisäksi katsottiin, että valvontamaksujen suuruudesta ei tulisi säätää rahapelilaisissa, vaan asetuksessa. Yksinoikeustoimiluvan haltijan maksamien valvontamaksujen määrää ehdotettiin muutettavaksi. Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota myös siihen, että esityksessä ehdotetut rajat eivät kata tasasummia. Lisäksi lausuntopalautteessa tuotiin esiin, että korkeat valvontamaksut ja muu kokonaisuusmaksutaakka (verot, lupamaksu) yhdistettynä sääntelyyn sisältyviin tiukkoihin rajoituksiin ovat omiaan vähentämään toimiluvan hakemisen houkuttelevuutta.

Lisäksi lausunnoista nousi esiin toive, että valintaa veron ja julkisoikeudellisen maksun välillä perusteltaisiin tarkemmin esityksessä. Esiin nousi myös ehdotus siitä, että valvontaviranomaisen tulisi voida sopia valvontamaksun perimistehtävien keskittämisestä esimerkiksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen (Palkeet). Lausuntopalautteessa myös toivottiin, että lakiin lisättäisiin tieto toimilupahakemusten käsittelymaksun suuruudesta.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

68–71 §

VM toteaa lausunnossaan, että valintaa veron ja julkisoikeudellisen maksun välillä tulisi perustella esityksessä.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

68–71 §

AVIt tuovat esiin, että Lupa- ja valvontaviraston tulisi voida sopia valvontamaksun perimistehtävien keskittämisestä esimerkiksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen (Palkeet).

Poliisihallitus katsoo, että valvontamaksua tulisi voida korottaa tarvittaessa. Lisäksi se toteaa, että valvonnan rahoitus tulisi turvata valvontamaksujen ja toimilupamaksujen määrästä riippumatta, ja että valvontamaksujen tulisi perustua valtion maksuperustelakiin. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan valvontamaksujen suuruudesta tulisi vähintäänkin säätää asetuksella eikä rahapelilaisissa. Poliisihallitus esittää lisäksi muutoksia valvontamaksujen määriin yksinoikeustoimiluvan osalta, ja

ehdottaa että laissa säädettäisiin valvontamaksun määrän päivittämismekanismista sekä niihin tehtävistä inflaatiokorotuksista.

Rahapelialan toimijat

68–71 §

PAF katsoo, että valvontamaksu ei saa ylittää valvontaviranomaiselle aiheutuvia todellisia kustannuksia. Valvontamaksun tulee myös olla kohtuullinen suhteessa lisenssinhaltijan pelikatteeseen, jotta se ei vaikuttaisi markkinoille tuloon. Lisäksi PAF ehdottaa käsitteen spelbidraget muuttamista käsitteeksi spelöverskott.

Polar Limited toteaa, että valvontamaksut ovat korkeat ja kokonaismaksutaakka (verot, lupamaksu) yhdistettynä sääntelyyn sisältyviin tiukkoihin rajoituksiin ovat omiaan vähentämään toimiluvan hakemisen houkuttelevuutta ja siten laskemaan kanavointiastetta.

Muut yritykset

68–71 §

Commit Oy:n näkemyksen mukaan valvontamaksujen suuruudesta tulisi säätää asetuksella eikä rahapelilaissa. Lisäksi Commit Oy kiinnittää huomiota siihen, että rajat ehdotuksessa eivät kata tasasummia. Commit Oy myös ehdottaa, että lakiin lisättäisiin toimilupahakemusten käsittelymaksu.

Myös **Nordic Law Oy** katsoo, että esityksessä tulisi antaa arvio kansallisen hakemusmaksun suuruudesta.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

68–71 §

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että valvontamaksua tulisi voida korottaa tarvittaessa.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

68–71 §

EHYT ry ja **Peluuri** katsovat, että valvontamaksua tulisi voida korottaa tarvittaessa.

Lisäksi **EHYT ry** ehdottaa, että toimiluvanhaltijaa, joka ei kykene toimittamaan valvontamaksun määräämistä varten tarvittavia tietoja, ei tulisi ottaa mukaan rahapelijärjestelmään.

Media-ala

68–71 § - Ei lausuntoja.

Urheilusektori

68–71 § - Ei lausuntoja.

7. Rahapelilain 7 luku – Rahapelitoiminnan ja -markkinoinnin kieltäminen

Luvussa seitsemän ehdotetaan säädettäväksi rahapelitoimintaa koskevista kielloista, rahapelien toimeenpanon ja markkinoinnin kieltämisestä sekä uhkasakon tuomitsemisesta rahapelin toimeenpanijan vaihtuessa.

Yhteenveto

Rahapelitoiminnan ja -markkinoinnin kieltämistä koskevan 7 luvun osalta lausunnot koskivat muun muassa uhkasakon tuomitsemisen mahdollisuutta kieltopäätöksen yhteydessä, uhkasakkojen tuomitsemisen viranomaisvaikutuksia ja kryptovarojen käytön kieltä. Lausunnoista nousi esiin toive,

että valvontaviranomainen nykyisen arpajaislain sääntelyä vastaavasti myös jatkossa tuomitsemaan kieltopäätöksessä asetetun uhkasakon. Lisäksi toivottiin selvennettäväksi, kuinka paljon uhkasakkoja lopulta asetettaisiin ja tuomittaisiin maksettavaksi, ja kuinka suuri työmäärä siitä seuraisi Oikeusrekisterikeskukselle. Kryptovarojen käytön kieltä ja vastustettiin että kannatettiin lausunnoissa. Lisäksi lausunnoista nousi esiin muutamia täydennys- ja tarkennusehdotuksia luvun pykäliin ja niiden perusteluihin, kuten tarve selventää missä tilanteissa valvontaviranomainen voisi määrätä 73 §:n mukaisen 12 kk:n markkinointikiellon, ja tarve lisätä 73 §:n perusteluihin viittaus avoimen internetin asetukseen. Lisäksi lausunnoista nousi esiin toive, että 73 §:n muotoilua selvennettäisiin siten, että ”elinkeinonharjoittaja, joka markkinoi pelejä” ei pitäisi sisällään toimiluvanhaltijan markkinointia julkaisevaa tahoa, kuten mediayhtiötä.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

72–73 § - Ei lausuntoja.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

72 §

Poliisihallitus ehdottaa, että pykälän 2 momentin 6 kohtaan tulisi lisätä myös muut rahapelien muodot kuin kasinopelit ja raha-automaatit. Esityksen mukaan ei ole kiellettyä tarjota tilaa esimerkiksi luvattomien vedonlyöntipelien tarjoamiseen.

73 §

ORK nostaa esiin, että esitysluonnos ei sisällä arvioita siitä, kuinka paljon uhkasakkoja asetettaisiin ja lopulta tuomittaisiin maksettavaksi vuositasolla, eli kuinka paljon vaikuttaa ORK:n työmäärään.

Poliisihallitus toteaa, että valvontaviranomaisen tulee pystyä jatkossakin tuomitsemaan kieltopäätöksessä asetettu uhkasakko, jos rahapelien toimeenpanossa tai markkinoinnissa on rikottu ehdotetun 72 §:n kieltä. Lisäksi Poliisihallitus nostaa esiin, että järjestelmän ulkopuolisen rahapelitarjonnan ja -markkinoinnin tehokkaan torjunnan toteuttamiseksi valvontaviranomaiselle säädetty toimivaltuus uhkasakon tuomitsemiseksi maksettavaksi on välttämätön.

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) ehdottaa pykälän 5 momenttia täsmennettäväksi valvontaviranomaisen luettelossa pitämien toimijoiden yksilöintitietojen sekä 78 §:n nojalla estettävien verkotunnusten osalta. Lisäksi Traficom ehdottaa, että esityksen perusteluissa viitattaisiin avoimen internetin asetukseen todeten, että ehdotuksen kaltaisten lainsäädäntöön perustuvien verkkoliikenteen estoa koskevien välttämättömien määräysten voidaan katsoa olevan linjassa myös EU:n avoimen internetin asetuksen (2015/2120) kanssa.

Rahapelialan toimijat

72 §

ATG katsoo, että 72 §:n viittaus 3 §:ään on todennäköisesti virheellinen, koska 3 § sisältää ainoastaan määritelmiä eikä siinä säädetä rahapelitoiminnan toimeenpanotavoista.

Suomen Pokerinpelaajat ry toteaa, että kryptovarojen käytön kieltäminen ei vaikuta perustellulta.

Veikkaus Oy katsoo, että pykälän 2 momentin 5 kohtaa tulisi täydentää siten, että se sisältäisi myös ilman toimiluvanhaltijan lupaa tapahtuvan rahapelin markkinointia koskevan kiellon.

73 §

Rahapeliala ry toteaa, että esityksessä on selvennettävä missä tilanteessa valvontaviranomainen voisi määrätä 73 §:n mukaisen 12 kk markkinointikiellon, jota olisi myös mahdollisuus jatkaa. Esityksessä ei ole määritelty vakavuusastetta tai kynnystä, mikä johtaa oikeudellisen epävarmuuteen ja siten suhteettomiin toimiin.

Muut yritykset

72 §

Membrane Finance Oy ja **Nordic Law Oy** toteavat, että kryptovarojen käyttö rahapelaamisessa tulee sallia, ja ehdotus on etenkin sähkörahatokenien osalta suoraan EU:n teknologianeutraalisuuden periaatteen vastainen.

73 § - Ei lausuntoja.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Ei lausuntoja.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

72 §

Peluuri ja **SOSTE** pitävät tärkeänä, että pykälässä rahapeliin rinnastetaan kryptovaroilla tapahtuva pelaaminen.

73 § - Ei lausuntoja.

Media-ala

72 § - Ei lausuntoja.

73 §

Sanoma Media Finland Oy katsoo, että kiellon määräämisen edellytyksenä tulisi olla, että rikkomus on tahallista, jatkuvaa eikä toimija ole kehotuksesta huolimatta muuttanut toimintaansa. Lisäksi Sanoma Media Finland Oy toteaa, että lain kohdan muotoilua tulee selventää siten, että ”elinkeinonharjoittaja, joka markkinoi pelejä” tarkoittaisi nimenomaisesti tällaisia toimijoita eikä esimerkiksi toimiluvanvanhaltijan markkinointia julkaisevaa tahoa, kuten mediayhtiötä. Julkaisevan tahon osalta riittävä toimenpide on lain 79 §:ään ehdotettu poistomääräys.

Urheilusektori

Ei lausuntoja.

Yksityishenkilöt

Ei lausuntoja.

8. Rahapelilain 8 luku – Maksuliikenteen ja verkkoliikenteen estäminen ja verkkosisällön poistaminen

Luvassa kahdeksan ehdotetaan säädettäväksi muun muassa maksutapahtumien käynnistämisen ja toteuttamisen kieltämisestä, verkkoliikenteen estämisestä ja valvontaviranomaisen oikeudesta antaa poistomääräys.

Yhteenveto

Maksuliikenne- ja verkkoliikenne-estoa ja verkkosisällön poistamista koskevan luvun 8 osalta lausunnot koskivat pääasiassa estojen kannatettavuutta ja käytännön toimivuutta. Estoa sekä kannatettiin että vastustettiin. Lisäksi lausunnoissa ehdotettiin, että järjestelmän ulkopuolisen tarjonnan ja saatavuuden vähentämisen keinovalikoimaa olisi tarpeen täydentää esimerkiksi varoitussivujen avulla.

Maksuliikenne-estoa koskevan 75 §:n osalta todettiin, että estot ovat nykyisessä muodossaan tehotomia, ja niiden toteuttaminen uuden rahapelilain kontekstissa aiheuttaisi pankeille lisäkustannuksia. Lausunnoissa esitettiin, että maksuliikenne-estojen toimivuus edellyttäisi kategorista maksuliikenne-

estoa, ja nykyisin rahapeliyhtiön on mahdollista kiertää maksuestoa ohjaamalla maksuliikenne yhtiön sisar- tai tytäryhtiölle. Lisäksi tuotiin esiin, että maksuliikenne-estoa koskeva aikaisempi vastaava sääntely on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä katsottu olevan ristiriidassa perustuslain 15 §:ssä turvatuksi omaisuuspuolelta. Lisäksi todettiin, että maksuliikenne-estoa koskeva sääntely on ongelmallinen Ahvenanmaan itsehallintolain näkökulmasta; maksutapahtumia ei saa estää, jos pelaajan kotipaikka on Ahvenanmaalla tai hän on Ahvenanmaalla taikka Ahvenanmaan lainkäyttövaltaan kuuluvilla aluksilla. Lausunnoissa katsottiin, että maksuliikenne-estojen tulisi ehdotetun sijasta kohdistua kaikkeen järjestelmän ulkopuoliseen rahapelaamiseen, ja esitykseen tulisi lisätä eston kohteeksi myös pelaajille saapuvien maksujen estämisen. Lausuntopalautteessa myös nostettiin esiin kysymys siitä, kohdistuisiko kryptovarojen käytön kieltä kryptovaroja käyttäviin maksupalveluntarjoajiin, ja mitä se tarkoittaisi unionin sisällä toimivien maksupalveluntarjoajien yhdenvertaisuuden kannalta.

Maksuliikenne-estoa koskevaan pykälään esitettiin myös muita täydennysehdotuksia. Ensinnäkin toivottiin, että erityistapaukset, joissa 75 §:n mukaista säännöstä olisi käytettävä, määriteltäisiin selkeästi, ja että valvontaviranomaisen ilmoitukseksi voitaisiin katsoa rahapeliyhtiön poistaminen 73 §:n 5 momentin mukaiselta maksuliikenne-estolistalta. Epäselvänä pidettiin sitä, missä määrin maksuoperaattoreiden on ilmoitettava käyttämiensä maksupalvelujen tarjoajien tunnistetiedot. Edelleen toivottiin, että esityksessä todettaisiin selkeästi, että valvontaviranomainen on vastuussa tilanteista, joissa se estää maksutapahtumat väärin perusteella.

Tiedonsaantia maksupalveluntarjoajalta koskevaa 77 §:ää ehdotettiin täsmennettäväksi tietojen saamisen kynnyksen osalta sekä siten, että säännöksestä kävisi selkeästi ilmi tiedonsaantioikeuden edellyttävän valvontaviranomaisen pyyntöä. Lisäksi pykälää toivottiin täydennettäväksi vastaamaan nykyisen arpajaislain 62 n §:n sanamuotoa, niin että tiedonsaantioikeus koskisi vain sellaisia tietoja, jotka löytyvät pankkien järjestelmistä.

Verkkoliikenne-estoa koskevan 78 §:n osalta lausunnoissa nousi esiin ensinnäkin sääntelyn haasteellisuus Ahvenanmaan itsehallintolain näkökulmasta, jos verkkosivuja, verkkoliikennettä ja erilaisia rajapintoja estetään henkilöiltä, joiden kotipaikka on Ahvenanmaalla, tai henkilöiltä, jotka ovat Ahvenanmaalla tai Ahvenanmaan lainkäyttövaltaan kuuluvilla aluksilla.

Lisäksi 78 §:ää koskevissa lausunnoissa esitettiin erilaisia täsmennyksiä pykälään. Useassa lausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että esitys ei pidä sisällään menettelytapoja verkkoliikenne-estojen käytännön toteuttamiseksi. Verkkoliikenne-estojen toimivuuden katsottiin myös joidenkin lausunnonantajien mukaan edellyttävän kuulemisvelvoitteen poistamista. Lausunnoista myös nousi esiin, että pykälän perusteluihin tulisi lisätä, että valvontaviranomaisen ilmoitukseksi katsotaan rahapeliyhtiön poistaminen 73 §:n 5 momentin mukaiselta listalta. Lisäksi nousi esiin ehdotus, jonka mukaan tuomioistuimen tulisi määrätä estot täytäntöönpantavaksi. Lisäksi lausunnoissa esitettiin näkemyksiä sekä sen puolesta että vastaan, että verkkoyrityksillä tulisi olla velvollisuus seurata aktiivisesti kyseistä listaa ja toimia listassa tapahtuvien muutosten edellyttämällä tavalla. DNS-estoa pidettiin toimivimpana ratkaisuna verkkoliikenne-estojen toteuttamiselle. Lausuntopalautteessa myös kiinnitettiin huomiota siihen, että teleyrityksillä tulisi aina olla oikeus täysimääräiseen korvaukseen kaikista kustannuksista, jotka aiheutuvat viranomaisten avustamisesta.

Pykälään esitettiin tehtäväksi myös muutamia teknisiä täsmennyksiä, kuten verkkoyrityksen korjaaminen internetyhteyspalveluntarjoajaksi, ja ilmaisun ”julkaiseminen estettävällä sivustolla” muuttaminen ”ohjaamiseksi korvaavalle sivustolle”, jolla vaaditut tiedot näytetään. Lisäksi lausuntopalautteessa ehdotettiin, että valvontaviranomainen julkaisisi yllä mainitun korvaavan sivuston.

Verkkosisällön poistamista koskevan 79 §:n osalta lausunnot koskivat täsmennysehdotuksia pykälän terminologiaan, poistomääräyksen antamista koskevaan menettelyyn sekä poistomääräyksen noudattamatta jättämisen sanktiointiin. Ensinnäkin lausuntopalautteessa todettiin, että kynnys toimivaltuuksien käyttöön on huomattavasti matalammalla kuin muissa vastaavissa säädöksissä. Lisäksi lausunnoissa katsottiin, että pykälää tulisi täsmentää sen osalta, miten ja millaisissa tilanteissa poistomääräystä voitaisiin käytännössä soveltaa valvontaviranomaisen antaman kiellon jälkeen ja miten se eroaisi kiellossa asetetuista velvoitteista. Samoin tulisi täydentää sitä, miten palauttamistoimenpiteitä sovelletaan, jos todetaan, että asiaa koskevaa lakia on noudatettu. Lisäksi lausuntopalautteessa katsottiin, että myös väliaikaisiin päätöksiin tulisi kohdistua kuulemismahdollisuus ja oikeus hakea muutosta. Esiin myös nousi, että poistomääräyksen noudattamatta jättämisen tulisi olla selkeästi sanktioitu.

Teknisempinä muutosehdotuksina esitettiin "verkkotunnuksen poistamisen käytöstä" muuttamista "verkkotunnuksen poistamiseksi verkkotunnusrekisteristä". Samoin nostettiin esiin, että valvontaviranomaisen tulisi voida antaa ainoastaan 79 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu päätös väliaikaisena.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

Yleistä ehdotetuista estoista ja verkkosisällön poistamisesta

STM katsoo, että järjestelmän ulkopuolisen tarjonnan ja saatavuuden vähentämisen keinovalikoimaa olisi tarpeen täydentää jatkovalmistelussa tai myöhemmin rahapelilain uudistamisessa. Yksi tällainen keino voisi olla varoitussivut.

75–76 § - Ei lausuntoja.

77 §

OM katsoo, että tiedonsaantia maksupalveluntarjoajalta koskevaa säännöstä tarpeen täsmentää jatkovalmistelussa (välttämättömyys- vai tarpeellisuusedellytys). Lisäksi tulisi täsmentää säännöstä myös siltä osin, että säännöksestä kävisi selkeästi ilmi tiedonsaantioikeuden edellyttävän valvontaviranomaisen pyyntöä (vähintään perusteluissa). OM pitää lisäksi tarpeellisena, että tietosisältöä arvioidaan tarkemmin, jotta ei jäisi epäselväksi, koskeeko tiedonsaantioikeus esimerkiksi valtiosääntöoikeudellisesti arkaluonteisia tietoja.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Yleistä ehdotetuista estoista ja verkkosisällön poistamisesta

Poliisihallitus katsoo, että esityksen mukaisia maksuliikenne- ja verkkoliikenne-estoja ei tulisi säätää. Maksuliikenne-estojen toimivuus edellyttäisi esimerkiksi Norjassa käytössä olevaa kategorista maksuliikenne-estoa kaikille järjestelmän ulkopuolisille toimijoille. Nykyisin ei esim. voida velvoittaa maksupalveluntarjoajia estämään sisar- tai tytäryhtiölle kohdistuvaa maksuliikennettä, koska annettu kielto ei kohdistu kyseiseen yhtiöön. Verkkoliikenne-estojen toimivuus edellyttäisi puolestaan kuulemisveloitteen poistamista, jotta sivustot voidaan estää nopeasti ja silloinkin, kun niitä ylläpitävä taho ei ole tiedossa.

75 §

Fiva toteaa, että mikäli estoja aiotaan määrätä, tulisi valvontaviranomaisen esimerkiksi laatia joidenkin vuosien jälkeen arvio, millaisena estojen tosiasiallinen vaikutus nähdään.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo, että maksutapahtumia ei saa estää, jos pelaajan kotipaikka on Ahvenanmaalla tai hän on Ahvenanmaalla taikka Ahvenanmaan lainkäyttövaltaan kuuluvilla aluksilla. Ainoa keino toteuttaa maksuestoa koskeva sääntely on yksilön jäljittäminen ja sijaintitieto. Tämä on kuitenkin selkeästi kyseenalaista yksityiselämän suojan näkökulmasta. Omaisuuden suojan perusteella Ahvenanmaan maakunnan hallitus suhtautuu myös erittäin epäilevästi siihen, että ehdotettu rahapelilain 75 §:n sääntely pelaajia koskevasta maksuestojärjestelmästä olisi perustuslain mukaista silloin, kun järjestelmän ulkopuolinen pelaaminen ei ole rangaistavaa.

Poliisihallitus toteaa, että esityksen mukaisia maksuliikenne-estoja ei tulisi säätää. Maksuliikenne-estojen tulisi ehdotetun sijasta kohdistua kaikkeen järjestelmän ulkopuoliseen rahapelaamiseen. Poliisihallitus ehdottaa 75 §:ään lisättäväksi pelaajille saapuvien maksujen estämisen. Lisäksi Poliisihallitus ehdottaa maksuliikenne-estojen osalta lain esitöihin lisättäväksi 73 §:n 3 momentin osalta, että Poliisihallituksen ilmoitukseksi katsotaan rahapeliyhtiön poistaminen 73 §:n 5 momentin mukaiselta maksuliikenne-estolistalta.

76–77 § - Ei lausuntoja.

78 §

Ahvenanmaan maakunnan hallitus toteaa, että verkkosivuja, verkkoliikennettä ja erilaisia rajapintoja ei saa estää henkilöiltä, joiden kotipaikka on Ahvenanmaalla, eikä henkilöiltä, jotka ovat Ahvenanmaalla tai Ahvenanmaan lainkäyttövaltaan kuuluvilla aluksilla. Valtakunta ei voi ottaa käyttöön sääntelyä, joka vaikuttaa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön oikeuteen harjoittaa elinkeinoa Ahvenanmaalla tai rajoittaa sitä. Ahvenanmaan maakunnan hallitus painottaa, että ehdotettu sääntely on ristiriidassa itsehallintolain kanssa ja rajoittaa selkeästi sekä elinkeinon harjoittamista että sananvapautta Ahvenanmaalla, koska säännöksessä viitataan Suomeen. Muotoilu sisältää virheellisesti Ahvenanmaan lainkäyttöalueen rahapelitoiminnan osalta.

Poliisihallitus ehdottaa lain esitöihin lisättäväksi 78 §:n 2 momentin osalta, että Poliisihallituksen ilmoitukseksi katsotaan rahapeliyhtiön poistaminen 73 §:n 5 momentin mukaiselta listalta. Poliisihallitus katsoo, että verkkoyrityksillä on velvollisuus seurata aktiivisesti kyseistä listaa ja toimia listassa tapahtuvien muutosten edellyttämällä tavalla.

Traficom kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että verkkotunnusestot toteuttaa käyttäjän internetyhteyspalveluntarjoaja, ei sähköisen viestinnän palveluista annetun lain tarkoittama verkkoyritys. Lisäksi Traficom nostaa esiin, että kyseinen toimija ei voi julkaista mitään estettävällä sivustolla. Sen sijaan käyttäjä voidaan ohjata korvaavalle sivustolle, jolla vaaditut tiedot näytetään. Säännöksen sanamuotoa voitaisiin muuttaa seuraavasti: ”Internetyhteyspalvelun tarjoajan on ohjattava käyttäjä estettävän sivun sijaan sivulle, jolla käyttäjälle näytetään vähintään seuraavat tiedot...”. Traficom ehdottaa harkittavaksi, voisiko valvontaviranomainen julkaista yllä mainitun sivun, jolle teleyritykset ohjaisivat estetyille sivustoille pyrkivät käyttäjät. Näin voitaisiin varmistaa helpoiten tietojen yhdenmukaisuus ja oikeellisuus.

79 §

KKV toteaa, että poistomääräyksen noudattamatta jättämisen tulisi olla selkeästi sanktioitu.

Poliisihallitus katsoo, että poistomääräystä tulisi täsmentää, mm. miten ja millaisissa tilanteissa poistomääräystä voitaisiin käytännössä soveltaa valvontaviranomaisen antaman kiellon jälkeen ja miten se eroaisi kiellossa asetetuista velvoitteista. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan poistomääräystä ei voitaisi soveltaa tilanteisiin, joissa lainvastaista toimintaa toteuttavia tahoja, kuten rahapeliin markkinointia koskevia affiliate-sivustoja tarjoavia toimijoita, ei voida luotettavasti tunnistaa tai selvittää.

Traficom ehdottaa, että 79 §:n 1 momentin 2 kohtaa täsmennetään siten, että valvontaviranomainen voisi määrätä verkkotunnusrekisterin ylläpitäjän tai verkkotunnusvälittäjän poistamaan ”verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä”.

Lisäksi virasto ehdottaa, että 79 § 2 momenttia muutettaisiin siten, että valvontaviranomainen voi antaa ainoastaan 79 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen väliaikaisena.

Rahapelialan toimijat

75 §

Asianajotoimisto Legal Gaming Oy ja **Kindred Group** nostavat lausunnoissaan esiin maksuestojen tehottomuuden. Lisäksi ne toteavat lausunnoissaan, että perustuslakivaliokunta on ehdotettua maksuliikenne-estoa koskevan vastaavan sääntelyn olevan ristiriidassa perustuslain 15 §:ssä turvattuun omaisuudensuojan kanssa.

Rahapeliala ry vaatii, että erityistapaukset, joissa tätä säännöstä olisi käytettävä, on määriteltävä selkeästi. Lisäksi Rahapeliala ry toteaa, että epäselvää on myös se, missä määrin maksuoperaattoreiden on ilmoitettava käyttämiensä maksupalvelujen tarjoajien tunnistetiedot. Rahapeliala ry:n näkemyksen mukaan on kohtuutonta, että valvontaviranomainen ei olisi vastuussa omasta toiminnastaan tapauksissa, jossa se tulee estäneeksi maksutapahtumat väärin perustein, ja tämä epäkohta tulisi korjata esityksessä.

Suomen Urheiluvendonlyöjät ry toteaa, että saapuvan maksuliikenteen esto tulisi poistaa. Esityksessä ei ole kyetty esittämään yksikäsitteisiä perusteluja, miksi näin voimakas toimi voitaisiin ottaa käyttöön.

76–78 § - Ei lausuntoja.

79 §

Rahapeliala ry toteaa, että esityksen perusteella on epäselvää, mihin erityisolosuhteisiin ja rikkomuksiin säännöstä sovelletaan sekä miten kuulemisesta huolehditaan. Myös väliaikaisiin päätöksiin tulee kohdistua kuulemismahdollisuus ja oikeus hakea muutosta. Pykälässä ei myöskään mainita, miten palauttamistoimenpiteitä sovelletaan, jos todetaan, että asiaa koskevaa lakia on noudatettu.

Muut yritykset

75 §

Brite Payments toteaa, että maksuestot ovat osoittautuneet kaikilla markkinoilla, joilla niitä on määrätty, myös Ruotsissa, hyvin tehottomiksi, kalliiksi ja vaikeasti valvottaviksi. Maksuestoja ei ole mielekästä jättää lakiin.

Membrane Finance Oy nostaa esiin, kohdistuisiko kryptovarojen käytön kieltö kryptovaroja ”varoina” käytäviin maksupalveluntarjoajiin. Jos vastaus on myönteinen, asettaisi se unionin sisällä toimivat maksupalveluntarjoajat toisistaan poikkeavaan asemaan sisämarkkinoilla, jolloin luonnokseen sisällytettyjä perusteluja kyseiselle kiellolle ei voitaisi mitenkään pitää sellaisenaan riittävinä.

76–79 § - Ei lausuntoja.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Yleistä estoista ja verkkosisällön poistamisesta

STM/Rahapeliien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä toteaa, että järjestelmän ulkopuolisen tarjonnan ja saatavuuden vähentämisen keinovalikoimaa olisi tarpeen täydentää jatkovalmistelussa tai myöhemmin rahapelilain uudistamisessa. Yksi tällainen keino voisi olla varoitussivut. Lisäksi olisi tarpeen arvioida, olisiko järjestelmän ulkopuolinen pelaaminen mahdollista tai tarpeen kieltää.

Peluuri toteaa lausunnessaan, että uudessa järjestelmässä tulee varmistaa kansalaisten riittävä informointi siitä, mikä on järjestelmän sisällä tapahtuvaa pelaamista ja mikä ei, sekä siitä millaisia vaikutuksia tällä on esim. haittariskeihin ja kuluttajasuojaan.

75–77 § - Ei lausuntoja.

78 §

Helsingin yliopisto/CEACG kannattaa uutena keinona verkkoliikenne-estoja. Estojen tehokkuutta tukisi edelleen nk. landing pages –malli (tiedotussivu, jolla kuluttajaa informoidaan siitä, miksi verkkoliikenne on estynyt).

79 § - Ei lausuntoja.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Yleistä estoista ja verkkosisällön poistamisesta

THL ja **EHYT ry** toteavat, että järjestelmän ulkopuolisen tarjonnan ja saatavuuden vähentämisen keinovalikoimaa olisi tarpeen täydentää jatkovalmistelussa tai myöhemmin rahapelilain uudistamisessa. Yksi tällainen keino voisi olla varoitussivut.

Finanssiala ry esittää, että maksuliikenne-estoista luovutaan tehottomana keinona estää kiellettyä rahapelitoimintaa. Rahapelilakiin ehdotetut lisäykset aiheuttavat pankeille päivitystarpeita ja siten lisäkustannuksia. Hyöty suhteessa kustannuksiin on osoittautunut olemattomaksi.

75–76 § - Ei lausuntoja.

77 §

Finanssiala ry toteaa, että jos maksuliikenne-estot tulevat osaksi uutta rahapelilakia, tiedonsaantia maksupalveluntarjoajalta koskevaa 77 §:ää tulisi muokata nykyisen arpajaislain 62 n §:n mukaiseksi ”Tiedonsaantioikeus koskee seuraavia tietoja, jos ne ovat palveluntarjoajien järjestelmistä saatavilla”. Pankit voivat toimittaa valvovalle viranomaiselle vain sellaisia tietoja, jotka löytyvät niiden järjestelmistä.

78 §

EK ja FiCom ry nostavat esiin, että verkkoyritystä ei ole määritelty esityksessä, eikä vastaavaa termiä käytetä missään estotoimenpiteitä edellyttävässä muussa lainsäädännössä. Lisäksi esityksestä puuttuu kokonaan säännökset siitä, miten verkkoliikenne-estot pannaan täytäntöön. EK:n ja FiCom ry:n näkemyksen mukaan estomääräysten on tultava tuomioistuimelta eikä operaattoreilla ei voi olla velvollisuutta seurata muuttuvia listoja, vaan viranomaisen tulee ilmoittaa niille kaikista muutoksista. EK ja FiCom ry toteavat myös, että mikäli verkkoliikennettä halutaan estää, DNS-estot, joissa poistetaan vaaditut nimipalvelujärjestelmän osoitteet nimipalvelimelta, ovat suositeltavin tapa. Lausunnoissa nostettiin myös esiin, että yksilöintitietojen osalta ei ole määritelty, että luettelossa täytyisi pitää esimerkiksi verkkoliikenteen estojen toteuttamisen kannalta välttämättömiä luvattomien toimijoiden IP-osoitteita tai domain-nimiä. EK ja FiCom ry pitävät myös tärkeänä, että verkkoyritysten vastuulla ei ole laatia itse varoitustekstiä, vaan varoitussivun sisällön täytyy tulla viranomaiselta. Lausunnoissa myös todetaan, että ehdotettu sääntely on perusoikeuksien vastaista, ja että operaattoreilla tulee olla riittävä aika toteuttaa verkkoliikenne-estot.

FiCom ry toteaa edelleen, että teleyrityksillä tulee aina olla oikeus täysimääräiseen korvaukseen kaikista kustannuksista, jotka aiheutuvat viranomaisten avustamisesta. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 299 §:n mukaan teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus yksinomaan viranomaisen avustamiseksi hankittujen järjestelmien, laitteistojen ja ohjelmistojen investoinneista ja ylläpidosta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. FiCom ry katsoo, että kustannusten korvauksen sääntelyä tulee muuttaa siten, että teleyrityksillä on aina oikeus täysimääräiseen korvaukseen kaikista viranomaisten avustamisesta aiheutuneista kustannuksista, myös henkilötyön osalta.

Palta ry nostaa lausunnossaan esiin, että luonnoksen termistö ja käsitteet poikkeavat vastaavanlaisesta muusta sääntelystä ja verkkoliikenteen estojen käytännön toteuttamiseksi luonnoksessa puuttuvat menettelytavat. Lisäksi toimijoilla tulee aina olla oikeus täysimääräiseen korvaukseen kaikista kustannuksista, jotka aiheutuvat viranomaisten avustamisesta.

79 §

EHYT ry toteaa, että perusteluissa mainittu sovelluslupaluupalveluntarjoaja olisi hyvä mainita myös itse lakipykälässä.

FiCom ry katsoo, että kynnys toimivaltuuksien käyttöön on huomattavasti matalammalla kuin muissa vastaavissa säädöksissä. Kuulemista koskeva säännös on myös ristiriitainen. Tilanteessa, jossa valvontaviranomainen on jo käyttänyt muita toimivaltuuksiaan, muuhun palveluntarjoajaan kuin rahapelilakia rikkovaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön, kohdistuva määräys ei voi olla ajallisesti enää niin kiireellinen, etteikö määräyksen viimesijaiselle saajalle voisi varata tilaisuutta tulla kuulluksi.

Media-ala

Ei lausuntoja.

Urheilusektori

75 §

Ei lausuntoja.

76–79 §- Ei lausuntoja.

Yksityishenkilöt

75 §

Yksityishenkilö 4 toteaa, että maksuliikenne-estojen toimivuus edellyttäisi esimerkiksi Norjassa käytössä olevaa kategorista maksuliikenne-estoa kaikille järjestelmän ulkopuolisille toimijoille.

76–77 § - Ei lausuntoja.

78 §

Yksityishenkilö 4 katsoo, että verkkoliikenne-estojen toimivuus edellyttäisi kuulemisvelvoitteen poistamista, jotta sivustot voidaan estää nopeasti ja silloinkin, kun niitä ylläpitävä taho ei ole tiedossa.

79 § - Ei lausuntoja.

9. Rahapelilain 9 luku – Seuraamukset

Luvussa yhdeksän ehdotetaan säädettäväksi erilaisista seuraamuksista.

Yhteenveto

Seuraamusmaksuja koskevan 9 luvun osalta lausuntopalautteessa nousi esiin erilaisia täsmennystarpeita koskien toimiluvan peruuttamista, rike- ja seuraamusmaksuja ja hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistamista. Ensinnäkin lausunnoissa todettiin, että seuraamusmaksua koskevan 85 §:n mukaiset teot tai laiminlyönnit vaikuttaisivat osin olevan täysin vastaavia kuin tietyt rahapelirikkomuksena, rahapelirikoksena tai arpajaisrikoksena rangaistavaksi säädetyt teot tai laiminlyönnit, vaikka esityksessä tulee välttää hallinnollisia sanktioita ja rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevan sääntelyn päällekkäisyyttä huomioiden kaksoisrangaistavuuden kieltä. Lisäksi lausunnoissa katsottiin, että päätösten julkistamista koskeva seuraamus on kansallisessa lainsäädännössä epätyypillinen ja asiamiehiin kohdistuva sanktiouhka vaikuttaa kohtuuttomalta.

Lisäksi nostettiin esiin, että esityksen säätämisyjärjestysjaksossa tulisi käsitellä sitä, miksi esitykseen sisältyy mainitut seuraamusmaksuja koskevat säännösehdotukset, ja onko päätösten julkistamista koskeva seuraamus oikeudellisesti hyväksyttävä. Lisäksi lausuntopalautteessa nostettiin esiin ehdotus uuden rikoksista ilmoittamisvelvollisuutta koskevan säännöksen lisäämisestä seuraamuksia koskevaan lukuun.

Toimiluvan peruuttamista koskevan 80 §:n osalta lausuntopalautteessa nousi esiin mm. selvennystarpeet pykälän tarkemmasta soveltamisesta osana valvontaviranomaisen valvontatoimintaa ja peruuttamiskynnyksen tarkempaa määrittelyä. Esityksessä toivottiin ensinnäkin selvennettäväksi, voiko valvontaviranomainen selvittää ehdotetun 80 §:n perusteella toimilupien edellytysten täyttymistä ja ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneen toimiluvanhaltijan edustajan luotettavuutta toimilupien voimassa ollessa. Lisäksi esitettiin toive, että toimilupa tulisi voida peruuttaa välittömästi seuraamusmaksun määräämisen tai kieltopäätöksen jälkeen, jos toimiluvanhaltija jatkaa markkinointisääntösten rikkomista. Lisäksi toivottiin selvennettäväksi, riittääkö tahallisuuden täyttymiseen selkeä huolimattomuus vai vaaditaanko siihen tosiasiallista tarkoitusta.

Seuraamuksia koskevia pykäläiä toivottiin täydennettäväksi seuraamusten korottomuuden osalta. Lisäksi nostettiin esiin, että esitykseen tulisi lisätä säännös rikemaksun vanhentumisesta ja rikemaksun raukeamisesta maksuvelvollisen kuollessa sekä lisätä esityksen perusteluihin tieto rikemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta. Seuraamusmaksua koskevaan säännökseen toivottiin myös lisäyksen maininta siitä, että seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos toimiluvanhaltija, elinkeinonharjoittaja tai luonnollinen henkilö on kohtuullisessa ajassa korjannut toimintaansa. Esityksessä toivottiin myös huomioitavaksi, että seuraamusmaksua määrättäessä tulee huomioida toimiluvanhaltijan ensisijainen vastuu markkinoinnista.

Lisäksi toivottiin täsmennettäväksi, onko seuraamusmaksun määräämättä jättämistä koskevan 89 §:n 3 momentti velvoittava vai onko viranomaisella harkintavaltaa seuraamusmaksun määräämisessä, jos asiassa on jo määrätty uhkasakko. Ehdotetun hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistamista koskevan 93 §:n osalta todettiin, että jatkovalmistelussa olisi soveltuvilta osin huomioitava perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö koskien henkilötietojen julkaisemista yleisessä tietoverkossa.

Rahapelirikkomusta koskevan 94 §:n osalta lausuntopalautteessa todettiin, että pykälän perusteluja olisi asianmukaista täydentää selostamalla onko rangaistavuuden alassa tapahtunut muutoksia suhteessa voimassa olevaan arpajaislakiin. Lisäksi ehdotettiin, että pykälän mukaista syyksiluettavuuden astetta koskevaa kysymystä olisi perusteltua arvioida jatkovalmistelussa. Lisäksi pykälässä käytetty termistö ehdotettiin tarkistaa ja tarvittavilta osin yhdenmukaistettavaksi esityksen muissa pykälissä käytetyn termistön kanssa.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

Yleistä seuraamuksista

OM toteaa, että sääntämisjärjestysjaksossa tulisi käsitellä sitä, miksi esitykseen sisältyy mainitut seuraamusmaksuja koskevat säännösehdotukset.

80 §

VM toivoo esityksessä tarkennettavan, voiko valvontaviranomainen seurata oma-aloitteisesti toimilupien edellytysten täyttymistä niiden voimassaolon aikana.

81–85 §

OM katsoo, että sääntely vaikuttaa jättävän avoimeksi sen, miten valvontaviranomaisen tulee toimia havaitessaan rangaistavaksi säädetyn teon tai laiminlyönnin. Sikäli kuin valvontaviranomaiselle olisi perusteltua osoittaa velvollisuus ilmoittaa rikoksesta ja ilmoitusvelvollisuutta koskeva poikkeus, asiasta tulisi säätää rahapelilaisissa nimenomaisesti (vrt. esim. ympäristönsuojelulain (527/2014) 188 §).

OM nostaa esiin, että lainsäädännössä tulee välttää hallinnollisia sanktioita ja rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevan sääntelyn päällekkäisyyttä huomioiden kaksoisrangaistavuuden kieltö, ja 85 §:n mukaiset teot tai laiminlyönnit vaikuttaisivat osin olevan täysin vastaavia kuin tietyt rahapelirikkomuksena, rahapelirikoksena tai arpajaisrikoksena rangaistavaksi säädetyt teot tai laiminlyönnit. Vaikuttaa siten olevan epäselvää, milloin samasta teosta tai laiminlyönnistä tulee määrätä seuraamusmaksu ja milloin rangaistus. Teot tai laiminlyönnit, jotka olisivat rahapelirikkomuksena rangaistavia rahapelilain 94 §:n mukaisesti, vaikuttaisivat kuuluvan myös niiden rikkomusten joukkoon, joista lain 85 §:n mukaisesti voitaisiin määrätä seuraamusmaksu.

86–92 §

Ei lausuntoja.

93 §

OM katsoo, että säännöksen ja sen perusteluiden perusteella pykälän soveltamiseen liittyisi henkilötietojen käsittelyä ja julkaisemista. Siksi sitä olisi jatkovalmistelussa arvioitava yleisen tietosuoja-asetuksen liikkumavaran kannalta. Jatkovalmistelussa olisi soveltuvilta osin huomioitava perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö koskien henkilötietojen julkaisemista yleisessä tietoverkossa. Lisäksi **OM** toteaa, että seuraamus on kansallisessa lainsäädännössä epätyypillinen. Sääntämisjärjestysperusteluissa ei ole perusteltu tämän seuraamuksen käyttöönottoa tarkemmin. Jatkovalmistelussa sääntämisjärjestysjaksoa on syytä täydentää arvioinnilla kyseisen hallinnollisen seuraamuksen oikeudellisesta hyväksyttävyydestä.

94 §

OM toteaa, että säännöskohtaisten perusteluiden mukaan rikkomussäännökset vastaisivat ”pääosin” voimassa olevan arpajaislain 64 §:n rahapelitoimintaan liittyviä kohtia 1, 2, 3, 7 ja 8. Säännöskohtaisia perusteluja olisi asianmukaista täydentää selostamalla, miltä osin säännökset eivät vastaa mainittuja arpajaislain säännöksiä. Jos rangaistavuuden alassa tapahtuisi muutoksia, nämä on tarpeen tuoda perusteluissa esiin. Lisäksi OM nostaa esiin, että huolimatta voimassa olevassa sääntelyssä syyksiluettavuuden asteen osalta omaksutusta ratkaisusta kokonaisuudistuksen yhteydessä olisi perusteltua arvioida syyksiluettavuuden astetta koskevaa kysymystä eli sitä, onko edelleen perusteltua säätää rangaistavaksi myös huolimattomuudesta tehdyt teot (vrt. törkeä huolimattomuus) ja mitkä tekijät mahdollisesti edelleen perustelevat tällaista ratkaisua. OM kiinnittää huomiota myös esityksessä käytettyyn termistöön, ja ehdottaa sen tarkistettavaksi ja tarvittavilta osin yhdenmukaistettavaksi:

- Esitysluonnoksen 94 §:n 2 kohdassa viitataan ”rahapelien” ikärajaan, kun taas 24 §:n, johon kohdassa viitataan, otsikko on ”rahapelaamisen” ikäraja.
- Esitysluonnoksen 94 §:n 3 kohdassa viitataan ”erityiseen pelisaliin”, kun taas 39 §:n 1 momentissa, johon kohdassa viitataan, mainitaan ”pelisali”. Lisäksi ko. kohdassa viitataan sekä yksinoikeustoimiluvan haltijaan että toimiluvan haltijaan. 39 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa pykälän 1 ja 2 momentin osalta viitataan vain yksinoikeustoimiluvan haltijaan.
- Esitysluonnoksen 94 §:n 5 kohdassa viitataan ”rahaliikenteen valvontalaitteeseen”, kun taas viitatus 37 §:n otsikko on ”raha-automaattien rahaliikenteen valvontalaite”.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Yleistä seuraamuksista

Ei lausuntoja.

80 §

ORK toivoo esityksessä selvennettävän, voiko valvontaviranomainen selvittää ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneen toimiluvan haltijan edustajan luotettavuutta ehdotetun 80 §:n perusteella myös luvan voimassa ollessa.

Poliisihallitus katsoo, että toimilupa tulee voida peruuttaa välittömästi seuraamusmaksun määräämisen tai kieltopäätöksen jälkeen, jos toimiluvan haltija jatkaa markkinointisäännösten rikkomista. Tahallisuuden arviointi ja näyttäminen 80 §:n 3 momentin mukaisesti voi olla haastavaa. Poliisihallitus toivoo esityksessä selvennettäväksi, riittääkö tahallisuuden täyttymiseen selkeä huolimattomuus vai vaaditaanko tosiasiallista tarkoitusta.

81–85 §

ORK toteaa, että seuraamusten korottomuus tulisi lisätä erikseen perustelutekstiin molempien seuraamusten osalta. Lisäksi 84 §:ään tulisi lisätä säännös rikemaksun vanhentumisesta ja rikemaksun raukeamisesta maksuvelvollisen kuollessa.

86–87 § - Ei lausuntoja.

88–91 §

ORK toteaa 88 §:n osalta, että myös rikemaksun osalta ainakin säännöskohtaisiin perusteluihin tulisi kirjata tieto rikemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta. Lisäksi ORK esittää, että ehdotetun 88 §:n 3 momentti siirrettäisiin 91 §:n yhteyteen, joka on otsikoitu ”seuraamusmaksun täytäntöönpano ja raukeaminen”.

Rahapelialan toimijat

Yleistä seuraamuksista

Ei lausuntoja.

80–88 § - Ei lausuntoja.

89 §

Veikkaus Oy toteaa, että 89 §:n 3 momentin osalta on tarkennettava, onko se velvoittava vai onko viranomaisella harkintavaltaa seuraamusmaksun määräämisessä, jos asiassa on jo määrätty uhkasakko (ristiriita pykälän ja perusteluiden osalta).

90–93 § - Ei lausuntoja.

94 §

Veikkaus Oy viittaa raha-automaattien valvontalaitetta koskevaan 37 §:ään ja pelikasino- ja pelipaikkapelaamista koskeva rajoituksia koskevaan 39 §:ää ja niihin liittyviin Veikkauksen esittämiin muutosesityksiin, ja toteaa, että jos kyseisiä pykäläiä muutettaisiin Veikkauksen esityksen mukaisesti, myös rahapelirikkomusta koskevaa pykälää tulisi muuttaa vastaavasti.

Muut yritykset

Ei lausuntoja.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Yleistä seuraamuksista

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa on selvitettävä mahdollisuutta kehittää portaittainen malli, jossa sakkomaksut (rike ja seuraamusmaksut) kiristyisivät huomattavasti uusista rikkomuksista, ja jossa toimiluvan menettäminen olisi todellinen uhka.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Yleistä seuraamuksista

Ei lausuntoja.

80–84 § - Ei lausuntoja.

85–86 §

Päivittäistavarakauppa ry toteaa, että liikevaihtoon perustuva seuraamusmaksu ja rikkomusmaksun alaraja 10 000 on asiamiesten kannalta kohtuuton ja niitä tulee laskea.

EK katsoo, että asiamiesten osalta seuraamusmaksun määrä ei voi perustua liikevaihtoon, vaan seuraamusmaksun määrän tulee olla etukäteen vaihteluvälillä euromääräisesti määritelty ja suhteellisuusperiaatteen mukainen. Jatkovalmistelussa tulee arvioida, tarvitaanko seuraamusmaksua asiamiesten osalta.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry katsoo samalla tavoin, että asiamiehiin kohdistuva sanktiouhka on kohtuuton ja asiamiesten mahdollisesta seuraamusmaksusta tulee säätää erikseen.

97–94 § - Ei lausuntoja.

Media-ala

Yleistä seuraamuksista

Ei lausuntoja.

80–84 § - Ei lausuntoja.

85 §

Sanoma Media Finland Oy ehdottaa, että 85 §:n 1 momentti muutetaan muotoon ”seuraamusmaksu voidaan määrätä sille toimiluvanhaltijalle, elinkeinonharjoittajalle tai luonnolliselle henkilölle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö, eikä kohtuullisessa ajassa ole korjannut toimintaansa...”. Sanoma Media Finland Oy myös katsoo, että seuraamusmaksua määrättäessä tulee lisäksi huomioida toimiluvanhaltijan ensisijainen vastuu markkinoinnista.

86–94 § - Ei lausuntoja.

Urheilusektori

Ei lausuntoja.

Yksityishenkilöt

Ei lausuntoja.

10. Rahapelilain 10 luku – Valtionavustukset pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Luvussa kymmenen ehdotetaan säädettäväksi avustettavasta toiminnasta, valtionapuviranomaisesta ja määrärahan käyttösuunnitelmasta.

Yhteenveto

Pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen myönnettävien valtionavustusten (luku 10) osalta lausuntopalaute koski pääasiassa avustusten laajentamista koskemaan myös muuta pelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistyötä (järjestörahoitus) ja rahoituksen riittävyttä. Lisäksi ehdotettiin, että jatkovalmistelussa selvitettäisiin mahdollisuutta kerätä toimiluvanhaltijoilta haittamaksu ja rahoittaa tällä järjestötyötä, tai rahoittaa rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämisen kokonaisuus siten, että rahapelihaittojen ehkäisyyn ja korjaamiseen käytettävät varat määriteltäisiin suoraan prosenttiosuutena toimiluvanhaltijan valtiolle suorittamasta korvauksesta. Lisäksi lausunnoista nousi esiin joitakin teknisempiä muutostarpeita käytettyyn terminologiaan.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

STM katsoo, että valtion on varmistettava pelihaittatyötä tekeville viranomaisille/julkishallinnolle riittävä rahoitus mm. tarveperusteisesti kasvavien asiakasmäärien ja hyvinvointialueiden tukemisen mahdollistamiseksi ja järjestelmä uudistusten vaikutusten tutkimiseksi. Erityinen panostus tarvitaan, kun siirrytään uuteen järjestelmään.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

AVIt, Kainuun hyvinvointialue, Kanta-Hämeen hyvinvointialue, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ja **THL** katsovat, että valtion on varmistettava pelihaittatyötä tekeville viranomaisille/julkishallinnolle riittävä rahoitus mm. tarveperusteisesti kasvavien asiakasmäärien ja hyvinvointialueiden tukemisen mahdollistamiseksi ja järjestelmä uudistusten vaikutusten tutkimiseksi. Erityinen panostus tarvitaan, kun siirrytään uuteen järjestelmään.

AVIt pitävät myös tärkeänä, että pelihaittatyössä on selkeytettävä roolit hyvinvointialueiden, kuntien, rahapeli-toimijoiden ja kolmannen sektorin välillä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue toteaa, että rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämisen kokonaisuuden turvaaminen voitaisiin turvata siten, että rahapelihaittojen ehkäisyyn ja korjaamiseen käytettävät varat määriteltäisiin suoraan prosenttiosuutena toimiluvanhaltijan valtiolle suorittamasta korvauksesta.

THL nostaa esiin, että perustelutekstissä todetaan aluetyön avustuskokonaisuudessa ”tuettaisiin hyvinvointialueita lakisääteisten palvelujen järjestämisessä”. Kyseeseen tulee kuitenkin palvelujen järjestämisen kehittämisen tuki, ei rahoitustuki lakisääteiseen järjestämistehtävään.

Rahapelialan toimijat

Ei lausuntoja.

Muut yritykset

Ei lausuntoja.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Helsingin yliopisto/CEACG ehdottaa arvioitavaksi voidaanko 96 §:n mukaista rahoitusta laajentaa koskemaan myös muuta pelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistyötä (järjestörahoitus).

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi selvittää mahdollisuutta kerätä uuden järjestelmän alkuvuosina toimiluvanhaltijoilta valvontamaksun ohella erillinen haittamaksu ja rahoittaa tällä järjestötyötä.

Peluuri katsoo, että sähköisten anonymien pelihaittapalveluiden saatavuus on turvattava ja saatavuutta parannettava ja tämä vaatii nykyisten resurssien kasvattamista.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Alkoholitutkimussäätiö, EHYT ry, Peluuri, Sovatek-säätiö, Takuusäätiö sr. ja SOSTE katsovat, että valtion on varmistettava pelihaittatyötä tekeville viranomaisille/julkishallinnolle riittävä rahoitus mm. tarveperusteisesti kasvavien asiakasmäärien ja hyvinvointialueiden tukemisen mahdollistamiseksi ja järjestelmä uudistusten vaikutusten tutkimiseksi. Erityinen panostus tarvitaan, kun siirrytään uuteen järjestelmään.

A-klinikkasäätiö, EHYT ry, MIELI ry, Peluuri, Sovatek-säätiö ja SOSTE ehdottavat arvioitavaksi voidaanko 96 §:n mukaista rahoitusta laajentaa koskemaan myös muuta pelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistyötä (järjestörahoitus).

Takuusäätiö sr. ja SOSTE toteavat, että rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen kokonaisuuden turvaaminen voitaisiin turvata siten, että rahapelihaittojen ehkäisyyn ja korjaamiseen käytettävät varat määriteltäisiin suoraan prosenttiosuutena toimiluvanhaltijan valtiolle suorittamasta korvauksesta.

MIELI ry katsoo, että aiottu 5 miljoonan euron panostus pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen ei todennäköisesti ole riittävää. **Sovatek-säätiö** puolestaan katsoo, että edes nykyinen kuuden miljoonan euron taso ei ehkä ole riittävä.

Media-ala

Ei lausuntoja.

Urheilusektori

Ei lausuntoja.

Yksityishenkilöt

Yksityishenkilö 4 katsoo, että Peli poikki -ohjelma ja muut peliongelman hoitoon rinnastettavat ohjelmat tulisi siirtää julkisen terveydenhuollon yhteyteen. Lisäksi yksityishenkilö 4 ehdottaa, että aluetyön avustuskokonaisuus tulisi muuttaa valtakunnallisen työn avustuskokonaisuudeksi ja sen päätaoiteeksi rahapelaamisen ja peliongelmien ennaltaehkäisy.

11. Rahapelilain 11 luku – Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä

Luvussa yksitoista ehdotetaan säädettäväksi muun muassa pelihaittarekisteristä sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä sosiaali- ja terveysministeriön tiedonsaantioikeudesta.

Yhteenveto

Lausunnoissa kiinnitettiin huomioita ehdotetun sääntelyn ja henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn väliseen suhteeseen ja kehoitettiin arvioimaan sääntelyn tarpeellisuutta ja hyväksyttävyyttä vielä tietosuojalainsäädäntö ja perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö huomioiden. Lausunnoista nousi esiin myös näkemys, että ehdotettu sääntely antaisi THL:lle melko pitkälle meneviä tiedonsaantioikeuksia, joita tulisi vielä tarkastella jatkovalmistelussa. Lisäksi lausunnoista nousi esiin kysymys, miksi tutkimuskäyttöön luovitettavia tietoja koskevan säännöksen osalta henkilötietojen suojaa koskeva yleislainsäädäntö ei ole riittävää säännöksellä tavoitellun oikeustilan saavuttamiseksi. Tiedonsaantioikeuksia koskevan sääntelyn osalta esiin nostettiin myös se, rikos- ja sakkorekisterin tiedot ovat salassa pidettäviä myös julkisuuslain 24 §:n 1 mom. 28 kohdassa säädetyksi, eikä niitä tule luovuttaa edelleen kolmannelle taholle.

Lausunnoissa korostettiin myös tarvetta kehittää arviointiryhmän asemaa valvontaviranomaista konsultoivana elimenä. Lisäksi nousi esiin ehdotus, että pelitoimintojen valvontaan ja tutkimiseen olisi olemassa vain yksi viranomainen. Lisäksi lausunnoista nousi esiin joitain täsmennystarpeita tiedonsaantioikeuksien sisältöjä koskien.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

100–104 §

OM nostaa 101 §:n osalta esiin, että tietojen käsittelyn teknisestä toteutustavasta riippumatta, rekisterien yhteydessä tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn tulisi tapahtua henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn mukaisesti. Erityisesti jos rekisterien tietoja käsiteltäisiin samassa tietojärjestelmässä, on varmistuttava yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan mukaisten henkilötietojen käsittelyä koskevien periaatteiden, kuten 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisen käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteen toteutumisesta. OM nostaa myös esiin, että 101 §:ssä säännöksessä olisi selvyuden vuoksi tarpeen käyttää THL:stä rekisterinpitäjän käsitettä. Lisäksi OM toteaa, että 101 §:n 2 momentin ja 102 §:n 3 momentin henkilötietojen käsittelyä koskevan säännösten tarpeellisuutta tulee vielä arvioida. Tarpeellisuus tulee perustella huomioiden PeVL:n lausuntokäytäntöön perustuva edellytys erityislainsäädännön välttämättömyydestä; miksi voimassa olevaa henkilötietojen suojaa koskeva yleislainsäädäntöä ei voitaisi tältä osin pitää riittävänä. Edelleen OM toteaa lausunnossaan, että 101 ja 102 §:n mukaiset säännökset tulee arvioida yleisen tietosuoja-asetuksen liikkumavaran valossa, mutta OM:n näkemyksen mukaan liikkumavara-arviota ei vaikuta sisältävän esitysluonnokseen.

OM toteaa 103 §:n osalta, että henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteeksi on arvioitu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, koska käsittely olisi tarpeen ministeriön lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. OM:n näkemyksen mukaan käsittelyn oikeusperustetta koskevaa arviota olisi tarkennettava jatkovalmistelussa, sillä esitysluonnoksen mukaisessa arvioissa jää epäselväksi, minkä lakisääteisen velvoitteen noudattamisesta olisi kyse ja olisiko kyseessä oleva velvoite riittävän täsmällinen luodakseen perustan velvoitteen edellyttämälle henkilötietojen käsittelylle.

OM toteaa 104 §:n osalta, että tulisi arvioida, olisiko THL:n osalta mahdollista soveltaa esitysluonnoksen 104 §:n sijasta julkisuuslain 28 §:n mukaista tutkimuslupamenettelyä. Esityksessä tulisi perustella, miksi THL:n kohdalla ei tukeuduta julkisuuslain mukaiseen yleissääntelyyn. Perusteluista tulisi käydä ilmi, millä perusteella kyse on salassapidettävistä tiedoista. Esityksessä tulisi myös perustella miksi henkilötietojen suojaa koskeva yleislainsäädäntö ei ole riittävää säännöksellä tavoitellun oikeustilan saavuttamiseksi ja miksi kyseinen säännös on katsottu perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön edellyttämällä tavalla välttämättömäksi.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

100–104 §

KKV toteaa 104 §:n osalta, että rahapeliyhtiöiltä kerätyn datan hyödyntäminen tulisi mahdollistaa myös KKV:lle tutkimuskäyttöön.

OKV toteaa, että ehdotettu 102 § antaisi THL:lle melko pitkälle meneviä tiedonsaantioikeuksia. OKV esittää, että pykälän muotoilua tulisi tarkistaa.

ORK toteaa, että pelihaittarekisterissä käsiteltäisiin osittain samoja tietoja kuin lupa- ja valvontarekisterissä, ja että THL:n tutkimusaineistoon saatettaisiin yhdistää myös tietoja rikostuomioista. ORK nostaa esiin, että rikosrekisterilain 11 §:n mukaan tuomioistuin tai muu viranomainen ei saa luovuttaa rikosrekisterin otetta tai siihen sisältyvää tietoa muulle kuin sen asian asianosaiselle, jonka käsittelyä varten ote on saatu, tai toiselle saman asian käsittelyyn osallistuvalla tuomioistuimelle tai viranomaiselle. Rikos- ja sakkorekisterin tiedot ovat salassa pidettäviä myös julkisuuslain 24 §:n 1 mom. 28 kohdassa säädetysti, eikä niitä tule luovuttaa edelleen kolmannelle taholle.

Verohallinto toteaa, että säännöskohtaisissa perusteluissa on viitattu Verohallinnon tulotietoihin. THL:stä annetussa laissa ei ole kuitenkaan säädetty THL:n oikeudesta saada Verohallinnolta salassa pidettäviä tietoja. Verohallinto luovuttaa verotustietoja ja tulorekisteritietoja Tilastokeskukselle, jolla on oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja tilastointia varten toiselle tilastoviranomaiselle, jollainen THL on tilastolain 2 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla. Verohallinnon käsityksen mukaan tulotiedoilla viitataan THL:n voimassa olevan lainsäädännön nojalla jo saamiin tietoihin.

Rahapelialan toimijat

100–104 §

PAF toteaa, että tiedonsaantioikeus on laaja, ja että käsite ”välttämättömät henkilötiedot” on epäselvä.

Playtech esittää, että pelitoimintojen valvontaan ja tutkimiseen olisi olemassa vain yksi viranomainen ja lisäksi tulisi määrittää selkeä yhteistyö toimivaltaisten sääntelyelinten välille kaksinkertaisen työn tai tähän liittyvien ristiriitaisten toimien välttämiseksi.

Muut yritykset

100–104 §

Commit Oy nostaa esiin, että 102 §:n perusteluissa on sanottu, että THL:llä on oikeus saada tietoja myös valvontaviranomaiselta, mutta tätä ei mainita varsinaisessa pykälässä.

Eventio Group Oy nostaa esiin, että ministeriön ja vapaaehtoisjärjestöjen roolitukset tulee tehdä tarkoin, että turhalla päällekkäisyydeltä ja byrokratialta ja turhilta kustannuksilta vältytään.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

100–104 §

Helsingin yliopisto/CEACG katsoo, että arviointiryhmän asemaa tulisi edelleen kehittää ja vahvistaa valvovaa viranomaista konsultoivana elimenä CEACG toteaa, että arviointiryhmän työn lakisääteinen jatkaminen myös uudessa järjestelmässä on erittäin tärkeää. Lisäksi CEACG katsoo, että pelaajia koskevan tiedon ohella on tärkeää myös kerätä tietoja yhtiöiden toiminnasta ja strategiasta. Lisäksi CEACG toteaa, että valvontaviranomaisen tulisi aktiivisesti seurata merkkejä mahdollisesta haitallisesta pelikulutuksesta ja pelitarjonnasta. CEACG:n mukaan esityksessä tulisi selvittää miten vastuut huolenpitovelvollisuudesta ja sen toteuttamisesta jakautuvat peliyhtiöiden ja viranomaisen välille.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

100–104 §

A-klinikkasäätiö toteaa tiedonsaantia koskevien 101–104 §:ien osalta, että tiedonsaannin tulisi koskea myös pelaajien itse asettamia pelikieltoja.

EHYT ry esittää, että valvontaviranomaisen tulisi myös jatkossa konsultoida arviointiryhmää säännöllisesti rahapelijärjestelmään liittyvissä haittariskiasioissa, ja että THL:ää pitää resursoida merkittävästi pelihaittarekisteriä koskevan tehtävän suorittamiseksi. Lisäksi EHYT ry katsoo, että 104 § on tarpeen, jotta rahapelaamisaineistot saadaan tutkimuskäyttöön ja niiden perusteella voidaan julkaista tuloksia.

Media-ala

Ei lausuntoja.

Urheilusektori

Ei lausuntoja.

Yksityishenkilöt

Ei lausuntoja.

12. Rahapelilain 12 luku – Muutoksenhaku

Luvussa kaksitoista ehdotetaan säädettäväksi muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen sekä muutoksenhausta oikaisuvaatimuksesta saatuun päätökseen, markkinakieltoon ja seuraamusmaksuun.

Yhteenveto

Muutoksenhakua koskevan 12 luvun osalta lausuntopalautteessa kiinnitettiin pääasiassa huomiota sääntelyn selkeyteen ja esitettiin täydennys ehdotuksia muutoksenhakua koskeviin säännöksiin ja niiden perusteluihin. Lausuntopalautteessa todettiin, että sääntely on tällä hetkellä vaikeasti ymmärrettävää ja sitä tulisi selkeyttää. Lisäksi lausuntopalautteessa todettiin, että jatkovalmistelussa on syytä arvioida valvontamaksuasioissa toimivaltaisen hallinto-oikeuden rajaamisen tarpeellisuutta.

Esitystä tulisi myös täydentää kuvaamalla perusteluissa, että markkinointikiellon osalta muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen valituslupaa edellyttäen korkeimpaan oikeuteen. Lisäksi lausuntopalautteesta nousi esiin toive, että esityksen perusteluissa selostettaisiin, että asian selvitysvelvollisuus sekä vastuu oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta jakautuvat eri tavalla markkinaoikeudellisessa asiassa kuin viranomaisten päätöksiin kohdistuvassa muutoksenhausta yleensä. Oikeusturvan toteuttaminen osittain siviiliprosessuaalisessa järjestyksessä saattaisi käytännössä merkitä sitä, ettei markkinaoikeus voisi uudelleenmuotoilla markkinointikieltoa toisin kuin hallintolainkäytön järjestyksessä käsiteltävissä asioissa, ja tähän tulisi ottaa nimenomaisesti kantaa perusteluissa. Edelleen esitystä toivottiin täydennettäväksi perustelemalla miksi uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saisi hakea muutosta. Lisäksi lausuntopalautteessa katsottiin, että esityksessä tulisi arvioida uhkasakon muutoksenhakusääntelyä suhteessa uhkasakkolakiin.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

105–108 §

OM toteaa 106 §:n osalta, että jatkovalmistelussa on syytä arvioida valvontamaksuasioissa toimivaltaisen hallinto-oikeuden rajaamisen tarpeellisuutta ja suhdetta HOL:n 8 ja 10 §:stä ilmeneviin valitus-tietä koskeviin yleissäännöksiin sekä varmistaa, että valvontamaksua koskevien valitusasioiden kes-kittämisen resurssivaikutukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Lisäksi **OM** esittää 107 §:n osalta, että esityksessä ei ole tuotu esiin sitä, että markkinointikiellon osalta muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen ohjautuu oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain (OKMaOL) 7 luvun 4 §:n nojalla valituslupaa edellyttäen korkeimpaan oikeuteen.

OM kiinnittää huomiota myös siihen, että muun ohella asian selvitysvelvollisuus sekä vastuu oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta jakautuvat eri tavalla markkinaoikeuden soveltuvin osin siviiliprosessuaalisessa järjestyksessä (OKMaOL 5:17) käsittelemässä markkinaoikeudellisessa asiassa kuin viranomaisten päätöksiin kohdistuvassa muutoksenhaussa yleensä. Tätä olisi hyvä kuvata selvyyden vuoksi ehdotetun 107 §:n perusteluissa. Lisäksi OM kiinnittää huomiota siihen, että oikeusturvan toteuttaminen osittain siviiliprosessuaalisessa järjestyksessä saattaisi käytännössä merkitä sitä, ettei markkinaoikeus voisi uudelleenmuotoilla markkinointikieltoa toisin kuin hallintolainkäytön järjestyksessä käsiteltävissä asioissa, ja tähän tulisi ottaa nimenomaisesti kantaa perusteluissa.

OM:n näkemyksen mukaan esityksessä tulisi myös täydentää perustelut sille, miksi uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei 1 momentissa säädetyllä tavalla saisi hakea muutosta. Lisäksi tulisi arvioida uhkasakon muutoksenhakusäätelyä suhteessa uhkasakkolakiin. OM toteaa edelleen 107 §:n osalta, että pykälän 1 momentissa viitataan paitsi markkinoinnin kieltoon myös ”markkinoinnin ja toimeenpanon kieltoon”. Toimeenpanokieltota koskeva muutoksenhaku ohjautuisi kuitenkin 73 §:n perustelujen ja 105 §:n nojalla yleisiin hallintotuomioistuimiin. Säännösmuotoilua on tarpeen korjata.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

105–108 §

Markkinaoikeus esittää, että 12 luvun sääntelyä täsmennettäisiin, koska se on tällä hetkellä vaikeasti ymmärrettävää.

Rahapelialan toimijat

105–108 §

Rahapeliala ry katsoo, että muutoksenhakua maksuliikenne-estopäätökseen ei ole kuvattu riittäväällä tavalla. Saattaa esiintyä tapauksia, joissa yhteisö, jota ei ole asetettu markkinointikieltoon, saa silti maksunestomääräyksen ja tarvitsee mahdollisuuden valittaa päätöksestä.

Muut yritykset

Ei lausuntoja.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Ei lausuntoja.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

Ei lausuntoja.

Media-ala

Ei lausuntoja.

Urheilusektori

Ei lausuntoja.

Yksityishenkilöt

Ei lausuntoja.

13. Rahapelilain 13 luku – Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Yhteenveto

Voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiä koskevan 13 luvun osalta useat rahapelialan ja median edustajat nostivat lausunnoissaan esiin, että lupajärjestelmän käyttöönottoa tulisi nopeuttaa. Lisäksi useat median edustajat esittivät lausunnoissaan toiveen, että toimiluvanhaltijat voisivat aloittaa toimiluvan saaneiden pelien markkinoinnin sekä yrityksensä brändimarkkinoinnin heti myönteisen toimilupapäätöksen saatuaan, eli jo ennen pelitoiminnan aloittamista.

Lisäksi Veikkaus Oy toivoi esityksen perusteluissa tarkennettavaksi, että Veikkauksen arvion mukaan rahapelijärjestelmän uudistuksen edellyttämät muutostarpeet on toteuttavissa muutaman kuukauden sisällä rahapelilain suunnitellusta voimaantulosta 1.1.2026. Lausuntopalautteessa myös kiinnitettiin huomiota siihen, että Veikkaus Oy:n rahapelien jatkuminen uuden lain voimaantuloajan jälkeen voinee vaatia siirtymäsäännöksiä.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

VNK ehdottaa, että lupajärjestelmän käyttöönottoa nopeutettaisiin. VNK:n näkemyksen mukaan 9 kuukauden siirtymäaika lain voimaantulosta olisi riittävä.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että Veikkaus Oy:n rahapelien jatkuminen uuden lain voimaantuloajan jälkeen voinee vaatia siirtymäsäännöksiä. Lisenssiin siirtyvissä veikkaus-, toto- ja vedonlyöntipeleissä on määräaikaisia kestopelejä ja myös toistaiseksi voimassaolevia tilauspelejä.

Rahapelialan toimijat

ATG, Kindred Group ja Rahapeliala ry katsovat, että lupajärjestelmän käyttöönottoa olisi nopeutettava.

Kindred Group ja Rahapeliala ry katsovat, että laki tulisi pyrkiä saattamaan kokonaisuudessaan voimaan 1.1.2026. ATG:n näkemyksen mukaan uudelleen säännellyt markkinat tulisi avata jo vuoden 2026 alussa tai viimeistään heinäkuussa 2026.

Kindred Group katsoo, että Lupa- ja valvontavirastoa koskevan lainsäädäntöhankkeen mahdollisesti viivästyessä Poliisihallituksen tulee vastata viranomastehtävistä ja uudistus tulisi edetä toimeenpanoon suunnitellusti.

Veikkaus Oy ehdottaa, että esityksen perusteluissa tarkennetaan, että Veikkauksen arvion mukaan rahapelijärjestelmän uudistuksen edellyttämät muutostarpeet on toteuttavissa muutaman kuukauden sisällä rahapelilain suunnitellusta voimaantulosta 1.1.2026.

Muut yritykset

Brite Payments katsoo, että lupajärjestelmän käyttöönottoa olisi nopeutettava.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Ei lausuntoja.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

MTK ja Suomen Hippos ry katsovat, että lupajärjestelmän käyttöönottoa olisi nopeutettava. MTK mukaan voimaantulon tulisi olla mahdollisimman pian, mutta viimeistään vuoden 2026 aikana. Suomen Hippos ry:n mukaan rahapelitoimiluvat tulisi saada voimaan alkuvuoden 2026 aikana.

Media-ala

RadioMedia ry ja Sanoma Media Finland Oy katsovat, että lupajärjestelmän käyttöönottoa olisi nopeutettava. Medialiitto ry, RadioMedia ry, Sanoma Media Finland Oy ja MTV Oy katsovat, että laki tulisi pyrkiä saattamaan kokonaisuudessaan voimaan 1.1.2026.

Medialiitto ry, Ulkomainosliitto, Uutismedian liitto ry, RadioMedia ry, Sanoma Media Finland Oy nostavat lausunnoissaan esiin toiveen, että toimiluvanhaltijoiden tulisi voida aloittaa toimiluvan saaneiden pelien markkinointi sekä yrityksensä brändimarkkinointi heti myönteisen toimilupapäätöksen saatuaan eli jo ennen pelitoiminnan aloittamista 1.1.2027.

Urheilusektori

Ei lausuntoja.

Yksityishenkilöt

Ei lausuntoja.

14. Arpajaislain muutosehdotukset

Yhteenveto

Arpajaislain osalta lausuntopalautteessa ehdotettiin, että hankkeessa tarkasteltaisiin, olisiko arpajaislain muiden kuin rahapelienvälityksen valvontaa koskeva kokonaisuus ja rahankeräysasiat tarkoituksenmukaista siirtää rahapelienvälityksen lisäksi poliisihallinnon ulkopuolelle. Lisäksi tuotiin esiin, että arpajaislakia tulisi muuttaa luopumalla jaottelusta Poliisihallituksen ja poliisilaitosten tehtäviin ja säätää yleisesti poliisiin tehtävistä.

Arpajaislain muuttamista koskevassa lausuntopalautteessa esitettiin myös kysymys siitä, onko arpajaislain 44 §:n 3 momenttiin sisältyvä säännös teknisen rajapinnan avulla tai muutoin sähköisesti luovuttamisesta tarpeellinen, ja voisiko saman pykälän 1 momenttia täsmentää viittaamalla siinä arpajaislain mukaisiin valvontatehtäviin.

Lausunnoissa myös esitettiin, että rahapelilaisissa tulisi säätää voimassa olevaa arpajaislakia vastavasti rahapelienvälityksen neuvottelukunnasta.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

OM esittää, että jatkovalmistelussa on arvioitava, onko 44 §:n 3 momenttiin sisältyvä säännös teknisen rajapinnan avulla tai muutoin sähköisesti luovuttamisesta tarpeellinen vai voisiko toteutuksen sisällyttää säännöskohtaisiin perusteluihin, sillä kyseessä oleva säännös ei ole velvoittava. Lisäksi OM toteaa, että 44 §:n 1 momentin osalta olisi arvioitava, voisiko säännöstä täsmentää viittaamalla siinä esimerkiksi tämän lain mukaisiin valvontatehtäviin.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Poliisihallitus nostaa esiin, että hankkeessa tulisi tarkastella olisiko arpajaislain muiden kuin rahapelienvälityksen valvontaa koskeva kokonaisuus ja rahankeräysasiat tarkoituksenmukaista siirtää poliisihallinnon ulkopuolelle huomioiden myös hallitusohjelman kirjaus siitä, että selvitetään ja siirretään pois poliisilta sellaiset poliisiin tehtävät tai tehtäväalueet, joiden ei ole tarpeen kuulua poliisille. Lisäksi Poliisihallitus toteaa, että arpajaislakia tulisi muuttaa siten, että luovutaan jaottelusta Poliisihallituksen ja poliisilaitosten tehtäviin ja säädetään yleisesti poliisiin tehtävistä. Nykyinen lainsäädäntö estää poliisijärjestelmän kehittämisen tarkoituksenmukaisella tavalla.

Rahapelialan toimijat

Ei lausuntoja.

Muut yritykset

Ei lausuntoja.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Ei lausuntoja.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet

A-klinikkasäätiö, EHYT ry, Peluuri ja SOSTE esittävät, että uudessa rahapelilaisissa on säädettävä rahapeliasioiden neuvottelukunnasta ja asetuksella neuvottelukunnan tarkemmista tehtävistä ja kokoonpanosta.

Media-ala

Ei lausuntoja.

Urheilusektori

Ei lausuntoja.

Yksityishenkilöt

Ei lausuntoja.

15. Muut lakiehdotukset

Yhteenveto

Arpajaisverolakia ja muita verolakeja koskevassa lausuntopalautteessa nostettiin esiin arpajaisveron korotuksesta johtuvat vaikutukset Ahvenanmaan maakuntaan ja siellä toimiviin järjestöihin, ja lisäksi esitettiin tarkistettavaksi itsehallintolaisissa säädetyt tasoituksen laskentaperusteita. Lisäksi otettiin kantaa ehdotetun arpajaisverokannan suuruuteen, jota pidettiin joko sopivana, liian alhaisena tai liian korkeana. Lisäksi ehdotettiin, että haitallisimpia pelejä tarkasteltaisiin omana kokonaisuutenaan ja harkittaisiin niille eri verokantaa kuin muille rahapeleille. Lausuntopalautteessa myös toivottiin, että rahapeliyhtiöiden verotusta koskevien muutosten suhdetta sääntelyn tavoitteisiin ja Suomessa tarjottavien rahapelien määrään arvioitaisiin lisää.

Hyvänä pidettiin ulkopuolisten voittojen muuttumista veronalaiseksi tuloksi järjestelmän ulkopuolisen rahapelien saatavuuden rajoittamisen näkökulmasta. Esiin myös nostettiin, että toimenpiteen vaikutusta lisäisi ns. varoitussivut, joille voidaan lisätä tieto voittojen veronalaisuudesta. Toisaalta taas katsottiin, että ehdotettu verotuskäytäntö on ongelmallinen ja johtaa tuplaverotukseen. Lausuntopalautteessa ehdotettiin, että verotuksen piirissä olevista rahapelivoitoista tulisi saada vähentää voittoihin kohdistuvat panokset ja tappiot, ja että lisenssijärjestelmän ulkopuoliset pelivoitot tulisi verottaa kokonaisuutena verovuositain. Lisäksi lausunnoissa esitettiin joitakin täsmennyksiä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain sanamuotoon ja perustelutekstiin.

Kilpailumanipulaatiota ja rahanpesua koskeva lausuntopalaute piti sisällään useita täydennysehdotuksia rahapelilakiin ja muuhun lainsäädäntöön kilpailumanipulaation ja rahanpesun torjumiseksi. Lausuntopalautteessa ensinnäkin ehdotettiin, että tulosmanipulaation estämiseksi tehtävä suunnitelma tulisi asettaa toimiluvan myöntämisen edellytykseksi, ja että toimilupa voitaisiin peruuttaa silloin, kun toimiluvanhaltija toistuvasti tai vakavasti rikkoo tai laiminlyö rahanpesulain velvoitteita. Lisäksi ehdotettiin, että valvontaviranomainen voisi antaa tarkempia määräyksiä vedonlyöntiin soveltuvista kohteista. Esityksessä toivottiin myös selvennettävän, sijoitetaanko rahapeli-toimijoiden rahanpesulain mukainen valvonta osaksi LVV:n rahanpesuvalvontaa, vai olisiko valvonta oma itsenäinen toimintonsa.

Urheilusektorin edustajien lausuntopalautteessa ehdotettiin, että toimiluvanhakijoille säädettäisiin velvoite antaa lupavaiheessa selvitys sen toimista kilpailumanipulaation ehkäisemiseksi, ja että vuositaisessa toimintakertomuksessa raportoitaisiin suoritettujen toimenpiteiden ja havainnot epäilyttävästä vedonlyönnistä. Lisäksi ehdotettiin, että toimiluvanhaltijoiden tulisi sitoutua toimintaryhmän antamiin linjauksiin, jakaa tietoa sekä auttaa aktiivisesti SUEK:ia ja lajiliittoja manipulaation kitkemiseksi. Tärkeänä pidettiin, että SUEK:in rooli määritellään, ja että viranomaisella olisi oikeus jakaa toimiluvanhaltijoiden ilmoittamia kilpailumanipulaation estämistä koskevat toimenpiteet SUEKille.

Urheilusektorin edustajat ehdottivat vielä, että urheilupetos kriminalisoitaisiin, ja peliyhtiöt osallistuisivat vastuullisuustoimenpiteiden kustannuksiin erillisellä integriteettimaksulla tai pelivaihdosta tietty prosentti jaettaisiin sille lajille, jota pelataan. Lisäksi toivottiin, että Suomi tekisi Euroopan neuvoston urheilukilpailujen manipuloinnin vastaisen yleissopimuksen ratifioinnin edellyttämät muutokset Suomen järjestelmiin ja lainsäädäntöön, ja yleissopimus ratifioitaisiin mahdollisimman pian.

Rikoslain osalta kiinnitettiin huomiota siihen, että rangaistavuuden ala laajenee nykytilaan verrattuna, ja tulisi arvioida, onko rangaistavuuden kytkeminen mainittujen säännösten vastaiseen menettelyyn perusteltua, huomioiden perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset ja niin sanotut kriminalisointiperiaatteet. Lisäksi lausuntopalautteessa tuotiin esiin edellytyksiä blankorangaistussäntelylle.

Lausunnonantajakohtaiset lausunnot

Ministeriöt

Arpajaisverolaki ja muut verolait

MMM pitää tärkeänä esitysluonnoksessa ehdotetun mukaisesti sitä, että lähtökohtana verokannan määrittämisessä on mahdollisimman korkea rahapelien kanavointiaste samalla turvaten riittävä verokertymä, jolla voidaan kattaa myös rahapelihaitoista yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia.

STM toteaa, että esityksen mukaan jatkossa ilman toimilupaa Suomessa pelattavaksi tarjotuista rahapeleistä saadut voitot olisivat jatkossa veronalaisia. Tämä on tärkeä muutos osana järjestelmän ulkopuolisen pelaamisen estämistä. Toimenpiteen vaikutusta lisäisi merkittävästi ns. varoitussivut (landing pages), joille muiden tietojen ohella Ruotsin mallin mukaisesti voitaisiin lisätä tietoa siitä, että voitot järjestelmänulkoiselta ovat veronalaista tuloa.

VM katsoo, että esityksessä tulisi kiinnittää huomiota eräisiin viranomaisten tiedonsaantioikeuksiin. Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 20 §:n 5 kohdan perusteluissa tulisi selvyyden vuoksi mainita ne rahapelilain mukaiset lupa-asiat, joiden käsittelyä varten lainkohdassa tarkoitettujen arpajaisverotuksen tiedot olisivat tarpeen, sekä lainkohdan sanamuodon osalta arvioida tietojen käyttötarvetta myös muussa rahapelilain mukaisessa menettelyssä (esimerkiksi valvonta).

VNK kannattaa luonnoksessa esitettyä 22 prosentin rahapeliveroastetta.

Kilpailumanipulaatio ja rahanpesu

VM toteaa, että rahanpesulain 7 luvun 1 § 2 kohta on muodossa ” [...] sekä 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua elinkeinonharjoittajaa ja yhteisöä, joka välittää osallistumismaksuja ja –ilmoituksia”. Kohtaa on rahanpesulain muutostarpeiden kommentoissa esitetty muutettavaksi siten, että puhuttaisiin elinkeinonharjoittajasta ja yhteisöstä, joka välittää osallistumismaksuja tai – ilmoituksia. Nykyinen pykäläehdotus edellyttäisi, että sama toimija välittäisi sekä maksuja että ilmoituksia.

Rikoslaki

Rikoslakiin ehdotettujen muutosten osalta **OM** toteaa, että blankorangaistussäntelyn valtuusketjujen tulee olla täsmällisiä, rangaistussäntöksen tulee sisältää jonkinlainen sisällöllinen luonnehdinta rangaistusuhan piiriin tulevista teoista, rangaistavuuden edellytykset ilmaisevien aineellisten säännösten tulee olla kirjoitettu rangaistussäntöksiltä vaaditulla tarkkuudella ja nämä säännökset käsitävästä normistosta tulee käydä ilmi myös niiden rikkomisen rangaistavuus (PeVM 25/1994 vp, s. 8/1). Lisäksi on varmistettava, että reunaehdot toteutuvat (ks. erityisesti rikoslain 17 luvun 16 b §:n 6 ja 7 kohdat).

Lisäksi **OM** nostaa esiin, että rahapelilain markkinointia koskevat säännökset olisivat kattavammat voimassa olevaan arpajaislain 14 b §:ään verrattuna, esim. suoramarkkinointikielto ja sponsoroinnista, ja arpajaisrikoksena rangaistavaa voisi siten ilmeisesti olla esimerkiksi rahapelin suoramarkkinoinnin kohdistaminen sellaiseen henkilöön, joka ei ole antanut siihen nimenomaista suostumustaan. Vaikuttaisi siltä, että rangaistavuuden ala laajenee näiltä osin nykytilaan verrattuna, ja tulisi arvioida, onko rangaistavuuden kytkeminen mainittujen säännösten vastaiseen menettelyyn perusteltua, huomioiden perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset ja niin sanotut kriminalisointiperiaatteet (ks. esim. PeVL 23/1997 vp, PeVL 61/2014 vp ja PeVL 9/2016 vp, PeVL 48/2017 vp; ks. myös

Lainkirjoittajan opas, kohta 12.9.2). Lisäksi OM esittää joitakin huomioita termistön tarkentamiseen liittyen.

Viranomaiset, kunnat ja hyvinvointialueet

Arpajaisverolaki ja muut verolait

Ahvenanmaan maakunnan hallitus toteaa, että jos PAF:n tuoton oletetaan pysyvän ennallaan, arpajaisveron korotus kasvattaa verohyvitystä 10 miljoonalla eurolla (12 miljoonasta eurosta 22 miljoonaan euroon). Arpajaisveroprosentin korotus ja yhteisöveron käyttöönotto tarkoittaa, että PAF:n tilittämä voitto pienenee veronkorotuksia vastaavalla määrällä. Seurauksena lienee siten, että PAF:n yhdistyksille maksama tuotto pienenee, kun taas maakunnan itsehallintolain 49 §:n mukainen veronhyvitystuotto vastaavasti kasvaa. Verotasojen tarkistukset eivät ole peruste tasoituserusteen muuttamiselle. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo, että vaikutusten arvioinnista voidaan johtaa, että tasoituserusteen perusteena olevien valtion tulojen arvioidaan alenevan uudistuksen seurauksena. Ahvenanmaan maakunnan hallitus on kiinnittänyt huomiota siihen, että muilta toimijoilta kuin Veikkaus Oy:ltä perittävät lupa- ja valvontamaksut käsitellään valtion talousarviossa nettomääräisinä, joten nämä valtion tulot eivät tule olemaan tasoituserusteen laskennan perusteena. Tältä osin tasoituserusteen laskentaperusteita on syytä tarkistaa.

Edelleen **Ahvenanmaan maakunnan hallitus** toteaa, että esitysehdotuksesta ei voida erikseen päätellä vaikutuksia Ahvenanmaan talouteen, mutta esitykseen sisältyvien tietojen perusteella Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo tasoituserusteen pysyvän laskussa. Ei ole syytä olettaa, että ehdotetulla sääntelyllä olisi tasoituserusteen alentamista lukuun ottamatta rakenteellista kielteistä vaikutusta itsehallinnon sekä yleishyödyllisten ja kolmannen sektorin rahoitukseen Ahvenanmaalla. Ahvenanmaan maakunnan hallitus korostaa, että itsehallintolain 47 §:ssä tarkoitettua perustetta tasoituserusteen tarkistamiseen ei sinänsä ole. Siltä osin kuin tasoituseruste uudistuksen seurauksena pysyvästi heikkenee, Ahvenanmaan maakunnan hallitus näkee sen sijaan tarpeen tarkistaa itsehallintolain 47 §:ssä säädettyjä tasoituserusteen laskentaperusteita.

KKV pitää esitettyä arpajaisverokantaa perusteltuna. KKV toteaa, että ehdotettu arpajaisverokanta vastaa esimerkiksi Ruotsissa käytössä olevaa arpajaisverokantaa ja on samaa suuruusluokkaa useissa muissa Euroopan maissa käytössä olevien arpajaisvero-kantojen kanssa. Arpajaisverokannan vaikutuksista ei KKV:n käsityksen mukaan ole luotettavaa tutkimusnäyttöä. Kanavointiasteeseen vaikuttaa verotuksen ohella kuitenkin moni muukin tekijä, kuten kyseisen maan rahapelisääntely, markkinan koko ja kilpailutilanne sekä fyysisten ja online-rahapeliin osuus kokonaisuudessaan. Tanskan kokemusten perusteella vaikuttaa siltä, että jopa korkeampi verokanta voisi olla mahdollinen ilman, että sillä olisi olennaista kanavointiastetta laskevaa vaikutusta. KKV pitää kuitenkin selvänä, että verotus vaikuttaa peliyhtiöiden kannustimiin hankkia lisenssi. Arpajaisverokantaa ei voi rajata nostaa ilman, että se alkaa vaikuttaa negatiivisesti kanavointiasteeseen ja valtion rahapelimarkkinalta saamiin tuloihin.

Verohallinnolla ei ole huomautettavaa ehdotettujen verosäännösten muotoiluun ja perusteluihin. Verohallinto kiinnittää kuitenkin huomiota kiinteän toimipaikan merkitykseen ulkomaisen yhteisön tuloverotuksen toimittamisessa. Tuloverolain 21 c §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kilpailun avaaminen rahapelitoiminnassa edellyttää, että Suomeen sijoittautuneihin toimiluvanhaltijoihin sovelletaan tuloverotuksessa samoja verotusperiaatteita kuin muiden toimialojen yrityksiin. Tämä koskisi ilmeisesti myös kiinteän toimipaikan merkityksen arvioimista toimiluvanhaltijan tuloverotuksen toimittamisessa.

Lisäksi **Verohallinto** kiinnittää rahapelilain 20 ja 21 §:ään liittyen huomiota siihen, että Verohallinnon kannanotossa 1.1.2024 (VH/6915/00.01.00/2023) Lotto- ja muiden arpajaisvoittojen jakaminen usean henkilön kesken käsitellään tunnistautumisedellytyksen täyttymiseen perustuen sitä, milloin osuus arpajaisvoitosta on saajalleen verovapaa arpajaisvoitto ja milloin lahjaveronalainen lahja tai veronalaista tuloa.

Kilpailumanipulaatio ja rahanpesu

AVIt toteavat, että esitykseen tulee täydentää, sijoitetaanko rahapelitoimijoiden rahanpesulain mukainen valvonta osaksi muuta LVV:n rahanpesuvalvontaa, vai olisiko rahapelitoimijoiden valvonta, ml. rahanpesulain noudattamisen valvonta, viraston oma, itsenäinen toimintonsa.

Fiva toteaa, että rahanpesun estämistä ja pakotteiden noudattamista koskevat esityksen osat ovat melko vaillinaisia johtuen asiaa koskevan Euroopan Unionin sääntelyn tilanteesta. Lisäksi Fiva katsoo, että pohdinta rahanpesun riskien kehityksestä uudessa järjestelmässä vaikuttaa ohuelta.

Keskusrikospoliisi (KRP) katsoo, että rahanpesulain 1 luvun 2 §:n ja 3 §:n sekä 7 luvun 1 §:n muutokset seuraavat välttämättöminä rahapelilaista ja ovat asianmukaisia. Rahanpesulain 3 §:n osalta KRP katsoo, että tulee varmistaa, että rahanpesulain soveltaminen raha-automaatteihin myös pelikasinon ulkopuolella on lakia soveltavien ymmärtämä velvoite. KRP toteaa lausunnossaan pitävänsä välttämättömänä tehostaa rahapelaamiseen liittyvän ja sitä hyväksikäyttävän erityisesti järjestäytyneiden rikollisryhmien tekemien tai näitä hyödyttävien rikosten estämistä, paljastamista ja tutkintaan saattamista. KRP pyrkii omalta osaltaan varmistamaan, että vakavan, järjestäytyneen ja kansainvälisen rikollisuuden torjunnan näkökulma tulee huomioitua rahanpesulainsäädännön kokonaisuudistuksen ja urheilukilpailujen manipulointia koskevan yleissopimuksen ratifioinnin jälkeisen kansallisen implementoinnin yhteydessä. Lisäksi KRP tuo esiin, että se pitää olennaisena perustettavan LVV:n estävää toimintaa ja siihen annettavia resursseja. Ennalta estämisen kustannusten voidaan perustellusti arvioida olevan vähäisemmät kuin rikosten aiheuttamien vahinkojen ja rikosten paljastamisen ja selvittämisen kustannukset.

Poliisihallitus katsoo, että toimilupa tulee voida peruuttaa myös silloin, kun toimiluvanhaltija toistuvasti tai vakavasti rikkoo tai laiminlyö rahanpesulain velvoitteita. Lisäksi Poliisihallitus katsoo, että suunnitelma ja toimintatavat tulosmanipulaation estämiseksi tulisi asettaa osaksi toimiluvanhakijan luotettavuuden ja sopivuuden arviointia ja siten osaksi toimiluvan myöntämisen edellytyksiä. Poliisihallitus katsoo myös, että valvontaviranomaisen tulisi olla mahdollista antaa tarkempia määräyksiä ja rajoituksia vedonlyöntiin soveltuvista kohteista estääkseen kilpailumanipulaatiota erityisesti alemmien sarjojen otteluissa.

Rikoslaki

KRP katsoo, että rikoslain 17 lukuun tehtävät muutokset ovat uuden rahapelilain edellyttämiä ja teknisluonteisia.

Rahapelialan toimijat

Arpajaisverolaki ja muut verolait

FGC katsoo, että säädettävien veroseuraamusten tulisi koskea yhden kalenterivuoden aikana kyseisestä pelaamisesta syntyneitä nettovoittoja, joka tarkoittaa kaikkia pelaajan kalenterivuoden aikana saavutettuja verotuksen piirissä olevia rahapelivoittoja vähennettynä vastaavan ajanjakson kaikilla panoksilla ja tappioilla.

Kindred Group katsoo, että ehdotettu 22 prosentin veroaste on liian korkea ja on ristiriidassa hallitusohjelmassa määritetyn korkean kanavointiasteen kanssa. Verotus on yksi keskeisistä elementeistä, jonka perusteella yhtiöt tekevät päätöksen hakeutua toimiluvallisen markkinan piiriin.

OEG:n ja **OlyBet:n** näkemysten mukaan Suomen tavoittelema kanavointiaste jää tavoitteesta, jos rahapeliverokanta nousee ehdotettua 22 prosentin arpajaisverokantaa korkeammalle. Korkeampi rahapeliverokanta tarkoittaa markkinointiin käytettävän rahoituksen vähenemistä ja siten markkinaosuuksien menetystä.

Rahapeliala ry katsoo, että ehdotettu 22 prosentin arpajaisveroaste on liian korkea markkinan avautuessa, eikä se tule edistämään kanavointiasteen nostamista. Mitä korkeampi veroaste, sitä alhaisemmat ovat kansainvälisten toimijoiden kannustimet hakea toimilupia. Liian korkea veroaste johtaa matalampaan kanavointiasteeseen, kuluttajansuojan heikkenemiseen ja valtion rahoituksen väheneemiseen. Tilannetta, jossa yritykset eivät hae toimilupaa liian korkean veroprosentin vuoksi, tulee ehdottomasti välttää. Tällainen tilanne ei palvelisi uudelle laille asetettuja tavoitteita. Rahapeliala ry huomauttaa, että Ruotsi otti vuonna 2019 käyttöön 18 prosentin arpajaisverokannan osana laajempaa rahapelin sääntelyuudistusta ja nosti verokannan vasta äskettäin 22 prosenttiin kanavoinnin lisääntymisen seurauksena (eli 5 vuotta markkinoiden uudelleensäätelyn jälkeen).

Suomen Pokerinpelaajat ry katsoo, että nettotulon verotus edellyttää tulojen sekä kulujen symmetristä käsittelyä verotuksessa. Ellei vedonlyöjä pysty vähentämään tappiollisia vetojaan, ei voitollinen vedonlyönti ole mahdollista.

Suomen Urheiluviedonlyöjät ry katsoo, että ehdotettu verotuskäytäntö lisenssijärjestelmän ulkopuolelta saatujen pelivoittojen verottamiseksi on kestävä. Se perustuu verottajan absurdiin katsottavaan oletukseen, että voittaminen urheiluviedonlyönnissä perustuisi täysin tuuriin. Verottajan nykylinjauksessa 4/2023 tarkoitetaan sitä, että tappioita ei voi vähentää vetokohtaisesti ETA alueen ulkopuolisille yhtiöille pelattaessa. Ammattiviedonlyöjien voitot perustuvat dataan ja mallintamiseen. Esitetyn verotuskäytännön tilanteessa lisenssijärjestelmän ulkopuolelle pelaaville ammattiviedonlyöjille ehdotettu verotus estäisi elinkeinon täysin. Yhdistyksen lausunnon liitteenä on esimerkit ehdotetun verotuskäytännön vaikutuksesta onnenpelaajan kokonaistappioihin ja peliammattilaisen viedonlyöntituottoihin. On myös selvää, että esityksessä syntyy tuplaverotustilanne. Suomen Urheiluviedonlyöjien näkemyksen mukaan, jos verotuslinjauksessa kirjataan lakiin, olisi erityisesti ammattimaisille rahapelaajille tärkeää, että lisenssijärjestelmän ulkopuoliset pelivoitot verotettaisiin kokonaisuutena verovuositin.

Kilpailumanipulaatio ja rahanpesu

International Betting Integrity Association (IBIA) toteaa, että tehokkain tapa markkinoiden suojaamiseksi on luvanhaltijoiden velvoittaminen seuraamaan markkina- ja asiakastietojaan epäilyttävien toimien tunnistamiseksi ja niistä viranomaisille ilmoittamiseksi. IBIA esittää, että rahapelioperaattoreiden roolia kasvatettaisiin näiden omien kansainvälisten verkostojen hyödyntämisen tunnistamisessa ja puuttumisessa. Mm. Saksa, Kanada, Alankomaat, ja Tsekki ovat säätäneet operaattorin velvollisuudesta kuulua "betting integrity bodyyn". IBIA tuo myös esiin, että ottelumanipulaatioon puuttumiseen on olemassa viranomaismalleja (tietojenvaihto, epäilyttävien vetojen mitätöinti ja viedonlyöntimarkkinoiden rajaaminen). UK:n rahapelilainsäädäntö nostetaan esikuvaksi urheiluviedonlyönnin sääntelyssä (viranomaisessa mm. integrity unit). UK:n sääntely mahdollistaa ohjeiden/käytäntöiden antamisen (codes of practice), syytteen nostamisen, saada/antaa tietoja ja mitätöidä viedonlyöntipelejä.

Muut yritykset

Arpajaisverolaki ja muut verolait

Nordic Law Oy katsoo, että ehdotus lisenssijärjestelmän ulkopuolisten rahapelivoittojen säätämiseksi verolliseksi on ongelmallinen. Nettotulon verotus edellyttää tulojen sekä kulujen symmetristä käsittelyä verotuksessa. Pääsääntöisesti kaikki tulot ovat veronalaista tuloa. Jotta nettotulon verotus saavutettaisiin, on veronalaisten tulojen kerryttämiseksi käytetyt menot lähtökohtaisesti katsottava verotuksessa vähennyskelpoisiksi. Nettoverotuksesta poikkeaminen johtaisi verovelvollisten kannalta ainoastaan ongelmalliseen lopputulokseen, joka ei edistä verovelvollisten tasapuolista kohtelua.

Yliopistot, asiantuntijaelimet ja palvelukokonaisuudet

Arpajaisverolaki ja muut verolait

Helsingin yliopisto/CEACG toteaa, että tutkimukseen perustuvan näkemyksen mukaan ehdotettu verokanta on liian alhainen. Tutkimuksen tulosten perusteella ei ole syytä olettaa, että suhteellisen alhainen verokanta takaisi korkean kanavointiasteen. Verokanta on myös Suomen kontekstissa alhainen. ALV-kantaa pienempi vero tarkoittaisi myös, että rahapelaamista kulutuksen muotona ikään kuin tuetaan Suomessa muiden tuotteiden ja palveluiden kustannuksella. Alhaisella verotuksella voi olla myös välillisiä haittavaikutuksia, sillä se saattaa houkuttaa Suomeen runsaasti rahapeli-toimiluvanhakijoita. Mikäli lupia myönnetään runsaasti, se osaltaan lisää rahapelien näkyvyyttä ja saatavuutta (mm. markkinointi). Laaja näkyvyys ja saatavuus voi lisätä kokonaiskulutusta sekä järjestelmän sisällä että sen ulkopuolella. CEACG myös katsoo, että on tärkeää, että järjestelmän ulkopuolelta saadut rahapelivoitot olisivat jatkossa saajalleen veronalaista tuloa.

STM/Rahapelien haittariskien ja haittojen arviointiryhmä toteaa, että tuloverolain 85 §:n mukainen järjestelmän ulkopuolisten voittojen muuttuminen veronalaiseksi tuloksi kuuluu järjestelmän ulkopuolisen rahapelien saatavuuden rajoittamiskokonaisuuteen. Esitysluonnos on tämän asiakokonaisuuden osalta askel oikeaan suuntaan.

Kilpailumanipulaatio ja rahanpesu

Helsingin yliopisto/CEACG toteaa, että on hyvä, että ottelumanipulaation kriminalisointia tarkastellaan jatkossa, vaikka kriminalisointi olisi syytä lisätä jo tähän esitykseen. Kriminalisointi on tärkeää valmistella huolella.

Yhdistykset, säätiöt ja puolueet*Arpajaisverolaki ja muut verolait*

EHYT ry katsoo, että ehdotettu 22 %:n veroaste on suomalaisessa kontekstissa alhainen vero, joka voi lisätä rahapelihaittoja lisäämällä kokonaiskulutusta järjestelmän sisällä houkuttelemalla Suomeen useampia rahapeli-toimijoita, jolloin rahapeli-näkyvyys ja saatavuus lisääntyisivät. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että yleisesti ottaen verkkopelaamisen kanavointiaste on noussut Euroopassa eikä ole syytä olettaa, että suhteellisen alhainen verokanta takaisi korkeaa kanavointiastetta. Lisäksi EHYT ry toteaa yhtyvän oikeuskanslerin huomioihin siitä, että HE sisältää rahapeli-n ja rahapeli-yhtiöiden verotusta koskevia muutoksia ja että niiden suhdetta sääntelyn tavoitteisiin tulisi arvioida lisää. Tulisi myös arvioida, olisiko mahdollista tarkastella haitallisimpia pelejä omana kokonaisuutenaan ja harkita niille eri verokantaa kuin muille. Myös vaikutusarviointiin tulisi sisällyttää arvio siitä, onko valittu verotusmalli sellainen, että sen odotetaan lisäävän tai vähentävän erilaisten rahapeli-n tarjoamista Suomessa. EHYT ry toteaa myös kannattavansa sitä, että ilman toimilupaa Suomessa pelattavaksi tarjotuista rahapeleistä saatavat voitot säädetään veronalaisiksi.

Ensi- ja turvakotien liitto toteaa, että rahapeli-n ja rahapeli-yhtiöiden verotusta tulisi valmistella tarkemmin suhteessa pelaamisen määrän ja haitallisuuden sääntelyyn.

MTK katsoo, että veroprosentti 22 on kohtuullinen ja oikeasuhtainen ratkaisu, joka tasapainottaa valtion tulot ja rahapeli-toiminnan kannattavuuden.

Sovatek-säätiö katsoo, että esitetty veroaste on melko alhainen. Rahapeli-haittojen ehkäisyn ja vähentämisen kannalta alhaisessa veroasteessa on riski, että se lisää järjestelmän sisäistä markkinointia ja lisää sitä kautta haittoja.

Media-ala

Ei lausuntoja.

Urheilusektori*Arpajaisverolaki ja muut verolait*

Ei lausuntoja.

Kilpailumanipulaatio ja rahanpesu

Jalkapalloliiga ry ja **Suomen Palloliitto** katsovat, että urheilupetoksen kriminalisointi olisi tarpeellinen. Myös **SUEK**, **Suomen Olympiakomitea** ja **Suomen Palloliitto** katsovat, että urheilupetoksen kriminalisointi toisi tehokkaamman keinon puuttua tutkinnallisoin keinoin rikolliseen toimintaan myös muussa kuin elinkeinotoiminnaksi katsottavassa urheilussa. SUEK on vahvasti eri mieltä siitä, että urheilupetoksen tai muuta kilpailumanipulaatiota nimenomaisesti koskevan rikosnimikkeen kriminalisointia ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena. Lainsäädännön tärkeyttä on korostettu vähintään vuodesta 2011 lähtien.

Jalkapalloliiga ry, **SUEK** ja **Suomen Olympiakomitea** pitävät tärkeänä, että kaikki markkinoille tulevat peliyhtiöt sitoutetaan kilpailumanipulaation vastaisiin toimenpiteisiin kirjaamalla asiat lisenssiehtoihin sekä asetukseen tai lakiin. SUEK, Suomen Olympiakomitea ja Suomen Palloliitto puolestaan toivovat, että kilpailumanipulaation vastaisen toimintaryhmän rooli määriteltäisiin lainsäädännössä tai asetuksessa. Lisäksi SUEK ja Suomen Olympiakomitea toteavat, että lainsäädäntöön tulisi kirjata, että jo lupavaiheessa toimiluvan hakijan tulisi antaa selvitys mihin toimiin se on ryhtynyt tai ryhtyy manipulaation ehkäisemiseksi. Vuosittaisessa toimintakertomuksessa tulisi myös tuoda esiin suoritettut toimenpiteet ja raportoida, mikäli luvan haltijan kohteissa on ilmennyt epäilyttävää vedonlöyntiä. Suomen Olympiakomitea myös ehdottaa, että toimiluvanvalvonnalla tulisi olla lakisääteinen

velvollisuus raportoida poikkeavasta pelaamisesta kansalliselle yhteyspisteelle. Lisäksi toimiluvanhaltijoiden tulee sitoutua toimintaryhmän antamiin linjauksiin, jakaa tietoa sekä auttaa aktiivisesti SUEK:ia ja lajiliittoja manipulaation kitkemiseksi.

SUEK, Suomen Olympiakomitea ja Suomen Palloliitto katsovat, että SUEK:in rooli tulee määritellä laissa tai asetuksessa. SUEK myös toteaa tähän liittyen, että SUEK:in roolin tulisi sisältää oikeus saada tarvittaessa tarkkaa vedonlyöntitietoa kaikilta yhtiöiltä, sekä valtuudet saada ja jakaa tietoa kansallisesti ja kansainvälisesti.

SUEK katsoo lisäksi, että viranomaisella tulisi olla oikeus jakaa toimiluvanhaltijoiden ilmoittamia kilpailumanipulaation estämistä koskevat toimenpiteet SUEKille. Tarvittaessa toimiluvanhaltijan tulee aktiivisesti auttaa SUEK:ia ja lajiliittoja manipulaation torjumiseksi. Lisäksi SUEK ehdottaa, että tulisi valmistella lainsäädäntö urheilupetoksesta, sekä tehdä Euroopan neuvoston urheilukilpailujen manipuloinnin vastaisen yleissopimuksen ratifioinnin edellyttämät muutokset. Kansallisen toimintaryhmän toimintaa ja kilpailumanipulaation torjuntaa yleisemmin rajoittaa merkittävästi lainsäädännön puuttuessa tiedonvaihdon rajoitukset viranomaisten ja urheiluyhteisön välillä. Vähimmäisvaatimuksena on tiedonvaihdon rajoitusten poistaminen viranomaisten ja urheiluyhteisön välillä. SUEK tuo myös esiin, että valvontaviranomaisen tehtävistä on jätetty pois kilpailumanipulaation valvonta. Pykälän 2 momentin sanamuoto ”rikosten estämiseksi” ei sovellu.

Jääkiekon SM-liiga Oy ja Suomen Jääkiekkoliitto ry toteavat, että liiga, liitto ja seurat tarvitsevat kilpailumanipulaation valvontaa varten lisää resursseja, jotta vastuullinen urheilu- ja vedonlyöntitoiminta voidaan varmistaa. Myös Suomen Olympiakomitea ja Suomen Palloliitto nostavat esiin, että uudistuksessa on panostettava kilpailumanipulaation torjumiseen ja urheilun integriteetin suojeleminen lainsäädäntömuutoksien sekä varaamalla tähän resursseja SUEK:lle ja urheilujärjestöille.

Jalkapalloliiga ry ja Suomen Olympiakomitea ehdottavat, että urheilun integriteetin suojelemiseksi peliyhtiöiden tulee osallistua vastuullisuustoimenpiteiden (mm. seuranta, koulutus, valvonta ja puuttuminen) kustannuksiin erillisellä integriteettimaksulla. Myös Suomen Jääkiekkoliitto ry ehdottaa otettavaksi käyttöön nk. ”integrity fee”. Suomen Palloliitto pitää parhaimpana vaihtoehtona ns. Portugalin/Ranskan mallia, jossa pelivaihdosta tietty prosentti jaetaan oikeudenmukaisesti sille lajille, jota pelataan. Mikäli tämä ei ole mahdollista, niin Suomessa tulisi ottaa käyttöön nk. ”integrity fee”.

SUEK ja Suomen Olympiakomitea toteavat, että Suomen tulisi tehdä Euroopan neuvoston urheilukilpailujen manipuloinnin vastaisen yleissopimuksen ratifioinnin edellyttämät muutokset Suomen järjestelmiin ja lainsäädäntöön. Suomen Palloliitto pitää tärkeänä, että yleissopimus urheilukilpailujen manipuloinnista ratifiointia mahdollisimman pian.

Yksityishenkilöt

Ei lausuntoja.

Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esityskokonaisuudesta

Yhteenveto

Lausuntopalautteessa nostettiin esiin myös EU-oikeudellisia huomioita esityksestä. Esiin ensinnäkin tuotiin, että EU-oikeuskäytäntö ja oikeudelliset perustelut kaksiosaisen toimilupajärjestelmän säätämiseksi suhteessa uudistuksen tavoitteisiin on ongelmallinen, sillä yksinoikeusjärjestelmässä on vain vähän pelihaittoja aiheuttavia rahapelejä ja monilupajärjestelmässä huomattavan pelihaittariskin rahapelejä. Lausuntopalautteessa katsottiin, että ehdotetun ratkaisun ei voida katsoa tavoittelevan johdonmukaisesti pelihaittojen tehokkaan ehkäisyn ja vähentämisen tavoitetta.

Lupamenettelyyn liittyvän 10 §:ssä säädetyn ns. cooling off -ajanjakson osalta lausuntopalautteessa todettiin, että se on ennustamaton ja takautuva seuraamus, ja korostettiin tarvetta arvioida sen suhdetta perustuslakiin, hallinnon oikeusperiaatteisiin sekä EU-oikeudellisiin perusvapauksiin ja -periaatteisiin.

Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota myös kilpailuoikeudellisiin ongelmiin Veikkaus-konsernin osalta, EU-oikeuden sijoittautumisvapauden ja palvelun tarjoamisen vapauden periaatteisiin lupamennettelyn ja siinä edellytetyn yritys- ja yhteisötunnuksen osalta. Lisäksi nostettiin esiin EU-tuomioistuinten oikeuskäytäntö, jonka mukaan toimiluvan saamiseksi ei voida edellyttää, että ETA-hakija perustaa sivuliikkeen tai tytäryhtiön taikka siirtää ulkomaisen ETA-yrityksen kotipaikan Suomeen. Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota myös henkilötietojen käsittelyyn, ja todettiin, että esityksessä on täsmennettävä EU:n tietosuoja-asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran käyttöä koskevaa arviota ja henkilötietojen suojaa koskevia säätämisyjärjestysperusteluita.

Lausuntopalautteessa tuotiin esille, että esityksen säätämisyjärjestysperusteluita tulisi täydentää muun muassa siten, että esitykseen lisättäisiin uusi jakso, jossa käsitellään esityksen suhdetta perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettuun terveyden ja hyvinvoinnin suojelemiseen. Lisäksi katsottiin tarpeelliseksi täydentää toimilupamenettelyä, yksinoikeuden hyväksyttävyyttä, seuraamusmaksua ja muita seuraamuksia sekä muutoksenhakua koskevia säätämisyjärjestysperusteluita. Lausuntopalautteessa kiinnitettiin huomiota myös tarpeeseen selkeyttää sitä, millaisten valtiosääntöoikeudellisten tulkintakysymyksien arvioinnin katsotaan edellyttävän asian käsittelemistä perustuslakivaliokunnassa.

Lausuntopalautteessa nousi esiin myös erityisesti Ahvenanmaan maakuntaa koskevia huomioita. Ahvenanmaan maakunnan hallitus suhtautui myönteisesti siihen, että valtakunta aikoo ottaa käyttöön rahapelitoiminnan lisenssijärjestelmän, kunhan sääntely ei ole ristiriidassa itsehallintolain lainsäädäntövallan jaon kanssa eikä vaikuta ja rajoita maakuntapäivien mahdollisuuksia säännellä rahapelitoimintaa Ahvenanmaan lainkäyttöalueella. Ahvenanmaan maakunnan hallitus kuitenkin katsoi, että esityksestä tulisi käydä ilmi, että sitä ei ole valmisteltu maakunnan hallituksen kanssa, eikä maakunnan esille nostamiin toimivaltakysymyksiin ole vastattu. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoi, että maksuestojärjestelmä, verkkoliikenteen estojärjestelmä ja rahapelilain soveltamisalan laajentaminen ovat osin toimivallan ylittäviä ja kyseenalaisti ehdotuksia sananvapauden, omaisuuden suojan ja elinkeinovapauden perusteella. Ahvenanmaan maakunta suhtautui epäilevästi siihen, että maksuestojärjestelmä olisi perustuslain mukaista silloin, kun järjestelmän ulkopuolinen pelaaminen ei ole rangaistavaa. Verkkosivuja, verkkoliikennettä ja erilaisia rajapintoja ei saa estää henkilöiltä, joiden kotipaikka on Ahvenanmaalla, eikä henkilöiltä, jotka ovat Ahvenanmaalla tai Ahvenanmaan lainkäyttövaltaan kuuluvilla aluksilla.